

TPO ponovno na Kitajsko

V sredo, 2. aprila, so v Radencih podpisali pogodbo, s katero se je Tovarna polnilne opreme Radenska zavezala, da bo naredila dve polnilni liniji za Kitajsko. Tako bodo v LR Kitajski v kratkem obratovali že štiri polnilne linije, ki so jih izdelali v TPO.

Radenska bo skupaj z Energoinvestom iz Sarajeva, ki je največji jugoslovanski izvoznik te vrste, sodelovala pri gradnji pivovarne v Tiencinu. Za inženiring gradnje se je s pogodbo obvezal Energoinvest, Radenska pa bo tovarno opremila z dvema polnilnima linijama s skupno zmogljivostjo 50 tisoč steklenic na uro. Vrednost sklenjenega posla je 2 milijona 815 tisoč dolarjev. bp

NASLOV

Leto XXXVII
Št. 14

Murska Sobota
10. APRIL
1986

CENA 80 DIN

VESTNIK

Vreme se je, kot kaže, nekoliko ustalilo prav v mesecu, ko smo tega najmanj vajeni — v aprilu. Zemlja je sicer še mokra, vseeno pa jo je treba pripraviti za spomladansko setev. Letos, kot kaže, ob setvi ne bo posebnih težav, saj so kmetijske zadrage kmetom že jeseni zagotovile dovolj gnojil in zaščitnih sredstev, pa tudi kmetijske mehanizacije je dovolj — kljub temu pa na pomurskih poljih še lahko vidimo ročno gnojenje.

Bojan Peček

Subjekt države ali gospodarstva?

Za osnovni cilj v načrtu poslovanja za leto 1985 si je Pomurska banka zapisala sodelovanje pri uresničevanju razvojnih in tekočih potreb združenega dela ter izboljšanje lastne kreditne sposobnosti in dohodkovnosti. Zal pa lahko ugotovimo, da ji je uspelo v celoti doseči le drugi cilj, saj se je zaradi povečanja izvirnih sredstev kreditna sposobnost banke izboljšala in je bila sposobna sama pokrivati potrebe svojih članic, medtem ko zaradi ukrepov gospodarske politike ni v celoti uresničila razvojnih potreb združenega dela. Ob tem se seveda postavlja vprašanje samostojnosti banke in vloge ustanovitelj pri odločanju, saj so bili plasmaji često omejevali z limiti. Po mnenju ustanovitelj tako banka vse bolj postaja subjekt države in Narodne banke, vse manj pa subjekt gospodarstva.

Pri tekočih naložbah so potrebe tako prilagajali možnostim, zaradi možnosti povečanja posojil za prednosti pa je Pomurska banka kar 93 odstotkov vseh posojil za tekoče poslovanje namenila tako imenovani selektivni. Omejitve kreditiranja med letom tako niso bile posledica kreditne sposobnosti ali nesposobnosti banke, pač pa posledica administrativnih predpisov, ki so to kreditiranje omejevali.

Vseeno pa treba ugotoviti, da se je obseg naložbenih vlaganj pomurskega združenega dela v letu 1985 močno povečal in je bi-

lo z dopolnilnimi sredstvi banke uresničenih tudi nekaj večjih naložb. Skupne naložbe banke so se tako lani povečale za 16,8 milijarde dinarjev ali za 52 odstotkov ter s tem presegle načrtovalno povečanje za 75 odstotkov.

Takšno povečanje pa je v večji meri rezultat razvrednotenja dinarja kot pozitivnih premikov v gospodarjenju, saj so se kreditne naložbe povečale le za 37 odstotkov.

Veliko breme za pomursko združeno delo pa so tudi lani predstavljale obresti. Medtem ko se je zaradi prilagajanja obrestnih mer stopnji inflacije povečalo zanimanje prebivalstva po varčevanju, pa je združeno delo moralo za obresti plačati več kot 5,7 milijarde dinarjev. Če k temu še dodamo, da so se naložbe za tekoče poslovanje povečale za 3,8 milijarde dinarjev, je to vsekakor podatek, ki sili k razmislijanju.

L. Kovač

Kolokvij o dr. Francetu Vebro

Zdaj je že gotovo, da bo 24. in 25. oktobra v Radencih in avstrijski Radgoni jugoslovansko-avstrijsko filozofsko srečanje z dvema ciljema: izmenjati najnovejša raziskave na področju analitično-empirične tradicije ter skrbeti in negovati lastno filozofsko misel, oprto na šolo Brentana in Meinonga. Tovrstna srečanja naj bi po besedah dr. Matjaža Potrča, predsednika slovenskega filozofskega društva v ljubljanske univerze in dr. Wolfganga Combotta z graške univerze, sicer našega rokaja iz Potrne v Radgonskem kotu, prerasla v tradicionalna. Na tokratnem — udeležbo je napovedal tudi Finec, proučevalec Vebra, Seppo Sajama — se nameravajo med drugim ukvarjati z najbolj znanim slovenskim meščanskim filozofom v obdobju med dvema vojnama dr. Francetom Vebrom iz Gornje Radgone. Gre za eno sila kontroverznih osebnosti, ki jo v Panonskem zborniku iz leta 1966 Božidar Borko previdno označuje kot misleca, ki »je nedvomno vnesel v ozki in filozofsko slabo razviti svet slovenskega mišljenja nekatere miselne spodbude in skušal s svojimi spisi in prek svojih učencev uravnati našo meščansko miselnost v poglubljen strugo, čeprav se je kmalu pokazalo, da nova, izrazito abstraktna usmerjenost ne more imeti globljega vpliva na ureditev osnovnih problemov tedanjega in še bolj prihodnjega človeka, še bolj pa na družbeno in narodno usodo«. B. Z.

XII. KONGRES ZSMS V KRŠKEM

Da beseda ne bo delikt

Minuli konec tedna, 4., 5. in 6. aprila, je potekal v Krškem 12. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije. Na njem je sodelovalo čez 400 mladinskih delegatov in vse Slovenije, prav tako pa gostje iz sosednjih republik in pokrajin, obmejnih pokrajin Italije, Avstrije in Madžarske ter iz Gruzije in Sovjetski zvezi.

Na plenarnem zasedanju v petek zvečer je imel predsednik RK ZSMS prepričljiv in odmeven uvodni govor. Nekaj besed Roberta Černeta: »Obstaja neka temeljna razlika med kongresom izpred štirih let in tem, ki ga začnemo danes. To vidimo tako v družbenih okoliščinah kot v nekaterih poudarkih in usmeritvah, ki jih sprejemamo. Razlika nika- kor ne pomeni distanciranje od usmeritev 11. kongresa ZSMS, pomeni pa, četudi šibko izraženo, vendarle vitalnost in fleksibilnost v aktivnosti ZSMS glede na spremenjene družbene okoliščine in zavedanje organizacije o njeni družbeni vlogi.« Mladi so v treh dneh skupnega zasedanja poudarjali (tako z besedo kot s konkretno dejavnostjo, saj so bi-

le pred kongresno dvorano stojnice raznih novjših družbenih gibanj), da se zavzemajo za odprto organizacijo, za odpiranje vprašanj ekologije, miru, ženskega vprašanja in drugih, kaj menijo, da so to pomembna vprašanja humanizacije življenja, medlo- večjih in družbenih odnosov. In če povzamemo še nekaj besed predsednika Roberta Černeta: »Poti nazaj za nas ni več. Pot nazaj je pot v počasno, toda zanesljivo smrt. To je odhod v zgodovinsko pozabo. Mi pa hočemo biti generacija, ki odloča, in ne samo posluša. Mi hočemo biti generacija, nove tehnologije, odprte kulture in socialne fantazije, generacija, ki ji je dopušče- no, da misli s svojo glavo in da te misli svobodno izraža, generacija, ki se ne sme in ne more zado- voljevati z doseženim, skratka, hočemo biti generacija svobode in človeškega dostojanstva.«

Na te besede pa bi lahko nave- zali besede predsednika RK SZDL, ki je pozdravil kongresni- ke tudi z naslednjim: »Posebej velja opozoriti na dejstvo, da so vse generacije skozi svoje lastne vrednosti, ki so jih same ustvar- jale, z večjim ali manjšim uspe- hom krojile usodo te družbe. Se- danja nizka amplituda je gotovo rezultat svetovnih razmer, kakr- šne se lahko še kdaj ponovijo, pa tudi demotiviranosti in lagodno- sti v času nagle rasti materialne- ga blagostanja, ki ni imela vselej osnove v lastnem znanju in pri- zadevanju...«

Na začasnem zasedanju je zbrane pozdravil tudi član pred- sedstva ZSM Jugoslavije Stipe Oreškovič.

Najbolj delovno je bilo v Kr- škem v soboto, ko so v treh skup- ninah obravnavali družbeno- podarska vprašanja, razvoj revo- lucionarne vsebine političnega sistema socialističnega samou- pravljanja in vprašanja frontno- sti mladinske organizacije.

Na zaključnem zasedanju se sprejeli kongresno gradivo, klju- čne usmeritve kongresa, dopolni- tve ter spremembe statuta ZSM Slovenije. Tudi tu se je razvila pestra razprava, predvsem glede usode kongresa v prihodnje (sklicuje ga RK ali tri četrt vseh občinskih konferenc v Sloveniji) ter glede javnosti in tajnosti voli- tev v mladinski organizaciji (taj- nost v imenu demokracije).

B. Peček

7. april — svetovni dan zdravja V TEKMI ZA ZDRAVJE IGRAJMO NA ZMAGO!

Odnos človeka, ožje in širše skupnosti do življenja, še zlasti pa do zdravega načina življenja, ni le pokazatelj splošne kulturne ravni, pač pa tudi posebnega odnosa do zdravja in njegovih vrednot v vseh obdobjih človekovega življenja. Človek nikoli ne ve, kdaj je povsem zdrav, samo bolezen, bolečina in okvara mu nakazujejo nezdravje. Hudo je, da zdravje, praviloma, ceni samo bolnik, le malo pa je ta- kih, ki so ves čas tako zdravi, da jim je nezdravje povsem tuje. Torej večina ve za bolezenske tegobe, nekateri že od rojstva, drugi pa se z njimi srečajo kdaj kasneje, za vse pa je cilj isti — biti ponovno čim bolj zdrav.

Ljudje imamo po deklaraciji Svetovne zdravstvene organizacije svoje pravice in obveznosti do zdravja. Za pravice se borimo in pri njih vztrajamo, obveznosti pa razumemo vsak po svoje ali pa jih sploh ne izpolnjujemo. Veliki dosežki sodobne medicine ne smejo in ne morejo nikogar zavesti v prepričanje, da so za zdravje odgovorni le zdravniki, veliko več lahko za zdravje poskrbi človek sam in družba kot celota.

Med glavne dejavnike zdravega načina življenja dandanes sodi- jo: — gibanje in šport, — prehrana in — osebna odgovornost.

V sodobni tekmi s tehnologijo, ki človeka sili k sedenju, monoto- niji in stereotipiji gibov, ter telesnim in duševnim prisilam človek ne sme podlež. Aktivni odmori, minute za zdravje in vse druge vrste re- kreativnih akcij so jamstvo za krepitev telesa in duše. V tem smo la- hko olimpijski zmagovalci v tekmi za zdravje.

Zdrava, biološko polnovredna in higiensko neoporečna hrana in voda zagotavljajo človeku zdrav razvoj ter maksimalne telesne in umske zmogljivosti. Spodbujajmo zdrave domače prehranske nava- de, obenem pa vztrajajmo v borbi proti številnim razvadam sedanje dobe, še posebno, če ogrožajo zdravje in zmogljivosti delovnega člove- ka.

V tekmi za zdravje smo vsi ljudje tekmovalci s praviloma enako odgovornostjo za doseg končne osebne in splošne zmage. Le v tem primeru in takrat bomo res združevali zdrav duh v zdravem telesu.

dr. Jože Miklič,
spec. soc. med. in ped.

Ko bi vola hkrati potegnila

Sobotni triurni pogovor v Murski Soboti o strategiji razvo- ja in kadrih, ki ga je organiziralo na pobudo sozda ABC Pomurka v pripravah na bližnji partijski kongres predsedstvo soboškega občinskega komiteja Zveze komunistov, je bil za marsikoga od nekaj deset navzočih v dvorani Tovarne mlečnega prahu samo- svoja učna ura. Uvodničar in po- vezovalec je bil direktor Urbani- stičnega inštituta Slovenije in vodja projekta Slovenija 2000 Emil Milan Pintar, ki je z njemu lastno početnostjo in prepričli- vostjo potolažil navzoče, da raz- voj ni opešal zgolj v soboški ob- čini, marveč je razvojna kriza svetovni pojav, ki je že v 70-letih zajel tudi razviti svet: Severno Ameriko s Kanado, dežele Za- hodne Evrope in Daljni vzhod.

Tretja tehnološka revolucija, znana tudi kot tretji val, pa je ra- vno te tri bloke (imenovane tria- da) po načelih neusmiljenega de- lovanja tržnih zakonitosti, trdega dela, kaljenega v konkurenci, ta- kojšnjega kaznovanja in izloča- nja, pripeljala do enega razvo- jih viškov drugi svet pa — vklju- čno z Jugoslavijo — potisnila v globljo odvisnost in zaostajanje. Zdaj še nekako ggramo nad gla- dino, toda kako dolgo. Med ene- ga temeljnih problemov sodi us- klajevanje proizvodnih procesov, da ne prihaja do zastojev ali pri- kinitev, ki terjajo izjemno velike stroške. Prav tako pomembno, če ne odločilno, je, da v državi dvi- gujemo stopnjo pravnega reda s tako zakonodajo, ki bo veljala za vse; tudi za vodilno plast, kajti brez tega — kar je v naših razme- rah dovolj očitno — ni mogoče uspešno uravnati gospodar- stva in usklajevati reprodukcijs- kih tokov. Potrebujemo smotr- ne, racionalne, v evropski in sve- tovní prostor odprte sisteme in kadre, ki morajo biti oboroženi z

znanjem in podprti s primerno tehnologijo. Ravno na tem izpitu pa smo padli in celo dovolili mo- nopoli na družbene funkcije, kar se najbolj odraža v industriji z zi- danjem cen.

Ob vsem tem pa raziskave o ži- vljenjski kakovosti kažejo, da smo pri nas delovno preobreme- njeni, a ne na delovnih mestih, ampak zavoljo sive, vzporedne ekonomije. E. M. Pintar je v tej zvezi menil, da gre pravni red na roko predvsem tistim, ki znajo »komunicirati« s tujino, na pri- mer dalmatinskimi natakarkarjem, vključujoč Pomurje, kjer se pre- takajo izjemno velika devizna sredstva. Zato tudi ni toliko štrajkov, saj je denarja iz sive, vzporedne ekonomije ko peška, skratka, neprimerno več kot iz rednega delovnega razmerja.

Ob koncu se je razprava usta- vila pri tako imenovanem kmeč- kem vprašanju, pri katerem se še vedno nismo otresli določenih ideoloških predsodkov. Medtem ko v Jugoslaviji utrjujejoče raz- pravljamo o zemljiškem maksimu- mu in lastnini nad zemljo, se v razvitem svetu ravna po pra- vihu: znati, ne imeti. Obdavčujejo dohodek in ne omejujejo last-

nine. Če bi pri nas to hoteli, ta- koj trčimo ob pravni nered. Pin- tar je sodil, da je smiselno raz- pravljati o proizvodnem optimu- mu in ne zemljiškem maksimu- mu. Generalna napaka je izena- čevati položaj zaposlenih v kme- tijskih zadrugah s položajem de- lavcev v združenem delu. Kme- tijske obrate je treba statuti na in- dustrijsko zaledje, ob upošteva- nju pojasa polmetov in dejstva, da na primer v ZDA dva človeka proizvajata hrano za sto ljudi. To pa že sodi v razmislijanja o samo- oskrbi Slovenije, izkoriščanje na- ravni danosti in tudi v že poza- bljen projekt razvojnega modela severovzhodne Slovenije, ki ga je pred leti izdelala mariborska vi- šja agronomska šola in bi ga bilo pametno aktualizirati.

Toda, vrnimo se k Pintarjevi prispeodob, nam v Pomurju tako blizu in hkrati daleč. Če je pred desetletji prekmurski kmet znal pripraviti vola, da sta hkrati po- tegnila, je to tisto, česar nismo sposobni v globalni, slovenski in jugoslovanski družbi. Namreč, z znanjem upravljati in uravnati razvojne tokove družbenopoliti- čne skupnosti in povojih samou- pravljanja.

Branko Žunec

IZBOLJŠATI KAKOVOST

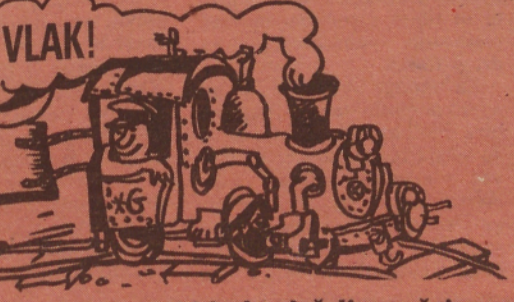
V Radencih je v ponedeljek in torek, 7. in 8. aprila, potekal posvet o pospeševanju mednarodnega turizma. Zbrali so se predstavniki, ki delujejo na področju turizma v Jugoslaviji, predstavniki ekonomskih fakultet, turističnih zvez, združenj, komitejev za gostinstvo in turizem, Integrala, Kompa- sa, Interkontinentala in seveda Radenske (vodja programa je bil Feri Hor- vat).

Okrog 50 udeležencev je poslušalo referate in razpravljalo o trenutnih gospodarskih gibanjih in položaju turizma. Nič kaj spodbudna ugotovitev je, da slovenski in jugoslovanski turizem zaostaja glede na druge turistične države, ter da tuje turiste privlači predvsem nizka cena, zaradi česar ni ugodnih ekonomskih rezultatov. Rešitev je le boljša kakovost turistične ponudbe, kako to doseči, pa je odvisno od mnogih, ki se srečujejo z gosti, ne le od gostincev.

bp

TUDI LETOS VESTNIKOV VLAK!

7. JUNIJA V BREŽICE

Posebno pozornost bomo izkazali tistim naročnikom, ki bodo plačali naročnino za leto 1986.

KAKO? O tem in o vseh podrobnostih izleta vas bomo sproti obveščali.

V zahodnoherlinski diskoteki La belle je odjeknila močna eksplozija, ki je razdejala celotno pritličje šestnadstropne hiše in diskoteko. Umrla sta dve osebi (ameriški vojak in 28-letna Turkinja), ranjenih pa je nad 200. Domnevajo, da je teroristični napad delo ene številnih arabskih »revolucionarnih« skupin.

ZAHTEVE ZA POCENITEV BENCINA

Avto-moto zveza Jugoslavije je podprla zahtevo republikah in pokrajinskih organizacij, naj zvezni izvršni svet ponovno pretehta sklep o pocenitvi naftnih derivatov. ZIS namreč 25. marca ni pocenil bencina in dizelskega goriva na javnih črpalkah. Predstavnik ZIS je na seji Avto-moto zveze Jugoslavije izjavil, da bi morali bencin že čez dva ali tri mesece podražiti, če bi ga sredi marca ali pa v začetku aprila pocenili, tako pa najbrž do konca leta ne bo prišlo do podražitve. Na seji je bila izrečena trditev, da ZIS vse prepogosto pogleda skozi prste zaradi zgrešenih naložb v naftni

industriji, hkrati pa neprizanesljivo sega v žepe lastnikom 2,7 milijona avtomobilov v Jugoslaviji. Soglašali so tudi s predlogom, da naj bi ZIS, ko bo spet

razpravjal o cenah vozil in nadomestnih delov, popravilu cest in drugih pomembnih vprašanj, vprašal za mnenje tudi AMZ Jugoslavije.

Makedonija za nezaposlene

Po dolgotrajnih razpravah so se podobno kot v BiH odločili, da bodo junija razpisali javno posojilo, s katerim naj bi v nekaj letih omogočili zaposlitev približno 20.000 nezaposlenim. Čeprav so v zadnjih dveh letih v Makedoniji zaposlili več kot 61 tisoč novih delavcev, je nezaposlenost še vedno največja težava te republike.

Denar iz predvidenega posojila bodo namenili za nekatere manjše investicije, za rekonstrukcije posameznih obratov, v glavnem pa v drobnogospodarstvo in kmetijstvo.

V razpravah o uvedbi posojila so opozorili tudi na to, da bi bilo treba nezaposlenost zmanjševati tudi z uvajanjem več izmen v proizvodnji.

AMERIČANOV BO MANJ

Američani množično odpovedujejo letošnja letovanja v Evropi, predvsem v Sredozemlju, ker jih je strah pred terorističnimi napadi, razlog za odpoved potovanja ameriških turistov v tujino pa je tudi v padcu vrednosti dolarja. V primerjavi z zahodnonemško marko je dolar v letu dni

izgubil za četrtno svoje vrednosti.

Grčijo je preteklo leto obiskalo 446 tisoč ameriških turistov (za leto napovedujejo 5 odstotkov manj), Izrael 244 tisoč (letos za 50 odstotkov manj), Italijo milijon (letos 30 odstotkov manj).

Našo državo je preteklo leto

obiskalo 100 tisoč ameriških turistov, izkupiček pa je znašal okoli 40 milijonov dolarjev.

Ameriške agencije usmerjajo svoje turiste v Južno Ameriko ter v zahodno in vzhodno Evropo.

PERSPEKTIVNI IN BREZPERSPEKTIVNI

Kadrovanje in vlaganje sta temi, ki sta vsak dan bolj v javnosti. Oboje je še vedno preveč v rokah kadrovskih komisij in družbenopolitičnih skupnosti, čeprav formalno tudi o tem odločajo delavci in delovni ljudje na svojih temu primerno organiziranih zborih.

Vprašanje, ki zdaj vse pogostejše vznemirja javnost, pa je: kako je mogoče, da so perspektivni kadri privlečeni delovne organizacije v brezperspektivni položaj? Odgovor zahteva veliko znanje o družbi in odnosih v njej — od administrativnih časov do danes, da bi se dobil odgovor, da so delavci prizanesljivi do svojih vodilnih ljudi, zato ker pač ne verjamejo, da so samo oni krivi za brezperspektivnost, ki je v mnogih organizacijah nastala, čeprav v družbenopolitičnih skupnostih najraje kažejo nanje kot na konkretne krivce. Delavski sveti so na primer često glasovali o stvareh, ki so bile zakonsko sumljive ali nezakonite, pač zaradi tega ker je bila korist za kolektiv očitna, a izpavati iz težav je umetnost, ki je ne obvlada vsak.

Tako se je desetletja govorilo o Branislavu Uroševiću v Beogradu kot »fantu, ki mnogo obljublja«, Mestni delavniki so o tem »fantu« prepričali vse, da je najposposnejši, najbolj iznajdljiv, najkoristnejši, pa so ga premeščali iz ene organizacije v drugo kot nekakšnega rešitelja, pri tem pa so mu često spregledali skozi prste, pač po navadi, da je koristna malverzacija pač koristna, vsaj za kolektiv ali občino ali mesto, če ne že za vso družbo; in kot vemo, je veljalo pravilo uzanice, da je škodljivost zelo raztegljiv pojem nasproti še bolj raztegljivemu pojmu koristnosti ravnanja z družbenimi sredstvi.

V stiski se pač spozna prijatelj, pravi ljudska modrost, in zdaj kaže, da so tega zelo perspektivnega fanta pustili vsi na cedilu, ker ga nenadoma preganjajo vse institucije pregona, čeprav bi mu lahko stopile na prste že takrat, ko je storil prvi najmanjši prekršek. Počilo je pač, ker je mož v Kuvaj-

pismo iz beograda

tu, kot direktor delovne organizacije RAD, pretakal že milijarde v zasebne žepe, kot mu očitajo, čeprav je znano, da na tem področju poslov ne dobiš, če izdatno ne deliš.

Urošević sam po sebi niti ni zanimiv, ker izjema ne dela pomladi, pač pa je zanimivo, da so v Beogradu že »podkriki« kar 120 direktorjev pri »ropanju« družbene lastnine. V to ropanje računajo tudi nedovoljeno dviganje cen izdelkom, nedovoljeno izdelavo novih izdelkov, za katere nimajo dovoljenja po registraciji dejavnosti, nepokrite naložbe in podobno.

V zvezi z naložbami pa je tudi znano, kako so nastajale: ne brez zainteresiranosti družbenopolitičnih skupnosti, saj so dajale jamstvo za naložbe, ne da bi imele zanje pokritje. Tako so delavci tudi za naložbe glasovali pač zato, ker so vedeli, da je prav vseeno, če glasujejo, saj bi do njih prišlo, tudi če ne bi glasovali zanje. In potem je res vprašljivo, kako naj bi zdaj tisti delavci obtoževali izvajalce naložb, odgovorne tovariše v svojem kolektivu, za izgube, ki so tako nastajale in nastajajo? Razen tega pa ljudje pomnijo čase, ko so družbenopolitične skupnosti na veliko delile nepovratna sredstva za najrazličnejše namene, a dober gospodar ve, da z denarjem, ki nima cene, ni mogoče snovati dobrega gospodarjenja, saj se tedaj zdi, da je — socializem brezplačen.

Očitno je, da je treba nekaj spremeniti, toda še vedno ni videti, da bi želeli spreminjati odnos do ustvarjalnosti, saj so v beograjskem vrhu še vedno mnenja, da je treba narediti zasuk v sistemu delitve. Kakšni mojstri delitve pa smo, pa kažejo tudi sveži podatki, da je bilo lani v Beogradu 31.749 delavcev, ki so zaslužili pod 25.000 dinarjev mesečno. Ekonomisti pa že trdijo, da je večanje osebnih dohodkov že bolj nevarno kot večanje cen, češ da bo potem prišlo do še večjega zmanjšanja osebnih dohodkov. Logično je, da bo tako, če bodo rezultati gospodarjenja »stabilni« po svoji neuspešnosti, ki se v Beogradu kažejo s podatkom, da se gospodarske proizvodnje zmogljivosti sučejo okrog 60 odstotkov, v nekaterih dejavnostih pa so očitno še manjše.

Očitno je torej, da je tratenje družbenih sredstev stvar razvade, da o njih odločajo tisti, katerih odgovornost za to ne doseže, kot tudi delavcem ni dosegljivo razpolaganje z vsemi sredstvi dela in rezultatov dela. Tega pa tudi ne rešimo zgolj z razpravljanjem, pa naj bo še tako javno.

Viktor Širec

v žarišču dogodkov

Protislovja po avstrijsko

Zadeva z avstrijskim predsedniškim kandidatom, prejšnjim generalnim sekretarjem ZN dr. Kurtom Waldheimom je sprožila v Avstriji in tudi v širšem okolju razpravo, ki je za marsikoga zelo neprijetna, piše TV-15.

Šala je morda že nekoliko zastarela, toda zaradi najnovejših zadržev v zvezi z nacistično preteklostjo kandidata avstrijske ljudske stranke na predsedniških volitvah in nekdanjega generalnega sekretarja svetovne organizacije Kurta Waldheim, je znova aktualna: nekdo je vprašal drugega, kaj je največji uspeh avstrijske politike po letu 1945. Odgovor se je glasil: »To, da so iz Adolfa Hitlerja naredili Nemca, iz Ludwiga van Beethovna pa Avstrijca!«

Kako je Avstrija obračunala s svojo nacional-socialistično preteklostjo? Ali drži očitke, ki ga je pogosto slišati na Dunaju, da so Avstrijci precej milejšje obračunali s tretjim rajhom, kakor Nemci sami? Uradno velja Avstrija za prvo žrtev Hitlerjeve agresije, nato pa tudi za državo, ki je bila leta 1945 zaradi zmage zaveznikov rešena nemške nadvlade in znova vzpostavljena kot samostojna država.

Neuradno pa večina Avstrijcev dobro ve, predvsem tisti iz srednje in starejših generacij, da je vojaška zasedba Avstrije marca 1938, ko je vanjo vkorakala Hitlerjeva Wehrmacht, sprožila množično navdušenje, tako da nasprotniki »anschlusa« — med njimi tudi družina sedanjega predsedniškega kandidata — še pomisliti niso upali na kakršenkoli odpor! Ne gre pozabiti: razen redkih habsburških legitimistov so bili skoraj vsi Avstrijci prepričani — denarni ali levi, katoličani ali socialisti, da majhen avstrijski parobek sploh ni sposoben samo-

stojnega življenja. Že ob začetku avstrijske republike, ki se je najprej uradno imenovala »Nemška Avstrija« je bilo leta 1918 opaziti željo, da bi se Avstrija priključila Nemčiji. Zavezniki so takšne želje v kalu zadušili. Precej pred Hitlerjem so Avstrijci še enkrat, leta 1930 vzeli nov zalet; vzpostaviti so želeli carinsko unijo med Avstrijo in Weimarsko republiko. Predvsem Francozi so bili tisti, ki so te načrte prekržili. Tudi na tem področju je torej Hitlerju uspelo, kar njegovim nasprotnikom ni. To, da on sam, po rodu Avstrijec, ni imel nobenega pravega odnosa do svoje domovine, je že druga pesem.

Značilen za vso avstrijsko generacijo, ki se ni mogla sprijazniti z izgubo položaja velike sile, s propadom podonavske monarhije in tudi ne s krčenjem na obseg majhne države, je bil »nemško-nacionalni« avstrijski in kasneje tudi nemški general in vojaški politik Edmund Glaise Horstenau (po vojni je v ameriškem ujetništvu naredil samomor). V svoji spominski zapuščini pravi, da je bil dobesedno raztrgan med »velikonomštvom« na eni strani in tihim razočaranjem nad realnostjo »anschlusa« na drugi strani.

Za mnoge Avstrijce je bil »velikonomški rajh« druga izbira, nadomestek, s katerim so se sprijaznili zato, ker ni bilo več »lastnega« rajha, velike Avstrije, ki bi segala do južnega Jadrana in do Galicije. Horstenau je torej sanjal o »čisto drugačnem anshlusu«, o neki

»čisto drugačni Nemčiji«. Pri toževal se je zaradi unitariziranja in centraliziranja tretjega rajha in zaradi pomanjkanja vsakega razumevanja za »zgodovinsko vlogo Dunaja!«

Številni Avstrijci tedanje generacije so ta notranji razdor in tudi to razočarano ljubezen do tretjega rajha prej ali kasneje sami doživljali. Združitev z Nemčijo v »velikonomški rajh« je izučila marsikaterega Avstrijca. Nadaljnji razvoj je pritril tistim, ki so nasprotovali anshlusu že od vsega začetka.

Kljub temu pa ostaja dejstvo, da so stotisoči Avstrijcev služili wehrmachtu in tudi v SS in da kljubovanje nacional-socialističnemu režimu vse do pred koncem vojne nikjer v Avstriji ni bilo bolj izrazito (kakor kjerkoli drugje v »tretjem rajhu«). Tako, kakor v zasedbenih conah v Nemčiji, so tudi v Avstriji po letu 1945 izvedli denacionalizacijo, ki naj bi bila vsaj teoretično pri njih oostrejša, kakor pa v Nemčiji.

V primerjavi z Nemčijo sta bili v Avstriji opazni dve razliki: »V Avstriji so imeli od vsega začetka, pa čeprav pod kontrolo zaveznikov, lastno vladno. Poleg tega so imeli zaradi notranjepolitičnih, še bolj pa zunanjepolitičnih interesov druge avstrijske republike »nacistično nadvlado« za tujo okupacijo, za sovražno nadvlado. Tujo okupacijo pa je mogoče odpraviti tako, da okupatorja prežene iz države, njegove kolaboracioniste pa kaznuje! Nemci iz rajha so izgnali iz Avstrije, domače nacionaliste so zaprli in jih do nadaljnjega izključili iz javnega življenja.

V nasprotju z Nemčijo Avstrija ni imela velikih težav, ko je bilo treba popraviti omajani ugled in obnoviti zaupanje. V prizadevanju, da jih ne bi hkra-

globus

TRIPOLI — Libijske oblasti so zaprle vse katedre univerze Al Fatah v Tripoliju, na katerih se predava v angleščini in francoščini. Predavanja bodo dovolili samo v arabščini.

RIM — Število žrtev strupenega italijanskega vina se je povečalo že na preko petnajst. V bolnišnicah je še vedno 50 ljudi, ker so se zastrupili z vinom, v katerem je bilo preveč metilnega alkohola.

BRUSELJ — V evropski gospodarski skupnosti se pripravljajo na prodajo dela surovega masla, ki je že več kot leto in pol v skladiščih, računajo pa, da ga je več kot milijon ton.

NEW YORK — Predstavniki svetovnega judovskega kongresa so od OZN zahtevali naj objavi dokumente komisije za vojne zločince, ki jih hrani v svojih arhivih. Sekretariat OZN je ob tem mnenja, da je to mogoče storiti le na zahtevo katere od članic OZN, ne pa na zahtevo neke organizacije, kakršen je na primer svetovni judovski kongres. Dolej so objavili kartoteko Adolfa Eichmana, Josefa Mengeleja in Klaus Barbica. Objavo so zahtevali: Izrael, ZDA in Francija.

SOFIJA — Bolgarski državljani Sergej Antonov, ki ga je rimsko sodišče zaradi pomanjkanja dokazov oprostilo krivde, da je sodeloval v pripravi atentata na papeža, se je vrnil v Bolgarijo. Antonov je bil zaprt tri leta in štiri mesece.

NIKOZIJA — Medtem ko je v Evropi že začel veljati poletni čas, se v Izraelu še vedno niso sporazumeli za ta ukrep. Nekateri nasprotujejo predlogu, da bi urne kazalce pomaknili za uro naprej s trditvijo, da verni Judje tako zjutraj ne bi imeli dovolj časa za molitev.

globus

ti z Nemci metali v isti lonec narodov, ki so zakrivali vojno morijo, je bilo še nekoliko mogoče razumeti vsako odklanjanje avstrijske navezanosti na nemške naciste. Toda, vsak je vedel in nikoli ni pozabil, da sta bila dva izmed najhujših nacističnih vojnih zločincev Ernest Kaltenbrunner in Adolf Eichmann — Avstrijci!

V zvezi z afero, ki se pleče okoli dr. Waldheim, je slišati na Dunaju vse več očitkov, da takšna zamuda pri obravnavanju dogajanj neposredno med 2. svetovno vojno in med njo ni več primerna. Ali je res potrebno zahtevati od vsega naroda, da bo obžaloval dejavnost nekaterih, je slišati v teh vrstah. Pravijo, da je življenje sestavljeno iz protislovij. V katoliški veri tako trdi tirolski kmetje, ki so bili v zgodovini veliko bolj za Schuschnigga in Dollfusa, kakor pa za Hitlerja, so se že kmalu po letu 1945 na shodih veteranov tako radi postavljali z železnimi križci in drugimi odlikovanji za hrabrost, ki so si jih prislužili v wehrmachtu. Večine Avstrijcev sploh ne moti dejstvo, da je bil dr. Waldheim med vojno nadporočnik nemškega wehrmachta. Številni, ki so imeli podobno usodo in so se bojevali vse od Rusije do Afrike, se radi identificirajo s človekom, ki je zdaj tarča ostrih napadov. Zato zveni tako zelo »po njihovo«, če iz antinacistične družine izhajajoči Waldheim pravi o svoji medvojni karieri: »Storil sem le svojo dolžnost, tako kakor drugih 100.000 Avstrijcev.«

Poznavalci avstrijskih razmer pravijo, da se Waldheimu kot predsedniškemu kandidatu ni treba bati padca popularnosti, četudi časopisi objavljajo slike, na katerih je prikazan kot nemški oficir. Prav tako pa mu tudi ne bo škodoval očitke, da je bil član SA konjenikov. Večina Avstrijcev je namreč že dolgo mnenja, da bi bil že čas, ko je treba takšno preteklost — pustiti pri miru!

ČRNI APRIL

Na seji Sveta zveze sindikatov Jugoslavije so pred dnevi ugotovljali, da je na mizah pristojnih zveznih organov 550 zahtevkov za zvišanje cen, nekaterih tudi za več kot 200 odstotkov. Kaj vse se je v prvih dneh aprila podražilo, nima smisla naštevati, saj to vsak dan vedno bolj čutimo. Na omenjeni seji je bilo rečeno, da v družbenopolitičnih organizacijah kjer takšni podraževalci delujejo, sodijo, da jim bo to prineslo koristi. Rečeno pa je tudi bilo, da je to nora dirka, ki spodbuja le novo inflacijo in pelje v polom gospodarstva.

Dejstvo je, da smo Jugoslovani vajeni le na to, kako pridobivati čim večji prihodek, vse premalo ali skoraj nič pa se ne ukvarjamo s stroški.

Koliko Albancev?

Delegatov skupščine SR Srbije so pred dnevi posredovali podatke o tem, koliko je v Jugoslaviji beguncev iz Albanije. Po oceni republiškega sekretariata za notranje zadeve je iz Albanije zbežalo v našo državo 5 do 6 tisoč ljudi in sicer največ po resoluciji Informbiroja. Veliko od teh je odšlo na Zahod. Okoli 1300 jih je dobilo naše državljanstvo, status beguncev pa ima tačas 559 ljudi. Na Kosovu živi

453 otrok iz mešanih zakonov albanskih beguncev z jugoslovanskimi državljani, ki so že po rojstvu jugoslovanski državljani. Veliko beguncev noče vložiti zahteve za odobritev našega državljanstva, ker bi s tem izgubili pravico do gmojne podpore, morali bi služiti vojaški rok, plačevati davke itd. Jugoslavija si te zadeve prizadeva urejati z mednarodnimi obveznostmi do beguncev in po naših predpisih.

»DELEGIRANI« MINISTRI

Na republiški kandidacijski seji, ki je bila pretekli teden, smo izvedeli za imena tistih, ki bodo v naslednjem obdobju člani republiškega izvršnega sveta in predsedniki republiških komitejev. Mandatar je kandidat za predsednika republiškega izvršnega sveta Dušan Šinigoj.

Republike in pokrajini so objavile imena svojih možnih kandidatov za člane novega zveznega izvršnega sveta. Med temi »delegati« bo moral mandatar za ZIS Branko Mikulić izbrati svoj »zvezni orkester.« Ni dobro, da se mora mandatar podrežati volji republik in pokrajin, kajti ZIS je predvsem jugoslovanski skupni strokovnopolitični organ, ne pa nekakšno delegatsko telo. Takšen način izbiranja zveznih ministrov že vnaprej jemlje zvezni vladi podlago za strokovno delo in politično odgovornost in je nesprejemljiv predvsem zaradi še bolj nesprejemljivega in destruktivnega načela o tem »koga bomo poslali v Beograd v ogenj.«

MURSKA SOBOTA — Na zadnji seji komisije za oceno naložb pri medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje so obravnavali pet naložbenih zahtevkov, kar štirje od teh pa so iz kmetijstva. V DO Ljutomerčan in KK Radgona, kjer je lanska pozeba napravila veliko škodo v vinogradih in sadovnjakih, so se namreč odločili za obnovo in nove nasade. Ob sanaciji poškodovanih vinogradov bodo v Ljutomerčanu uredili še 45 hektarjev novih vinogradov, v tozdu Radgonske gorice pa 35,5 hektarja novih vinogradov, in 20 hektarjev nasadov jablan.

MURSKA SOBOTA — Na 1. seji V. sklica zbora Pomurske banke so delegati izvolili nove organe upravljanja banke, za predsednika zbora banke pa so soglasno potrdili Ivana Obala iz Murske Sobotice. Na tej seji so delegati med drugim obravnavali še poročilo o uresničevanju načrta poslovanja Pomurske banke v letu 1985 ter sprejeli načrt prihodkov in odhodkov te banke v letu 1986.

GORNJA RADGONA — Izvršni svet skupščine občine Gornja Radgona je na seji v ponedeljek, 7. aprila, obravnaval odloke, predloge, stališča in probleme skupne porabe, zazidalnih in urejenih načrtov, pogrebnih svečanosti in odlok o urejanju vinotocv v G. Radgoni. bp

LENDAVA — Na zadnji seji predsedstva občinske konference SZDL so razpravljali o problematiki mladinskega prostovoljnega dela. V organizacijah združenega dela bodo, kot kaže, zagotovili 135 dinarjev na zaposlenega za financiranje brigad, vprašanje pa je, ali bodo »kadrovali« dovolj brigadirjev. Na seji je bilo predlagano, naj bi brigadirje skušali dobiti tudi med mladino, ki je prijavljena na zavodu za zaposlovanje in naj bi imela po vrnitvi — podobno kot pred leti — prednost pri zaposlovanju.

LENDAVA — V torek se je v Lendavi sestal občinski svet Zveze sindikatov. Na seji je bilo podano poročilo o gospodarjenju v lanskem in prvih treh mesecih letošnjega leta, nato pa še informacija o delu družbenega pravobranilca samoupravljanja in o dejavnosti sodišča združenega dela. Sprejeli so tudi okvirni program dela organov občinskega sindikalnega sveta v Lendavi.

LENDAVA — Skupščina občine je sprejela proračun za letošnje leto. Le-ta znaša 425.724.000 dinarjev in je v primerjavi z lanskim višji za 55 odstotkov. Na osnutek proračuna je bilo danih več pripomb, vendar so v načrtu delitve sredstev upoštevali (ker jih ni dovolj) le nekatere. Tako bodo nekaj več denarja dobili: pokrajinski štab za teritorialno obrambo, sklad za financiranje ljudske obrambe, občinska konferenca SZDL in ZSMS. V lendavski občini bodo dobili največ sredstev za občinski proračun predvidoma od prometnih davkov (209.240.000 dinarjev).

GORNJA RADGONA — V torek, 8. aprila, se je sestal občinski svet Zveze sindikatov Gornja Radgona, da bi obravnaval informacijo o poslovanju delovnih organizacij v letu 1985, o delu družbenega pravobranilca samoupravljanja in sodišča združenega dela, pregledal opravljeno delo ob delegatskih volitvah ter obravnaval izhodišča za poslovanje Počitniške skupnosti Gornja Radgona za leto 1986. bp

LJUTOMER — Izvršni svet SO Ljutomer je na svoji zadnji seji v sedanjosti obravnaval nekatere zgolj upravne zadeve, med njimi tudi poročilo upravnih organov SO Ljutomer o uresničevanju nalog v minulem letu. Ugotavljajo, da kljub nekaterim kadrovskim težavam rešujejo zadeve dokaj sprotno in hitro, vendar pa bi bilo potrebno več strokovnega izobraževanja, predvsem vodij upravnih organov. V lanskem letu je ostalo le malo zadev nerešenih — in to predvsem na račun nekaterih akcij, ki so bile v letu prej.

GORNJA RADGONA — V ponedeljek so se sestali člani predsedstva občinskih konferenc ZSMS in SZDL. Ocenili so mladinsko prostovoljno delo v letu 1985 ter se seznanili s pripravami na Festival bratstva in enotnosti, ki bo letos v Nikšiću, prihodnje leto pa v Gornji Radgoni.

do tedna

V LINI DELAVCI NISO ZADOVOLJNI S 45 TISOČAKI OSEBNEGA DOHODKA

Parni kotel iz prejšnjega stoletja

Ko je inšpektor pred dvema tednoma prepovedal uporabo parnega kotla, ki je bil narejen konec prejšnjega stoletja in bi lahko ogrozil življenja zaposlenih, je vso stvar le še pospešil, ne pa povzročil. Primanjkuje jim namreč suhega lesa, ki ga rabijo pri izdelovanju pianin — rešitnih bilk sanacijskega programa Line Apače, ki jih izdelujejo skupaj s tujim partnerjem. Kotlovnic je dobesečno odpisana, v teh dneh bodo usposobili kontejnersko kotlovnico za dovajanje toplega zraka v sušilnico, ki je zaradi potreb po suhem lesu za Lino življenjskega pomena. Toda to je le začasna rešitev. Da je bilo v preteklosti v obnovo kotlovnice vloženega premo denarja (če hočemo vse urediti do zime, bi potrebovali deset milijard), je le eden od vzrokov, ki jih je navedel član kolektivnega poslovnega organa Marijan Banfi v obrazložitvi zahteve po odstopu. Drugi vzroki so organiziranost v delovni organizaciji (neusposobljenost za opravljanje zahtevnega dela, kakor je izdelovanje pianin), nenačrtovanje (potreben material se ne zagotavlja pravočasno, rešitve so kratkoročne) ter končno je vzrok tudi sam oseben dohodek. Razmerje med najnižjim in najvišjim osebnim dohodkom je 1:3, povprečje v februarju je bilo 45 tisoč dinarjev, torej je prejel precej tanjšo kuverto kakor v matični delovni organizaciji Gorenje-Elrad.

Ukrep družbenega varstva v Lini Apače traja do 28. junija, pri reševanju potopljene ladje pa se pozablja na tehnološko opremljenost ter zaposlovanje primerno izobraženih kadrov.

Vrednost točke pri obračunavanju osebnih dohodkov 250 zaposlenih se je v februarju znižala za 10 do 15 odstotkov ravno zaradi izpada proizvodnje, vzrok pa je nepravčasna dobava suhega lesa, zaradi česar niso izpolnili nekaterih naročil, prav tako je tozdu Notranja oprema propadel posel v Reki. Tu pa so tudi obveznosti pri odplačevanju dolgov.

Kje so rešitve? Kreditna banka Maribor je glede na pozitivne premike v rezultatih poslovanja v zadnjih mesecih obljubila posojilo, največje upanje pa je nova stiskalnica (prototip bo izdelan čez dober mesec dni), za katero je že sedaj veliko zanimanja na domačem tržišču.

Upajo, da ne bo več slabega vremena, ki je nagajalo proizvodnji in slabšalo razpoloženje delavcev, ter da bo imela družbenopolitična skupnost v prihodnje več posluha za njihove težave. B. Peček

— DOBROVNİK —

Gostovanje folklorne skupine

Mladi plesalci so zelo aktivni. Radi plešejo slovenske in madžarske ljudske ples. Poleg rednih nastopov doma so sodelovali tudi pri TV oddaji Na obeh straneh meje. Veliko časa so namenili pripravam na gostovanje v Československo na Madžarskem. S takojšnjim kulturnim društvom Pavakör so navezali prijateljske stike. Prijateljstvo slavi letos že majhen jubilej — dvajsetletnico. V soboto so se uspešno predstavili tudi tamkajšnjemu občinstvu, ki jih je z veseljem sprejelo in z dolgim aplavzom nagradilo njihov nastop. Pristrčen sprejem jih je spodbudil, da bodo še vadili in ohranjali ljudsko umetnost. E. Mitnikovič

ZA ODPRTO ORGANIZACIJO

Že iz kongresnega gradiva, o katerega predlogu so mladi po vsej Sloveniji razpravljali in ga dopolnjevali več kot pol leta, je bilo razvidno, da v treh skupinah vseh tem in problemov, ki pestijo mlade današnjega časa, ne bodo mogli obdelati. Samo v prvi skupini, ki je bila najštevilnejša glede prisotnih, je bilo prijavljenih 106 razprav, na razpolago pa le nekaj ur. Seveda je bilo tudi nekaj odvečnih in nekaj predolgih razprav, tako da nekateri, med njimi tudi pomurski delegati, niso prišli do govorniškega odra. Pa so bile njihove teme res pravi prikaz problemov, ki pestijo pomursko mladino? Ekologija (že izpeta in predstavljena v nepravilni skupini), kmetijstvo je bilo očitno brez delegata — kmeta zanimivo, s šolstvom in usmerjenim izobraževanjem imajo probleme vsi, brezposelnost, mladi v krajevni skupnosti (delegat je o tem govoril), frontnost mladinske organizacije (pripravljali so se Ljutomerski mladinci) — skratka, ob obliki drugih bolj ali manj zanimivih razprav, odgovorov, prigovorov in dodatkov so naši pomurski delegati ostali v ozadju. To pa ne pomeni, da so bile številne priprave na kongres, okrogle mize in tematske razprave zaman ter da so bili pomurski delegati na kongresu brez koristi. Učimo se, da se kaj naučimo, kajti znanje je moč in knjiga je orožje!

Pa vendar se po eni strani čuti nazadovanje glede zgoraj rečenega med 11. do 12. kongresom, čeprav so v tem času opazne velike spremembe glede večje odprtosti mladinske organizacije in drugačnega pojmovanja raznih oblik mladinskih gibanj. Nazadovanje je po besedah Andreja Lukšiča na zaključnem zasedanju v tem, da teoretsko delo in idejno politično usposabljanje mladih v medkongresnem času upadata, čeprav je uveljavljanje mnogih odločitev odvisno od idejne samostojnosti in lastne glave. Prav tako so ostale nedorečene stvari glede študentskega bojkota in kadrovskih težav.

Mladi razpravljali so s svojimi razpravami v prvi skupini po

skušali celo najti vzroke sedanje jugoslovanske krize (delegatka iz Kopra je dejala, da je splošno znana ugotovitev, da se vse bolj krepi moč izvršilnih organov na vseh ravneh ter da ima gospodarska kriza v Jugoslaviji dva temeljna vzroka — imperialistični značaj mednarodnih odnosov in (ne)razvitost temeljnih produktivskih odnosov v naši družbi), največ besed pa so namenili problemu ekologije.

V ospredju so bile razprave o

nič kaj revolucionarno, pa so se nato delegati razživel po (za njih provokativnih) besedah Ivana Hafnerja (RS SLO in DS) o vlogi in nalogah, ki jih ima mladinska organizacija v SLO in DSZ. Slišal je kaj nelepe odgovore o delovnih razmerah v vojaških polkih, posebno pa na orožnih vajah (celjski delegat), ter obtoževanje, da se gremo neke vrste militarizacijo otrok in žensk, ter da je mogoče jugoslovanski izvoz orožja samo oblika percepcije

še — kajti mladi so s svojo organizacijo še vedno postavljeni v obrobni položaj, dotaknili so se tudi za mlade nesmiselnih velikih prireditev (n. pr. ob 25. maju) ter razpravljali o tem, zakaj je v SFRJ še vedno čutili odpor do raznih alternativnih in drugih novih družbenih gibanj. Kljub družbenemu nepriznavanju le-ta vendarle dobivajo svojo vlogo, kajti vsaj te poskušajo vplivati na družbeno zavest vseh generacij, da se do najaktualnejših problemov našega družbenega razvoja in življenja opredeljujejo s svojo glavo. Na zaključnem zasedanju je predsednik RK ZSMS Robert Černe prebral predloge sklepov, stališča in pobud in sporočil javnosti, ki pa so naslovljene na različne pomembne organe in organizacije v državi, mnoge med njimi so delegati sprejeli z burnim aplavzom. In če predstavimo nekatere, ki so pomembni za Pomurje: »Ne podpiramo takšne energetske politike, ki je usmerjena zgolj v ekstenzivno tradicijo, ne da bi se izvedel temeljit program racionalizacije porabe energije... nujna je takojšnja revizija inštituta energetskega soglasja, ki naj gre v smeri smotnejše porabe energije. Ob reformi izobraževanja, ki kaže svoje rezultate pretežno v ohranjanju obstojnega — slabega, zahtevamo takojšnjo revizijo osnovnih ciljev usmerjenega izobraževanja... Skrajni čas je, da se kmetijstvu prizna, kar mu pripada, da se tudi tu uveljavijo gospodarske zakonitosti, zagotovijo sistemski viri financiranja... Pogrešamo poglobljeno analizo gospodarskopolitičnega razvoja v nekaterih obdobjih povojnega časa...«

Glede umiranja gozdov pa so delegati na kongresu poslali zahteve Zveznemu izvršnemu svetu, Gospodarski zbornici Jugoslavije ter izvršnemu svetu skupščine SR Slovenije.

B. Peček

Kaj vse so morali prestati delegati iz Pomurja, preden so prišli v Krško — saj, slabe ceste, slabi avtobusi, slabe...

predvidenih gradnjah nuklearne (mogoče zato, ker je bil kongres ravno v Krškem) in o ekološki katastrofi v zasavskih občinah. Mura in njeni problemi so ostali tokrat zunaj refleksorskega sija. In če naštejemo še nekaj (bolj ali manj) »sočnih« tem: energetika (monopol Elektrogospodarstva), surovine, tehnološka zaostalost, avtomatizacija, izobraževanje (ta tema je prišla na vrsto šele ob 18. uri) itn.

Čeprav se je razprava v drugi skupini (Komisija za razvoj revolucionarnih vsebin političnega sistema samoupravljanja) začela

je neuvrščeno (delegatka mirovne skupine). V tej skupini pa so govorili še o neposrednem odločanju o financiranju mladinskega delovanja in odvisnosti, o boju za oblast med političnimi silami (mladi se temu boju odpovedujejo), o vključevanju v politični sistem in podobno.

Tretja skupina naj bi se ukvarjala predvsem s samo organizacijo mladih (vrsta odločanja, informiranje, vloga funkcionarjev, nova gibanja in odnos »uradne« organizacije do njih...) vendar se je razprava razvila mnogo šir-

—MURSKA ELEKTRARNE NA VIDIKU—

Najprej (še) krajinska zasnova

Za to, da jo bosta izdelala, potrebujeta soboški Zavod za ekonomiko in urbanizem in ljubljanski Urbanistični inštitut SR Slovenije najmanj 13 mesecev in 16,9 milijona dinarjev.

Po dnevnem redu sodeč, bi morala biti tretja seja komisije za spremljanje aktivnosti pri gradnji hidroelektrarn na reki Muri pri medobčinski gospodarski zbornici Pomurja na prvega aprila dan v Radencih — natanko pred letom dni je bil tudi v Radencih o tem dvodnevni, posvet — strogo operativne, strokovne narave. Toda sprva je kazalo, da se bo že pri razpravi o vsebini zapisnika s prejšnje seje prelevila v (še en) pingpong med člani republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora ter predstavniki Pomurja. Slednji so jim namreč med drugim ponovno očitali, da so pri odločitvah o megalomanskih projektih vse preveč prepuščeni sami sebi, če niso kar v podrejenem položaju, kar se jim recimo pri gradnji svinjskih farm večkratno maščuje. Da se kaj takega ne bi ponovilo pri hidroelektrarnah, Pomurci vztrajajo, naj »republikanci« prevzamejo svoj del odgovornosti.

Kasneje, po debelih dveh urah reševanja osnutka programa priprave prostorskih izvedbenih načrtov, ki jih bo v skladu s srednjeročnim družbenim planom SRS za obdobje 1986—1990 sprejel izvršni svet skupščine SR Slovenije, in pripomb izvršnih svetov pomurskih občin na ta osnutek, so se le dokopali do nekaterih sklepov. Tako je treba izdelati skupno strokovno podlago, imenovano krajinska zasnova za območje ob Muri, ki bo sestavni del in osnova za dopolnitev dolgoročnih družbenih planov pomurskih občin. V ta namen kaže še ta mesec sklicati sestanek z vsemi prizadetimi in se sporazumeti, kdo in kako bo plačal izdelavo krajinske zasnove. Sklic sestanka so udeleženci naložili republiški komiteju za družbeno planiranje. Hkrati je nujno, da soboški Zavod za ekonomiko in urbanizem oblikuje program aktivnosti, ki zadevajo gradnjo murske verige hidroelektrarn, vseh nosilcev planiranja v pokrajini ob Muri. Približno leto dni stara komisija bo morala čim prej izdelati program dela, če naj bo učinkovit usklajevalac aktiv-

nosti družbenopolitičnih skupnosti in organizacij, podjetij in strokovnih ustanov v Pomurju.

Vsekakor murskih elektrarn ni mogoče umetno ločevati od tistih, ki so jih na reki Muri že ali jih še bodo postavili Avstrijci — gre za pretočne — in Hrvti, ki se ogrevajo za kanalske, medtem ko slovensko Elektrogospodarstvo vztraja pri akumulacijsko-potočnih. Vprašanje je, koliko časa bo še trmasto vztrajalo pri zadnji različici, ki predvideva (pre)velik poseg v prostor, ter nehalo demagoško ponavljati različice iz preteklosti, ki so bile vse po vrsti z energetskega vidika optimalno zastavljene.

Na seji so tudi sklenili, da pošljejo med vse prizadete organizacije in skupnosti v pokrajini ter na republiške organe ponudbo Zavoda za ekonomiko in urbanizem Murska Sobotica o izdelavi dokumentacije Dolgoročni razvoj območij ob Muri, bolj znan kot krajinska zasnova, ki bo podrobnejša sestavina in osnova za dopolnitev dolgoročnih družbenih planov pomurskih občin. V 13 mesecih naj bi jo zavod pripravil skupaj z urbanističnim inštitutom iz Ljubljane, zanjo pa bo treba plačati okrog 17 milijonov dinarjev. Od tega bi šlo od 70 do 75 odstotkov iz blagajne Elektrogospodarstva, od 20 do 25 odstotkov pa bi primaknile pomurske občine in republika. Ko bo komisija v naslednjih nekaj dneh zbrala pripombe na predloženo ponudbo, bo tudi padla odločitev o izdelavi krajinske zasnove, kar hkrati pomeni, da so murske hidroelektrarne na vidiku.

B. Žunec

Organi upravljanja v Tovarni oblačil in perila MURA Murska Sobotica

RAZPISUJEJO

delovne naloge:

1. GLAVNEGA DIREKTORJA
2. POMOČNIKA GLAVNEGA DIREKTORJA ZA PODROČJE SAMOUPRAVLJANJA
3. VODJO SLUŽBE ZA RAČUNALNIŠKO PRIPRAVO KROJNIM SLIK

Pogoji:

Pod 1.

Visokošolska izobrazba ekonomske, pravne ali tekstilnokonfekcijske smeri, nad 7 let delovnih izkušenj na vodilnem delovnem mestu v gospodarstvu in aktivno znanje nemškega jezika.

Pod 2.

Visoka ali višješolska izobrazba ekonomske, pravne ali druge ustrezne družboslovne smeri in nad 7 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu.

Pod 3.

Visoka ali višješolska izobrazba konfekcijske ali elektrotehniške smeri in 4 leta delovnih izkušenj.

Kandidati morajo poleg zgoraj navedenih pogojev imeti še organizacijske sposobnosti voditi delovno organizacijo oziroma službo ter sposobnosti za razvijanje socialističnih samoupravnih in ekonomskih odnosov.

Prijave in dokazila o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati v 15 dneh od objave razpisa v zaprti kuverti z oznako »za razpisno komisijo« kadrovsko-socialni službi delovne organizacije.

Opredelitev akcijskega programa

Člani predsedstva OK ZKS v Murski Soboti so obravnavali več pomembnih vprašanj. Najprej so v razpravi podprli predlog kandidatov za organe CK ZKS, čeprav so izrazili pripombo, da je struktura delegatov vendarle neustrezna. Menili so namreč, da še vedno prevladujejo poklicni politiki in člani republiškega izvršnega sveta, premajhna pa je zastopanost baze, torej delavcev iz neposredne proizvodnje. Med kandidati za nov CK ZKS so tudi Geza Batič, Vlado Janžič in Milan Kučan, medtem ko bi Anica Karba in Tibor Fülle še naprej ostala člana tega partijskega foruma. Za članico statutarne komisije ZKS je predlagana Jana Kovač, zaposlena v Zavodu za ekonomiko in urbanizem, za člana tovariškega razsodišča pa Bela Banfi, novoizvoljeni sekretar MS ZKS za Pomurje, in Martin Vinčec, sekretar skupščine občine Murska Sobota. Seznanili so se tudi s predlaganimi kandidati za člane nadzornih komisij CK ZKS in ZKJ, CK ZKJ in njene komisije za statutarna vprašanja, kjer pa ni predstavnikov iz Pomurja.

Nato je bil govor o posameznih tematskih področjih iz akcijskega programa OK ZKS v letu 1986, kjer nameravajo v večji meri pritegniti ustrezne komisije občinskega komiteja in strokovnjake. Prva bo na vrsti davčna politika kot eden od dejavnikov za zmanjševanje socialnih razlik, v drugem tromesečju letošnjega leta pa naj bi opravili še temo o aktualnih idejnopoličnih vprašanjih, ki izhajajo iz uresničevanja resolucije o družbenoekonomskem razvoju soboške občine. V tretjem tromesečju naj bi na sejah OK ZKS spregovorili o potrebah, možnostih in pogojih izobraževanja ter zaposlovanja mladih v občini, kakor tudi o kmetijski politiki in razvojnih alternativah občine. O slednjem bodo potekale obširnejše priprave, saj bo treba upoštevati širši družbeni vidik. Pri tem gre zlasti za oceno dosedanjega razvoja kmetijstva, ki ni dal pričakovanih rezultatov, in vloge nosilcev kmetijstva, še posebej SOZD ABC Pomurke. V četrtem tromesečju letos bodo pripravili razprave o analizi družbenopolitične angažiranosti učiteljev srednjih šol in kadrovanju v pedagoški poklici ter pregledali uresničevanje sklepov o kadrovski politiki. Na začetku naslednjega leta pa bodo obravnavali poročilo o delu občinske organizacije ZKS in analizo dela članov ZK v organih občinske organizacije.

Milan Jerše

Precej prireditvev in proslav

Proslave naj bodo racionalne, brez posebnih stroškov in organizirane skladno z gospodarskimi razmerami. To je bilo glavno vodilo članov koordinacijskega odbora za proslave pri predsedstvu občinske konference Socialistične zveze v Murski Soboti, ko so sprejemali usmeritve za organizacijo prireditvev in proslav v soboški občini v letu 1986. Nekaj prireditvev je že za njimi, zato so na tokratni seji pregledali prispele predloge za razne prireditve in proslave, ki bodo organizirane v tem in naslednjih mesecih.

Med večje prireditve je treba uvrstiti skorajšnji sprejem zvezne štafete mladosti. Nosilci štafete mladosti bodo v soboško občino prispeli 22. aprila dopoldne, osrednja proslava pa bo v Mur-

ski Soboti med 8.25 in 8.55. Dogovorjeno je, da bo slavnostna seja občinske konference SZDL s podelitvijo priznanj 26. aprila. Na predvečer 1. maja bo že tradicionalno kresovanje. Največ prireditvev in proslav bo v mesecu mladosti, ko se bo zvrstilo več kulturnih in športnih srečanj. Ob 25. maju — dnevu mladosti bo slavnostna seja občinske konference ZSMS s podelitvijo priznanj, takrat pa načrtujejo tudi otvoritev Osnovne šole Prekmurske brigade, objekta, ki je zgrajen iz referendumskega denarja. Ta prireditvev naj bi imela širši občinski značaj. Tudi Kulturni center Miško Kranjec v Murski Soboti pripravlja vrsto zanimivih razstav, med katerimi moramo omeniti likovno ustvarjalnost mladih o knjigi in 100. obletnico

rojstva jezikoslovca Augusta Pavla. Med poletnimi prireditvami so proslava ob dnevu borca, otvoritev zvezne mladinske delovne akcije Goričko 86, 16. folklorni festival v Beltincih, ki bo od 1. do 3. avgusta, in precej obletnic, ki jih praznujejo gasilska društva v soboški občini.

Pestro bo tudi v jesenskem obdobju. Tako bodo ob 17. oktobru, občinskem prazniku, organizirali vrsto prireditvev in proslav. Podobno pa bo tudi ob dnevu republike, ko v Murski Soboti načrtujejo slovesno akademijo, in ob 22. decembru, dnevu JLA, ko prav tako predvidevajo slovesno akademijo. Poleg tega bodo mladi iz soboške občine organizirali kviz republiškega značaja.

Milan Jerše

Za boj proti sladkorni bolezni

Pred kratkim so se nekateri sladkorni bolniki in drugi udeležili ustanovnega občnega zbora Društva za boj proti sladkorni bolezni v Murski Soboti. Do sedaj je delovalo Diabetično društvo Pomurja, ki pa je bilo zaradi območnega značaja manj učinkovito. S preoblikovanjem v društva po občinah želijo približati zdravstvene storitve bolnikom, predvsem tistim, ki v svoji občini nimajo diabetičnega dispanzerja. Tako naj bi v posvetovalnice v zdravstvenih domovih vsake toliko časa prihajala zdravnik diabetolog in medicinska sestra, saj je v Pomurju 1950 sladkornih bolnikov. To naj bi bilo humano dejanje, s tem pa bi prihranili še nekaj denarja.

M. H.

Potrebe po družbeni pomoči se večajo

Delo preteklega leta so ocenili tudi na sejah skupnosti socialnega skrbstva. Seveda pa to ni le pregled opravljenega ampak pokazatelj, slika socialnega in materialnega položaja ljudi. V centrih za socialno delo v Murski Soboti, Lendavi in Gornji Radgoni išče pomoč ali nasvet vedno več ljudi. To si lahko razlagamo kot večjo osveščenost ljudi o tem, da jim centri lahko pomagajo, ali pa tudi z lastno nemočjo. Vsekakor pa neugodno gospodarske razmere močno vplivajo na raven življenja. Vedno več je takih, ki prosijo za enkratno denarno pomoč, predvsem za nakup življenjskih potrebščin. In kot predvidevajo na centrih, jih bo zmeraj več. Družbeno denarno pomoč kot edini vir za preživljanje je prejelo 234 oseb in 353 kot stalni dodatni vir.

Ostareli ljudje ponavadi potrebujejo zelo malo, če njihova starost poteka normalno, pa vendar predstavljajo problem. Vedno več je takih, ki prihajajo iz družin otrok v domove za ostarele. Veliko ostarelih pa si želi ostati v domačem okolju, za kar pa bi potrebovali manjšo pomoč ali nego na domu. Ljudi, ki bi jim bili pripravljeni pomagati, pa je zelo malo, ali kot pravijo na centrih, sosedska pomoč še ni zaživila.

Žrtve neurejenih razmer v družini, pa tudi drugih okoliščin, so predvsem otroci. Socialni delavci jih razporejajo v rejo drugim družinam. Tako je bilo v preteklem letu v vseh treh občinah v reji kar 114 otrok. Vedno več pa je tudi mladostnikov, ki jih pošiljajo v prevzgojne zavode. Zaradi mladostniškega prestopništva in beganja je bilo v prevzgojnih zavodih 41 mladih ljudi.

Položaj romske etnične skupine pa še vedno bolj slabša. To potrjujejo socialni delavci, predvsem v soboškem in lendavskem centru za socialno delo. Trdijo, da je bilo delo z Romi v zadnjem letu še posebno težko, predvsem zato, ker so pri svojem delu osamljeni. Zelo težko jim najdemo delo, med njimi pa je vedno več delikvence, alkoholizma in drugih zasvojenosti.

Ob tem pa lahko zaključimo, da so na centrih kljub večjemu številu zahtevkov, visoki inflaciji in upadanju družbenega standarda dajali minimalno socialno varnost vsem, ki so to pomoč tudi potrebovali. To, da so uspeli ohraniti programe dela in prekiniti stalno slabšanje položaja prejemnikov denarnih pomoči, je velik uspeh. Vendar pa se lahko vprašamo, do kdaj tako, če se ne bodo spremenile razmere, ki na to posredno ali neposredno vplivajo.

Majda Horvat

Zoper pretirani normativizem

Javno razpravo o kritični analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja v soboški občini so strnili na seji občinske konference SZDL v Murski Soboti. Uvodno obrazložitev je podal sekretar OK SZDL Jože Stvarnik, ki je poudaril, da so v številnih razpravah v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih izpostavili vrsto aktualnih vprašanj, ki so jih povezali s sedanjim političnim in gospodarskim trenutkom. Javna razprava je na splošno podprla usmeritve iz kritične analize, predvsem glede utrjevanja socialističnih samoupravnih odnosov in kritike etatizma, ki se pojavlja na različnih ravneh. Pri tem so ljudje podprli prizadevanja za dosledno uveljavljanje ustavnosti in zakonitosti, hkrati pa se množično izrekli zoper pretirani normativizem v naši družbi. Poleg tega so nekatera strokovna društva, kot je denimo društvo pravnikov, organizirala specializirane razprave.

Osnovna značilnost javnih razprav je bila, da so skoraj povsod opozorili na prekratek rok za izvedbo javne razprave o kritični analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Zato je pogosto primanjkovalo časa za širše opredeljevanje ljudi do vsebinskih poudarkov iz kritične analize. Rečeno je bilo, da so v predsedstvih občinskih družbenopolitičnih organizacij namenili največ pozornosti

ustanovi in nadzorni vlogi subjektivnih sil, volilni zakonodaji in kadrovski politiki. Ob ugotovitvi, da je v soboški občini zagotovljena frontnost SZDL, kar dokazujejo rezultati referendumov in volitev, pa se niso mogli izogniti tudi nekaterim kritičnim pripombam. Slišati je bilo, da je volilni sistem prekomplificiran.

Milan Jerše

DRUŠTVO INVALIDOV MURSKA SOBOTA

Letos bodo proslavili desetletnico

Društvo invalidov Murska Sobota, ki vključuje 923 članov, izven društva pa je še okrog 1200 invalidov, je kljub nekaterim težavam uspešno uresničilo načrtovane naloge. Društvo nenehno skrbi za svoje člane in jim pomaga pri premagovanju težav, organizira srečanja, tekmovanja in izlete. Tako so lani organizirali štiri srečanja v Bodoncih, Mačkovcih, Bogojini in Beltincih, kjer so jih domačini prisrčno sprejeli in jim pripravili privlačne kulturne programe. Na vseh njihovih srečanjih pa tudi sodeluje mešani pevski zbor, na katerega so invalidi ponosni. Na srečanju v Beltincih pa so sodelovali tudi člani pobratenege društva invalidov Jesenic, s katerimi že nekaj časa uspešno sodelujejo in izmenjujejo izkušnje. V lanskem letu je društvo organiziralo tri izlete, in sicer na Madžarsko, Pohorje in po Jugoslaviji, ki so jih povezali z ogledom znamenitosti in obiskali spominska obeležja iz NOB. Društvo tudi skrbi za tiste člane, ki so na vozičkih ali v postelji, redno jih obiskujejo in občasno obdajo. Prav tako sproti seznanjajo svoje člane z novimi predpisi pokojninskega in invalidskega zavarovanja. V okviru društva deluje tudi blagajna vzajemne pomoči, iz katere dajejo članom brezobrestna posojila ob nakupu kurjave, ozimnice ali ob smrti.

Na letni konferenci, kjer so ugodno ocenili dosedanje delo društva, ki ga uspešno vodi predsednik Jože Farkaš, so sprejeli program dela za letošnje leto. Poleg nekaterih že ustaljenih oblik delovanja bodo letos tudi proslavili 10-letnico uspešnega delovanja.

Feri Maučec

Borci v areni življenja

Borci občine Ljutomer bo na programsko-volilni skupščini ZZZB NOV ocenili svoje minulo delo in sprejeli program nalog, ki jih bodo opravljali letos. Skupščina oziroma razprava na njej je pokazala, da se borci ne ukvarjajo zgolj z vprašanji, ki izhajajo iz njihove organizacije, ampak se aktivno vključujejo tudi v družbeno in politično dogajanje v občini. Svoj program iz minulega leta so v celoti uresničili, poudarek pa je bil na ohranjanju tradicij NOV. Pri tej nalogi so borci začeli z nekaterimi novimi akcijami, ki naj bi spodbudile zanimanje za polpreteklo zgodovino med učenci osnovnih šol. Priredili so kviz na temo Prelekija med NOB. Odziv je bil presenetljiv, zato bodo s tovrstnimi akcijami še nadaljevali.

Precej skrbi so namenili tudi vzdrževanju spomenikov in spominskih obeležij v občini Ljutomer, ki pričajo o aktivnostih borcev med drugo svetovno vojno na tem območju. Teh obeležij je okoli 40. S samoupravnim sporazumom, ki so ga podpisale organizacije združenega dela, krajevnih skupnosti in nekatere druge organizacije, so uspeli, da je bilo vzdrževanje spomenikov in spominskih obeležij vzorno. Že dalj časa pa se borčevska organizacija ukvarja s problemom izdaje monografije Prelekija med NOB — gre pravzaprav za posodobljeno izdajo prof. Draga Novaka iz leta 1965. Ta dopolnjena monografija je že dalj časa pripravljena za tisk, vendar pa doslej niso uspeli zbrati dovolj denarja, zato so na skupščini odločno zahtevali, naj bi v letošnjem letu, ko praznujemo 45-letnico vstaje, to knjigo tudi izdali, ker bo med drugim pomemben pripomoček pri pouku domače zgodovine NOB na območju občine Ljutomer in v Prelekiji.

Š. S.

BOLJŠE SODELOVANJE V TURIZMU

Poleg tega da so na seji mešane slovenske in avstrijske štajerske podkomisije za turizem ocenili dosedanje sodelovanje in izpolnjene naloge v turizmu, so si kot glavno nalogo za prihodnje zadali stalno povezovanje turističnih delavcev na obeh straneh meje ter poglabljanje stikov zdraviliških delavcev Radenske in Bad Gleichenberga. Prav tako je še veliko možnosti za tesnejše sodelovanje med turističnimi novinarji, predstavniki turističnih agencij ter člani planskih zvez.

V okviru Alpe-Adrije naj bi izdali skupno turistično karto obeh dežel ter v okviru Gospodarske zbornice Slovenije skupni prospekt o obsejnih turističnih mestih in z označeno vlasko cesto. V sodelovanju Srednje šole za gostinstvo in turizem iz Maribora in podobne šole v Bad Gleichenbergu naj bi se vključila tudi srednja šola v Radencih. bp

INVENTURA SOBOŠKIH BORCEV

V minulem srednjeročnem obdobju 1980—1985 je borčevska organizacija v soboški občini opravila vrsto aktivnosti, čeprav jih veliko nalog čaka tudi v prihodnje. To so med drugim poudarili na programsko-volilni skupščini občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV v Murski Soboti. Upoštevajoč težavne gospodarske razmere so si organizacije ZB v soboški občini, kamor je zdaj vključenih 1076 članov v 13 krajevnih organizacijah, prizadevale ohraniti socialno varstvo borcev. Pri tem je opravila veliko vlogo komisija za socialnozdravstvena vprašanja, ki je med drugim omogočila tudi posebno zdravstveno varstvo 118 vojaškim vojnim invalidom. Lansko leto je prejelo priznvalnine 23 borcev iz soboške občine.

Dobro organiziran dispanzer za borce v Rakičanu je omogočil hitrejšo reševanje zdravstvene problematike borcev, katerih povprečna starost je skoraj 68 let. Ob naraščanju števila socialnih problemov med borci pa bo treba več pozornosti nameniti zlasti obiskom bolnih na domu, patronažni službi in drugim nalogam, kot so zagotavljanje klimatskega zdravljenja borcev, kjer se že lahko pohvalijo z uspešnimi rezultati. V razpravi so se zavzeli za tesnejše sodelovanje z mlado generacijo, ki mora prevzemati najtežje naloge v boju za graditev socialističnega samoupravljanja.

Opravili so tudi volitve novega predsedstva občinskega odbora Zveze borcev in za predsednika ponovno izvolili Stefana Šabjana. Izvolili so tudi delegata za republiško skupščino in člana republiškega odbora ZZZB, delegata za 10. kongres ZZZB Jugoslavije in 3 delegate za medobčinski svet ZZZB Pomurja. Delegati so sprejeli tudi pobudo Ele Urlich-Atene za izdajo monografije o Prekmurski četi in aktivistih OF, ki jo skupno pripravljata občinski organizaciji ZB v Murski Soboti in Lendavi ter se zavzeli za ureditev Voglerjeve koč.

Dušan Loparnik

gorenjevarstroj

Industrija in montaža n. sol. o. Lendava
Industrijska cesta

DO GORENJE-VARSTROJ, TOZD Tovarna varilne opreme, Lendava
Delavski svet TOZD TVO razpisuje v skladu s samoupravnimi akti prosta dela in naloge:

VODJA SEKTORJA ZA TEHNIČNE IN TEHNOLOŠKE ZADEVE
pogoji:

- visoka ali višja izobrazba strojne oz. elektro smeri
- tehnološkega področja
- aktivno znanje enega tujega jezika

VODJA OPP

pogoji:

- višja izobrazba strojne oz. organizacijske smeri
- 3 do 4 leta delovnih izkušenj s področja tehnologije proizvodnje in organizacije proizvodnega procesa

VODJA OBRATA (4 izvajalci)

pogoji:

- višja oz. srednja izobrazba strojne oz. elektro smeri
- 3 do 4 leta delovnih izkušenj s področja organiziranja in vodenja dela v proizvodnji

VODJA ODELKA KONTROLE KAKOVOSTI

pogoji:

- višja izobrazba strojne oz. elektro smeri
- 2 do 3 leta delovnih izkušenj s področja kontrole kakovosti

VODJA ODELKA ZA IZDELAVO PROTOTIPOV

pogoji:

- višja oz. srednješolska izobrazba strojne oz. elektro smeri
- 2 do 3 leta delovnih izkušenj s področja tehnologije proizvodnje in izdelave izdelkov

VODJA SERVISA

pogoji:

- višja izobrazba strojne oz. elektro smeri
- 2 do 3 leta delovnih izkušenj s področja vodenja in servisiranja izdelkov.

Izbrani kandidati bodo imenovani za mandatno dobo 4 leta. Kandidate prosimo, da v roku 8 dni po objavi pošljejo prošnje s 5 kratkim opisom dosedanjih zaposlitev ter dokazila o strokovni izobrazbi na naslov: DO GORENJE-VARSTROJ, Kadrovska služba, Industrijska ulica, 69220 LENDAVA. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od poteka prijavnega roka.

DO GORENJE-VARSTROJ DSSS, Lendava

Delavski svet DSSS razpisuje v skladu s samoupravnimi akti prosta dela in naloge:

VODJA ODELKA ZA RAZVIJANJE TEHNOLOGIJ IN INVESTIRANJE

Pogoj:

Visoka izobrazba strojne smeri

- 4—5 let delovnih izkušenj s področja proučevanja proizvodnih procesov in razvijanja tehnologij

Izbrani kandidat bo imenovan za mandatno dobo 4 let.

Kandidate prosimo, da v roku 15 dni po objavi pošljejo prošnje s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev ter dokazila o strokovni izobrazbi na naslov DO Gorenje-Varstroj Kadrovska služba, Industrijska ul. 69220 Lendava. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15. dneh od poteka prijavnega roka.

Pred izdajo publikacije o dr. Avgustu Pavlu

Zvesti sin dveh narodov

Je že tako naneslo, da smo se pred nedavnim, po obisku Pavlove hčerke Judithe v Szombathelyu, srečali z novinarjem in publicistom prof. Francom Mukičem, ki sodeluje pri nastajanju dvojezične publikacije ob stoletnici rojstva in štiridesetletnici smrti pesnika, pisatelja in znanstvenika dr. Avgusta Pavla. Veliki madžarski pesnik Gyula Illyés ga je označil kot »zvestega sina dveh narodov«, Slovencev in Madžarov.

»Pobudo za publikacijo je dal sociolog dr. Andras Szekely, sodelavec Državne knjižnice Gorkega v Budimpešti. Zraven sem prišel po naključju. Dr. Szekely je nameraval narediti daljši, obsežnejši intervju s Pavlovo hčerjo Juditho. Po tem pa, ko je na Radiu Budimpešta slišal mojo 30-minutno reportažo o Avgustu Pavlu, katere namen je bil dati poslušalcem osnovne informacije o tej pomembni osebnosti — na Madžarskem in žal tudi v naši (Železni — op. B. Ž.) županiji jo bolj malo poznajo — me je povabil k sodelovanju. Resnici na ljubo naj dodam, da je Državna knjižnica Gorkega nekakšen center za narodnostno raziskovanje in dokumentacijo na Madžarskem in ima za te namene določena sredstva,« smo zvedeli pri živahnem, iskrenem in domiselnem kolegu, ki se sicer z veliko raziskovalno, publicistično vneto ukvarja tudi z našimi rojaki v Porabju.

»Prvi del publikacije bo torej namenjen pogovoru z Juditho Pavlovo in enim največjih še živih madžarskih pisateljev Sandorjem Vöröšem. Ta je stanoval pri Pavlu, ga odkril in podpiral. Vsega bo okrog 60 tipkanih strani. V drugem delu bo sodeloval prof. dr. Vilko Novak iz Ljubljane. Nanj smo se spomnili zavojo tega, ker je bil Pavlov dober znanec in celo osebni prijatelj, hkrati pa zato, ker sicer ne bi bilo v tej knjižici nobenega Slovenca. Kolega dr. Szekely bo verjetno izčrpan zapisal podatke o Pavlovem delu, kaj vse je izdal, na katerem področju (etnološkem, jezikovnem in drugih). Sam pa sem se odločil, da se temi približam z bolj človeške plati; da s govornike povprašam, kakšen človek je bil Avgust Pavel. Veliko sem zvedel od prof. Novaka. Naš intervjuvanec je tudi Pavlov učenec dr. Gyula Kis, visokošolski profesor. Veliko zanimivega so mi povedali o tem, kako je Pavel organiziral kulturno življenje v Szombathelyu in kakšne težave je imel pri tem. Kljub vsemu je uspel. Ta profesor pravi, da bi iz njegovih pisem in prošenj lahko sestavili intelektualen, strokoven slovar, kako je treba moledovati oziroma prositi vbojajme. Zanimiva je tudi pesnica Gazdag Erzs, ki z veliko toplino govori o prijatelju. Tako zelo ji je bil pri srcu, da ni šla na njegov pogreb rekoč, da zanjo Pavel ni umrl.«

V kolikšni meri poznajo rojaka porabski Slovenci? Razmeroma slabo ali zelo slabo. To mi je med drugim priznala že omenjena pesnica. Pri tem se je sklicevala na pogovor na madžarskem radiu, ko so v Keckemetu, mestu na Madžarskem, kjer se je rodil največji madžarski skladatelj Zoltan Kodaly, vprašali po srednješolcev, kdo je bil Kodaly. Ni so znali odgovoriti. Kaj potem lahko pričakujemo, se je vprašala, glede Avgusta Pavla? Nekaj pa smo vseeno naredili, saj se po njem v Szombathelyu imenujejo promenada, šolske ustanove, različne prireditve, simpoziji in podobno. Pripovedovala je zgodbi- co iz druge svetovne vojne, ko so bombardirali Szombathely in poškodovali tudi njihovo hišo. Ne vem, zakaj je morala bežati od tod. Baje pa ji je Pavel dejal: Erzs, ti pa pojdi k mojemu ljudstvu, tam se skrij, boš videla, da se boš zelo dobro počutila in spoznala, kako prijetni in veliki-dušni so ti ljudje! Sedla je na kolo in se odpeljala v Prekmurje. Ko se je po vojni vrnila, mu je pripovedovala: Spoznala sem tvoje ljudi. Med pripovedjo je za kakšno minuto utihnila, ker od ganjenosti ni mogla govoriti. Tudi sam sem Avgusta Pavla slabo poznal... Navedeno knjižico si zamišljam tako, da bi na koncu napisal nekakšen avtointervju. Če bo dovolj prostora, bom to storil. V tej knjižici ni med sodelavci nobenega Porabskega Slovenca, pa bi bilo zanimivo, če bi bil. Ravno zato zdaj izvajam zasebno anketo in Porabce sprašujem, če so že kdaj slišali za Pavla. Zelo malo vedo, ponavadi le to, da se po njem imenuje pevski zbor.«

Se smo kramljali s Francom Mukičem, ki je zgodbi o jubila-ntu Avgustu Pavlu stresal kot iz rokava, hkrati pa pribil, da publi- kacija, ki bo kmalu izšla v slo- venškem in madžarskem jeziku, nima znanstvenih, temveč pred- vsem informativnih, osveščevalnih ambicij. Eno od zgodbi bi ne- mara le še dodali. »Sedanjí gla- vni urednik revije Vasi Szemle dr. Ferenc Horvat — revijo je ustanovil Avgust Pavel — se je kot študent v 40-ih letih dvakrat srečal s Pavlom. Ta ga je ves čas imenoval bodoči kolega. Dr. Fe- renc Horvat je namreč napisal doktorsko disertacijo o mđar- skem jezikoslovcu Ferencu Kresznericsu. Ko sta se o njem pogovarjala, ga je Pavel vprašal: Na kaj se spomnite, ko vam omenim Kresznericsa ali Szvab- sicsa? Dejal je: Na to, da sta slo- vanskega porekla. In kaj vidite v tem? Nič posebnega, je odvrnil dr. Horvat. Tako je prav, je me- nil Pavel. Saj se v tem prostoru, na območju Železne županije, Slovenije in Avstrije, slovenski, germanski in madžarski kulturni elementi mešajo in le če vse to upoštevamo, je smiselno, da sku- paj delamo. Sicer pa — je dodal Pavel — mogoče se bo tudi vam kdaj v življenju zgodilo, da vaša prizadevanja vedno ne bodo na- letela na odobravanje. Baje se mu je po tem utrnula solza izpod njegovih pozlačenih ocal.«

Branko Žunec

Izbrani predstavi

Območni odbor za gledališko dejavnost severovzhodne Slovenije je v Mariboru pretekli ponedeljek izbral dve predstavi, ki se bosta uvrstili na območni srečanju. Prva je gledališka predstava Totovi v režiji Duše Škof in izvedbi ljubiteljev gledališča Kulturnoumetniškega društva Stefan Kovač iz Murske Sobotice, ki se bodo predstavili na območnem srečanju za odrasle v Mariboru (Tezno), druga pa mladinska predstava gledališke skupine soboškega Srednješolskega centra Včera popoldne avtorice Mire Štefanec. Uprizorili jo bodo na območnem srečanju v Dravogradu.

MATIČNOST KNJIŽNIC IN USODA SOBOŠKE

Med tistimi knjižnicami v Pomurju, ki jih standardi strokovnega sveta za knjižničarstvo SRS postavljajo pod vprašaj, je tudi Pokrajinska in študijska knjižnica v Murski Soboti. Ne ustreza prostorsko, ka- drovsko in ne po dotoku knjižnega gradiva. Prostor je pretesen za ves knjižni fond, in če ne bo načrtovanih širitve, tudi statusa matične knjižnice v prihodnje v ne. Kadrovske se izkazuje potreba po dveh dodatnih knjižničarjih in ustrežnejši izobrazbeni sestavi, dotok knjig pa bi moral biti 650.000 knjig letno, oziroma sto knjig na tisoč prebivalcev.

Izguba matičnosti bi pomenila tudi izgubo obveznih primerkov knjig po zakonu o založništvu, le-to pa osiromašenje knjižnega fonda. Zato bo potrebno ob pomoči širše družbene skupnosti začeti z že večkrat odlagano širitvijo oziroma graditvijo prizidka, ustrezní kadrovski okrepitvi in predpisane dotoku knjig v soboško, ki je tudi pokra- jinska in študijska knjižnica.

V mali (prvi) dvorani Galerije Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti je na ogled samo- stojna razstava likovnega umetnika — akadem- skega slikarja VLADA POTOČNIKA.

»Poglaviten namen postavljenih razstav v soboški galeriji je ujeti in predstaviti aktualen premik v slikarskem izrazu likovnih ustvarjalcev naše regi- je. S tovrstnimi razstavami želimo popestriti naš razstavišni program in odpreti vrata koristnim pobudam likovnikov in kritikov ob njihovem

spremljanju sodobne likovne umetnosti ter na ta način sprotno seznanjati naše občinstvo z njihovi- mi rezultati.« Tako je za zloženkí, ki je izšla ob odprtju petkove razstave, zapisal vodja galerijske dejavnosti Franc Obal. O razstavljenem pa med drugim pripisal: »Potočnik s svojimi razstavljeni- mi deli prepričljivo govori o svojem osebnem raz- voju likovnega izraza, ki teži k redukciji in h kon- čni opustitvi predmetnega sveta. Je na poti formi- ranja takšnega likovnega jezika, ki bo zagotovil umetniškemu delu lastno, neodvisno življenje.«

Srečanje glasbenih šol Pomurja

Okoli 40 mladih glasbenikov vseh štirih pomurskih Glasbenih šol je minuli petek prikazalo svoje znanje na tradicionalnem — letos je bilo to že osmo srečanje glasbenih šol v Ljutomeru. Tovr- stna srečanja so pomembna, kaj- ti na njih mladi sproščeno — na za točke in ocene — prikažejo svoje znanje, ki so si ga pridobili med šolanjem. Tudi letos je bila

paleta glasbenih instrumentov in skupin dokaj pestra, saj smo — razen nekaterih redkejših — sli- šali skoraj vse instrumente v naj- različnejših zasedbah. Moti mo- goče le pomanjkanje nekaterih trobil. Učenci namreč vse redke- je segajo po baritonih, pozavnah, tubah... Tudi starostni razpon je bil velik; predstavili so se učenci od 2. do 9. razreda. Višji

letniki so bili predvsem klaviristi (Ljutomer, Murska Sobotica) — teh je bilo na srečanju tudi naj- več.

Prav zanimivo je bilo slišati tu- di nekatere orkestre. Razen rad- gonske glasbene šole so svoje or- kestre pripeljale vse druge šole. Ljutomer se je postavil z mladins- ko godbo, lendavčani s harmo- nikarskim, sobošani pa so na oder postavili mešani mladinski orkester, sestavljen iz pihal, god- dal in trobil.

Če na koncu te kratke ocene zapišemo, da je po prikazanem glasbeno šolstvo v Pomurju na dokaj kakovostni ravni — vsaj po znanju mladih sodeč, smo za- pisali skoraj vse, kar je potrebno o letošnjem srečanju glasbenih šol.

Vsekakor je tradicijo potrebno nadaljevati. Pa ne zaradi primer- janja, katera od sodelujočih šol je boljše ali slabše, marveč zara- di kakovostne rasti mladih glas- benikov, kajti tudi to je ena od pomembnejših oblik njihovega ustvarjanja. Je pa že tako ali ta- ko v navadi, da so nekateri od- delki boljši v enem, drugi pa v drugem centru v Pomurju.

Dušan Loparnik

SAKALOVCI SO SE PREDSTAVILI

Klub prijateljstva narodov, ki deluje v okviru Kulturno-pro- svetnega centra v Monoštru, je po večletnem premoru znova uvrstil v svoj program organizi- ranje prireditev z naslovom Naše vasi se predstavljajo.

Prvi smo bili na vrsti Sakalov- čani. Najprej smo se o našem na- stopu pogovarjali na sestanku Domovinske ljudske fronte, po- tem pa smo se spet srečali, se do- govorili za program prireditve in začeli vaditi. Bilo nas je okrog 15 in skoraj vsakdo je imel kakšen dober predlog. Mi, mladi, smo z občudovanjem opazovali starej- še, kako se znajdejo v vsakem položaju in kako lepo zveni iz njihovih ust porabska govornica. Kmalu smo se zelo navezali drug na drugega in postali smo ena velika družina.

Končno smo se 22. marca na- potili v dvorano kulturnega centra v Monoštru. Zbralo se je pre- cej gledalcev, predvsem pa so prišli Slovenci, ki živijo v Mono- štru. Najprej smo v slovenskem in madžarskem jeziku predstavili našo vas. Tako so obiskovalci med drugim zvedeli, da so Saka- lovci v zgodovinskih listinah iz leta 1350 omenjeni kot Zakonfo-

lua. Po Steinhauserju pa ime vasi izvira iz slovenskega naziva so- kol. Po uvodu smo nadaljevali z raznimi prizori na odru. Predsta- va je potekala približno takole:

Neki nedeljski večer se druži- na pripravljala k večerji. Tedaj se gospodinja spomni, da je sosedo povabila luščit koruzo. Gospo- dar jo pokara zaradi pozabljivo- sti. Medtem nekdo že trka na vrata. Priidejo sosedje. Čez čas je potrkala tudi nevesta s teto. Ho- dila je »po daraj«. Dali so ji jaja- ca in denar. Ob delu so si pripo- vedovali razne zgodbi, ko pa so končali, so sedli za mizo, jed- li, pili in se veselili. Tudi godce so povabili in kmalu so vsi plesa- li — nastopajoči in obiskovalci. Gospodinja in njena hči pa sta jim delili vrtanek in makovo po- tico.

Prireditve je lepo uspela in vi- deli smo lahko, da so uživali tudi Madžari, čeprav so razumeli le nekatere besede. Ves prizor je namreč potekal v lepem sakalov- skem slovenskem narečju. Naj- lepše darilo za nas pa je bilo, da se je zbralo toliko Slovencev iz Monoštra, saj se to redko zgodi.

Marija Sukič
Katarina Himók

Prizor z nastopa Sakalovčanov v Kulturno-prosvetnem centru v Monoštru. (Foto: Tibor Standor)

kulturni koledar

CETRTEK, 10. APRILA
MURSKA SOBOTA — Ob 19.30 bo v dvorani kina Park letni koncert Sindikalnega mešane- nega pevskega zbora Stefan Kovač, ki ga vodi zborovodja To- maž Kuhar. Koncertni program vsebuje sedemnajst pesmi, med katerimi prevladujejo narodne, šest pa je umetniški pesmi doma- čih in tujih avtorjev.

PETEK, 11. APRILA
GORNJA RADGONA — V Kulturnem domu se bo s pred- stavo RAZVALINA ŽIVLJE- NJA začelo medobčinsko sreča- nje gledaliških skupin. S Fin- žgarjevim delom se predstavlja gledališka skupina Prosvetnega društva Videm ob Ščavnici.

LIUTOMER — Ob 20. uri bo v domu kulture letni koncert mo- škega pevskega zbora kulturnou- metniškega društva Ivan Kaučič. Pod vodstvom zborovodkinje Ivice Budna bo zbor zapel na- rodne in umetne pesmi iz zaklad- nice jugoslovanske in tuje zbo- rovske literature. Kot gost bo na- stopil mešani pevski zbor Raden- ske iz Radenec.

SOBOTA, 12. APRILA
GORNJA RADGONA — V okviru medobčinskega srečanja gledaliških skupin bo ob 19.30 v Kulturnem domu na sporedu predstava TOTOTVI, s katero v režiji Duše Škof nastopa gledali- ška skupina kulturnoumetniške- ga društva Stefan Kovač iz Mur- ske Sobotice.

NEDELJA, 13. APRILA
TIŠINA — Ob 19. uri bo v dvorani nekdanje osnovne šole srečanje zborov kulturnoumetni- škega društva Dolinice iz Gančan in Lipe.

GORNJA RADGONA — SLAVNOSTNA VEČERJA V POGREBNEM ZAVODU je predstava, s katero bodo na me- dobčinskem srečanju gledaliških skupin gostovali ljutomerski lju- bitelji gledališča. Uprizoritev Brešanovega dela bo v Kultur- nem domu ob 19.30.

razstave

LIUTOMER — V Galeriji An- te Trstenjak razstavlja svoje akvarele znani slovenski umetnik — akademski slikar France Sian- na.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin so na ogled novejša dela umetnika Endreja Gonterja iz Murske Sobotice.

LENDAVA — V Galeriji Len- dava sta na ogled stalna likovna in muzejska zbirka ter spomin- ska soba kiparja Györga Zale.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Michael Hor- bach — UKRADENE SANJE (Založba Lipa), Dr. Oetker — KROMPIR (Mladinska knjiga) in Zarko Petan — PRAVLJICA ZA OCETA (Mladinska knjiga). Na študijskem oddelku Pokra- jinske in študijske knjižnice v Murski Soboti bo od 14. aprila do vključno 10. maja odprta raz- stava z naslovom Pregled sloven- ske bibliografije.

KULTURNI NAGRAJENEC

Ivo Orešnik

Na pobudo Pomurske založbe, ki je izdala knjigo Pomniki NOB v Slovenskih goricah in Prekmurju, sta med prejemniki priznanj Kul- turne skupnosti Murska Sobotica tudi Ivo Orešnik in Herman Štrel, ki sta, kot je zapisano v predlogu za priznanje »izčrpano obdelala zgodovino in pomnike«. Družbe- nopoličnega in kulturnega delav- ca Iva Orešnika pri tem ni potreb- na posebej predstavljati, ker je jav- nosti znan. V poročilu, ki ga je o knjigi predložil dr. Miha Zevart, piše, da je celovita v delu, ki zaje- ma Prekmurje, in nekoliko manj za tisto slovensko gorško območ- je, ki ga zajemata občini Maribor Pobrežje in Ptuj.

Jedro dela predstavlja obravna- va pomnikov in dogajanj v zvezi z njimi. Ta bistveni vsebinski del je najboljše, a tudi vsebinsko najpomembnejši. Opisi posamez- nih pomnikov so podani dosledno po enotnih kriterijih. Glavni po- men obravnavanega dela pa je v tem, da bo koristen pripomoček za šolnike na območju, ki ga delo obravnava.

Predstavljeni nagrajene je upo- kojeni pedagoški delavec — zgo- dovinar, na zadnjih volitvah izvo-

ljen za predsednika družbenopoli- tičnega zbora soboške skupščine občine. Zasebno je prijeten sogo- vornik in človek, ki ga je mogoče videti tudi kot dečka z vnučko, ne- koč slišati kot pevca Sindikalnega mešanega pevskega zbora Stefan Kovač, zdaj pa predvsem kot go- vorca na praznovanju. Ukvarja se z našo še ne tako minulo preteklost- jo, o kateri se je razpisal tudi na straneh našega tednika Vestnika; je tudi aktiven član programskega sveta za muzejsko dejavnost pri Kulturnem centru Miško Kranjec v Murski Soboti. Verjetno pa še kje, kar bi kazalo prebrati v kak- šnem daljšem pogovoru z Ivom Orešnikom

Brigita Bavčar

Ocvrt krompirček, vroča hrenovka in sendvič

Iz rok v usta, pa bo kar bo.

»Kakovost življenja nikakor ne pomeni pretirane zadovoljivosti materialnih potreb (imeti zmeraj več!), temveč vključuje ob zagotovljenih temeljnih življenjskih razmerah (ustrezni prehrani, stanovanju, zdravstvenem varstvu itd.) tudi izpolnjevanje pri delu, smisel za vrednotenje lepote v naravi in umetnosti, zadovoljstvo s svojo družbeno skupnostjo, pa tudi potrebo po udeležbi v odločanju o možnostih človekove individualne in družbene eksistence«, je v enem svojih javnih nastopov dejala raziskovalka življenjske kakovosti pri nas Zinka Venta-Kolaric. Sicer pa ne bi bilo odveč, če bi se tudi v pokrajini ob Muri resneje lotevali teh vprašanj — slovensko raziskavo o tem je za leto 1985 opravil ljubljanski sociološki inštitut — pri čemer bi upoštevali podatke o stanovanjih, preskrbi s prehrano, zdravstvenih storitvah, vzgojno-varstvenih in izobraževalnih ustanovah, storitvah drobnega gospodarstva, komunikacijah, rekreaciji, navzočnosti ekoloških motenj in izpostavljenosti delavcem. Nesporo no bi se dokopali do zanimivih in vsestransko uporabnih spoznanj.

KRITIČNO JE DEVETO LETO

Toda vrnimo se k zadnjemu omizju in presojam dr. Jožeta Mikliča iz tozda Zavoda za socialno medicino in higieno pri Pomurskem zdravstvenem centru. Vprašal se je namreč, kakšen je danes pomurski šolar v primerjavi s preostalo slovensko šolsko

V iskanju projekta Pomurje 2000 (XVII)

populacijo. »Ne smemo biti zaskrbljeni ne glede na razvoj ne glede na prehranjenosti. Ne izstopamo v kakšnih posebnih negotovostih, kjer pa že, ne gre za statistično značilne odklone od slovenske šolske populacije. V določenih primerih so naši otroci na boljšem kot recimo njihovi vrstniki z urbanih območij in iz mestnih središč, kot so Ljubljana, Kranj in druga. Nismo pa se razveselili podatka, da je deveto leto starosti šolarjev kritično leto, zlasti kar se tiče njihovega prehranjenega položaja. V študiji smo raziskovali otroke iz mesta Murska Sobota in z Goričkem. Primerjave so pokazale, da v devetem letu najdemo v Murski Soboti 13,6 odstotka predebelih dečkov in na Goričkem 7,7 odstotka, vendar tu prevladuje osmo leto starosti. Ob tem v reprezentativnem vzorcu nismo našli niti enega, ki bi ga mogli glede razvoja uvrstiti pod spodnji razred. Našli pa smo kar 4,2 odstotka predebelih v mestu Murska Sobota in 5,7 odstotka na Goričkem. Tu nekoliko bolj izstopa debelost pri deklicah in v Murski Soboti pri dečkih. Hkrati s tem, da smo dobili vpogled v izključno biometrijske vrednosti pri naših šolarjih, smo uspeli spoznati razvojne in zdravstvene kakovosti. Vse to neprestano spremljamo, in kar je najpomembnejše — če je že bila naloga aplikativna — ugotovitve prenašamo v zdravstveno delo.« Dr. Miklič se je nato razgovoril o pomenu prehrane pri nas, poudar-

jajoč, da se njena biološka vrednost vedno zmanjšuje takrat, ko je v družbi gospodarska kriza, kar se pri nas očitno pozna.

PRIBLIŽATI SE RIZIČNIM SKUPINAM

»Debeluhi bodo bolj pogosti, kot so bili, ker se hrana glede na cenostno preusmerjanje v energetsko bogatejšo, na kar moramo v zdravstvu še posebej opozarjati. V Sloveniji in Pomurju se 40 odstotkov predšolskih otrok hrani v vzgojno-varstvenih organizacijah, kjer dobivajo dnevno tri do štiri obroke, 63,3 odstotka šolarjev dobi v osnovni šoli vsaj en obrok — to je ponavadi topla malica — in le 4 odstotke slovenskih šolarjev v šoli ne dobi nobenega obroka. Torej imamo v osnovni šoli relativno dobro organizirano prehrano. Nismo pa najbolj zadovoljni s tem, kakšni so pokazatelji njene biološke vrednosti. Energijsko dobivajo otroci ravno prav ali skoraj preveč, vendar če upoštevamo biološki sestav prehrane, zlasti po vsebnosti kakovostnih živalskih beljakovin, kakovostnih maščob, in prehranbeni režim — ali je v dnevnih obrokih tudi zajtrk ali ne — smo lahko zaskrbljeni. Za odrasle vemo, da 60 odstotkov Jugoslovancev opušča ali sploh ne uživa zajtrka. Menim, da je to katastrofalen podatek, zlasti kar zadeva delovno sposobnost in upadanje storilnosti. Prepričan

sem, da je tako tudi v Pomurju. Ko sem še predaval na zdravstveni šoli, sem naredil anketo in ugotovil, da dve tretjini učenk nimata zajtrka. Zakaj ne? Zato, ker ga tudi starši nimajo. Morali se bomo približati družini in delovni zdravstveno prosvetljevalno, predvsem pa se bomo morali približati rizičnim skupinam, kamor sodijo dojenčki, predšolski otroci, nosečnice, matere z otroki in starostniki, ter jim zagotoviti primerne, biološko bogate obroke.

Kako lahko nadomestimo meso, zlasti v predšolskem obdobju?

Formula heidelberške skupine prehranologov se glasi: kombinacija 65 odstotkov beljakovin iz krompirja in 35 odstotkov beljakovin iz jajčnega rumenjaka je po biološki vrednosti boljša kot katerikoli danes znano meso.

Vredno bi bilo razmišljati, ali naše nosečnice dobivajo dovolj kakovostnih beljakovin. Poraba mleka in mlečnih izdelkov namreč ni ustrezna, zlasti kar zadeva šolsko populacijo. Šolarji najraje posegajo po vročih hrenovkah (hot dogu), ocvrtem krompirčku in sendvičih, kar pa po bioloških kakovostih, predvsem pa zaradi dokazane vsebnosti nitrinov in polifosfatov, ki so v prekorajenih dozah, ni primerno niti za malico,« je pojasnjeval dr. Miklič.

ČE PADEŠ V NEZAVEST, JE TO NORMALNO?

Z vprašanjem, kako je s temi problemi za tovarniško ograjo, smo spodbudili, da se je oglašil, specialista medicine dela, pro-

meta in športa Alviljana Šiško iz Murine delovne organizacije. »Najprej bi omenil čas. Vstajam ob petih zjutraj in mi ni do hrane. Ne vem, če ima tek delavka, ki vstaja ob štirih ali še prej. Če ima še šoloobvezne otroke, kje jim pripravljajo zajtrk? Malokdo ima doma koga — starše ali stare starše — ki bi jim pripravili kaj za jesti. Ogromno je »vozačev«, saj so ljudje pri nas zaposleni iz vsega Prekmurja. Gre za organizacijski in socialni faktor. Vem, da delavke že ob šestih naredijo odmor za čaj. To je urejeno v okviru humanizacije dela in to jim zagotavlja delovna organizacija. Velika večina ta topli obrok porabi. Tako imamo v zadnjih dveh letih manj kolapsov v zgodnjih urah kot smo jih imeli prej. Dogajalo se je, da je delavka že ob šestih, ko smo začeli z delom, padla v nezavest. Prišla je v tako hipoglikemijo, da je začel zaradi slabe prehranjenosti nihati pritisk in bi recimo že ena injekcija sladkorja pomagala.«

Je zdaj ta nevarnost izključena? Zda se to dogaja zelo zelo redko. Kako bi to nekoliko boljše predstavili? Dr. Miklič: »Po daljšem premoru, kot je recimo spanje, se tudi presnova umiri. Zato, da mora zgodaj vstati, je za delavko stres, prvi, ki ga doživi. Ker jo preganja misel na odhod avtobusa, običajno nima časa, da bo karkoli pojedla. Tako pride na delo s praznim želodcem in minimalno zalogo sladkorja oziroma energije v krvi. Čim začne fizično delati, je poraba energije toliko večja, sladkor v krvi pade in začnejo se pojaviti, ki sprožijo slabost, znojenje in podobno. V bistvu gre za šokovni pojav.« Kaj pa v drugih dejavnostih, kjer prevladuje moška delovna sila, ki je bolj odporna? »To ni odpornost. Mislim, da si moški kaj »gutnejo«, in to

pomeni veliko energije, ki se sicer takoj sprošča.«

PET OBROKOV DNEVNO LETA 2000

Kakšen naj bi bil sploh režim prehranjevanja? »Strokovnjaki priporočamo, da bi prehrano dnevno razdelili na pet obrokov: zajtrk, malica, kosilo, malica in večerja.« Avstriji, recimo v sosednji Avstriji ali na Madžarskem in seveda drugih državah, že imajo in na nek način uravnavajo z deljenim delovnim časom. »Zal pri nas kaj takega ni mogoče,« je menil Šiško, »in še leta in leta ne bo. Niti leta 2000 ne. Pri nas delamo v izmenah. Poleg tega ugotavljamo, da raste število nezaposlenih in ne vem, kako bomo reševali ta problem. Dokler bomo v Muri imeli take izmene, je težko verjeti, da bomo ljudem lahko organizacijsko omogočili, da bodo imeli ustrezno prehrano. Lahko se samo ravnamo po svoji doktrini in za to si prizadevamo, da v okviru humanizacije dela čim več tega omogočimo med delovnim procesom. Kar se tiče prehrane delavk, je ta precej raznolika, odvisna od opisa del in nalog, seveda v tistih skupinah, ki smo jih obdelali. Nekatere upoštevajo navodila, drugim je malica šele prvi obrok in drugi obrok večerja. Vemo pa, da so v glavnem debeli tisti, ki jedo obilno enkrat ali dvakrat na dan. Organizem vsega tega ne more tako prebavljati, kot bi lahko, če bi to količino prehrane razdelili na pet obrokov. Gre za specifično delovanje hrane, ob čemer raste pritisk, se pojavlja zvišana stopnja sladkorja v krvi, več je maščob in posledica vsega tega so debelost, okvare krvnih žil in podobno.«

BRANKO ZUNEC

Posodobitev tozda Mineralna voda DO Radenska

V 35 vreclih še vedno izvira mineralna voda

V tozdu Mineralna voda v Radencih oziroma Boračevi je zaposlenih okrog 640 delavcev; če k tem pristojimo še delavce iz skupnih služb in v prodajnih centrih, jih sedeljuje pri letnem polnjenju 250 milijonov litrov brezalkoholnih pijač (od tega 180 milijonov litrov mineralne vode) čez tisoč. Radenska je zato največji »mineralce« v Jugoslaviji in ima veliko prednost ne le zaradi zaloge mineralne vode in ogljikovega dioksida (letno prodajo čez 2000 ton naravnega CO₂), temveč tudi zaradi organizirane trgovinske mreže, saj ima samo v Jugoslaviji osem prodajnih centrov. Cilj tozda Mineralna voda ni povečanje polnjenja mineralne vode (v Jugoslaviji popijemo 600 milijonov litrov mineralne vode, nalili pa bi je lahko 2,5 milijarde litrov), saj je jugoslovanski trg za povečanje obsega premajhen, ampak je cilj popestriti ponudbo. V petih letih se je produktivnost zaposlenih delavcev povečala za 20 odstotkov, odpravljena so še zadnja ročna dela. V prihodnjih letih pa naj bi zaposlili 50 delavcev manj kot do sedaj. Dnevna in letna zmogljivost polnjenja mineralne vode se zaradi tega ne bo zmanjšala.

POSODOBITEV NEIZBEŽNA

Čeprav je bila dosedanja nali-valna oprema tozda najodobnejša v Jugoslaviji, pa so v Radenski spoznali, da se ne smejo ozirati po jugoslovanskem trgu, temveč svetovnem. Pred dvema letoma so se odločili za posodobitev največjega tozda DO Radenske (produktivnost v Raden-

ski je za 100 odstotkov višja od produktivnosti drugih jugoslovanskih polnilcev mineralne vode in hkrati za 50 odstotkov manjša od produktivnosti zahodnoevropskih. Posodobitev je sestavljena iz več delov. V njo spadata preorganizacija in uvajanje najodobnejših oblik poslovanja, ter novega informacijskega sistema s pomočjo računalnikov. V okviru tega bodo točno opredeljene naloge in odgovornosti predvsem vodstvenih delavcev.

Zaradi posodobitve bodo tudi ukiniteli obrat na Petanjcih, kar pa ne pomeni, da ne bo več mineralne vode iz petanjskega vreca, saj so jo že speljali v Boračevo in jo bodo nalivali na novi liniji.

Drugi del obnove so naložbe. V treh letih bodo več kot sto starih milijard namenili obnovi nali-valne linije in manj samim objektom. Novost je domača polnilna linija, ki jo imenujejo TPO 1, s katero bodo nalivali predvsem pijače, namenjene izvozu, mineralno vodo iz petanjskega vreca in druge brezalkoholne napitke v manjših količinah. Radenska se je pred leti osvobodila odvisnosti od tujih partnerjev pri izdelavi brezalkoholnih pijač (deit-stil), novost, ki jo bomo čez nekaj časa opazili v trgovinah, pa bodo majhne steklenice z različno količino — brezalkoholnih pijač Radenske.

NOVA EMBALAŽA — PLASTIKA IN KARTON

Embalaža, ki je ni potrebno vrniti, pomeni manjše stroške za tozda (prevoz v eno smer) ter hkrati velik prihranek energije. V

Steklenice bodo zamenjale plastenke, gajbe na karton in plastika. Tudi v Jugoslaviji je za mineralno vodo v plastenkah že sedaj veliko zanimanje, predvsem za potrebe jaht, letal, rudnikov, planinskih koč, itd.

Jugoslaviji bodo tako prvi »mineralce«, ki bodo nalivali mineralno vodo v plastenke po francoski tehnologiji, ki je v svetu že dolgo znana. Polnilna linija bo v prvem delu plastenke izdelovala, v drugem pa jih nalivala z zmogljivostjo 6 milijonov plastenk na leto. Novo je tudi to, da bo velikost plastenk drugačna od sedanjih steklenic (1,25 litra in 1,5 litra), nalivali pa bodo dve vrsti mineralne vode (s 3 grami CO₂ in 3000 miligrami mineralov, sedaj s 4 grami CO₂ in 4000 miligrami mineralov, ter s 1000 miligrami mineralov in brez CO₂).

V prvih dveh letih bodo morali zaradi deviznih obveznosti ob nakupu opreme večji del plastenk izvoziti, že sedaj pa se zanje zanimajo jugoslovanski porabniki, predvsem tam, kjer sta pomembni nepovratna embalaža in majhna teža (v rudnikih, na jahtah, letalih, kampih, otokih, planinskih kočah in podobno).

JE VODA ŠE VEDNO MINERALNA?

Popestritev ponudbe si v tozdu Mineralna voda lahko privoščijo, saj imajo 35 vrečev različnih globlin. Zaradi tega je različna tudi stopnja mineralizacije in gaziranosti (količina CO₂ na liter vode), to pa jim omogoča polnjenje različnih vrst mineralne vode. Ogljikov dioksid je naraven in ga pridobivajo v večjih količinah, kot ga potrebujejo, zato ga letno prodajo čez 2000 ton.

FINANČNI REZULTATI ČASU PRIMERNI

Tozda Mineralna voda, kljub temu da je ustvaril visok celotni prihodek, pa ni ustvaril željenih sredstev akumulacije, kakor je bilo predvideno s proizvodno-finančnimi rezultati. Celotni prihodek lanskega leta je znašal 6,7 milijarde dinarjev, od tega predstavljajo materialni stroški 4,7 milijarde največ za reprodukcijski material in pomožni material, stroške energije, prevoza in gospodarske propagande. V sedanjem načrtu Radenske naj bi znašal njihov prihodek 60 odstotkov celotnega prihodka Radenske, 12,50 milijarde dinarjev.

Povprečni osebni dohodek se je glede na predlansko leto povečal za 90,6 odstotka in je bil 44 tisoč dinarjev.

DELAVCI NEZADOVOLJNI?

Delavci v minulih mesecih niso bili zadovoljni z dehtvijo dohodka, saj so imeli občutek, da so prikrajšani za delitev dobička (zaradi tega so imeli tudi ponovni zbor delavcev, na katerem so končno sprejeli zaključni finančni načrt). Povedano jim je bilo, da bi bilo mogoče ob vseh ugodnih rezultatih tudi kaj deliti, da pa je treba pri tem upoštevati še marsikaj drugega — delilo si ne bi le 640, temveč 1200 delavcev, tu pa so tudi obveznosti odplačevanja naložb. Najnižji OD v prejšnjem mesecu je znašal 55 tisoč din. povprečje 75 tisoč, obljubljeno pa je, da bo različna med OD vse manjša. B. Peček

VELIKI NAČRTI ZA IZBOLJŠANJE OBMEJNE GOSTINSKE PONUDBE

Grozd in njegovih dvanajst jagod

Temeljna gostinska organizacija Radenske Grozd v Gornji Radgoni se zaveda, da bo lahko v prihodnjih letih s skupno močjo in voljo vseh zaposlenih nadomestila zamujeno — popestrila gostinsko ponudbo v tem obmejnem mestu ter hkrati v vseh drugih enajstih obratih.

Trdimo lahko, da je v začetku osemdesetih let zavel nov veter v turistično-gostinski ponudbi v občini Gornja Radgona prav po zaslugi načrta vodstva tozda Grozd, ki je sklenil, da vsako leto v celoti obnovi en gostinski obrat. Tako so do sedaj že obnovili hotel, ki je star čez dvajset let (zgrajen je bil 1965. leta brez sanitarij po sobah), na avtobusni postaji odpri Okrepčevalnico (prej je bila to cvetličarna), lansko leto so obnovili gostilno v Apačah, letos pa je na vrsti gostilna v Vidmu, za katero imajo že načrte. Hotel je tipičen mestni, prehodni, zato kljub močni dozdavi ne morejo računati na povečanje števila gostov (med sejemom bi potrebovali nekajkrat več hotelov, kot je ta, vendar pa je že ta v drugih mesecih le 40-odstotno zaseden), zato so se usmerili na popestritev ponudbe hrane, kar jim tudi uspeva, saj prihaja vse več gostov iz sosednje Avstrije, kar je eden glavnih ciljev tega hotela. Že uveljavljena je tradicionalna ribja pojedina, ki traja le en dan, zato pa je restavracija ves dan nabito polna. Vsako leto v marcu gostujejo kuharji iz Szombathelya z madžarsko kuhinjo in glasbo, v aprilu pa bo letos prvič predstavljena dalmatinska kuhinja z gosti iz Zadra, ki bodo imeli s sabo svoje glasbenike oziroma po njihovem »klapov«. Že sedaj pa načrtujejo tudi popestritev ponudbe jedi med sejmoma, saj bo prvi junija, drugi pa avgusta. Vmes jih čaka še ena velika prireditev, to je revija pevskih zborov upokojencev. V jeseni pa se vsa pozornost usmeri na Janžev Vrh in tamkajšnje gostišče Janžev hram ter organiziranju piknikov za izletniške goste in najavljene skupine. Novost v letošnjem letu bodo gorice, v katerih bodo gostje lahko sami trgali grozdje, kar je plod dobrega sodelovanja s Kmetijskim kombinatom iz Gornje Radgone. Prav tako načrtujejo, da bi v prihodnje bolj izrabili bližnji sejemski prostor, ki je kot nalašč za večje prireditve. Tako mislijo to jesen povabiti pri mladih in starih priljubljen ansambel Avenik.

Ko že pisemo o novih pridobitvah, ne smemo preskočiti prodajalne ustekleničene alkoholnih in

brezalkoholnih pijač tik ob meji z Avstrijo, ki je edina odprta v soboto ves dan in v nedeljo dopoldne. Pred kratkim so gostišče Pri mostu preuredili v Mini kazino, kar je pri nekaterih ljudeh povzročilo negodovanje, kot vse kaže, pa so mladi kar zadovoljni, saj je med njimi veliko ljubiteljev igralnih aparatov in video iger, svoj prostor pa so dobili tudi kartaki.

Gustika Španbauer, direktorica tozda Grozd, pa je o poslovanju dejala naslednje: »V prejšnjih letih smo se nekajkrat otepali z rdečimi številkami, zato smo nerenatibila obrata Počitinski dom Zarja na Pohorju in gostišče na Kapeli predali v druge roke. Zavedamo se, da je treba za kakovostnejšo in pestrejšo ponudbo nenehno skrbeti, zato smo se odločili za te velike obnove. Kljub zmanjšanju kupne moči smo bili lansko leto uspešni, tudi vnaprej predvidevamo vrsto manjših in večjih prireditev, že od novega leta pa je vsak konec tedna v našem hotelu plesna glasba.«

Maja bo minilo eno leto, kar upravljajo gostišče Štrk na Petanjcih. Promet je dober, čeprav le pri pijačah, težave pa imajo s primerno oporilno tablo (svoje so namreč morali odstraniti, Cestno podjetje pa jim še ni priskrbelo novih), ker je gostilna za ovinkom. Ker so igralne aparate prenesli v obnovljeni Mini kazino, upajo, da bo z drugimi gosti tudi Radgonska klet ponovno pridobila sloves, ki ga je imela. Sicer pa, kot je dejala direktorica, mladi se morajo neke shajati, največkrat pa to počnejo v hotelu in v kleti. Res pa je, da mladi v Gornji Radgoni nimajo nobene organizirane zabave, hotel Grozd pa je edini »solidnejši« v tem kraju.

Vseh zaposlenih v tozdu Grozd je 90, sedanje plače niso velike (od 65 do 75 tisoč dinarjev mesečno), pa so precej višje od plač v prejšnjih letih. Kajti — gostince bo lahko dobro delal in bo prijazen z gosti, če bo zadovoljen s svojim delom (in s plačo). Ker že nekaj časa dajejo večji poudarek dobri kuhinji, kar pritegne goste čez mejo, bodo naslednje leto obnovili kuhinjo ter recepcijo, kjer bodo uredili majhen salon z barčkom za hotelske goste.

B. Peček

Direktor TOZD Mineralna voda Ludvik Rajbar: »Popolna obnova polnilne linije je bila neizbežna.«

Obnova in urejanje vinogradov

Po letu 1961, ko je pozeba naredila veliko škodo v pomurskih vinogradih, so vinogradniki v lanskem letu ponovno doživeli pravo katastrofo. Pa ne le zaradi nizkih pridelkov, ki so bili v povprečju tudi za 70 odstotkov nižji, pač pa tudi zaradi škode, ki jih je pozeba napravila v nasadih. Samo v tozdu Radgonske gorice Kmetijskega kombinata Radgona so spomladi škodo po pozebi ocenili na 350 milijonov dinarjev, vendar se je pozneje pokazalo, da je škoda znatno večja. Ocenjevali so namreč le vinograde, kjer je bila škoda več kot 40-odstotna, v nasadih, kjer je škoda presegla 80 odstotkov, pa so pozneje ugotovili, da jih bo potrebno posekati in obnoviti.

Poleg škode, ki jo je zimska pozeba napravila na vinski trti, pa so imeli v tozdu Radgonske gorice velik izpad prihodkov tudi zaradi nizkih pridelkov. Kot že rečeno, so bili pridelki manjši za dve tretjini in so tako lani pridelali okrog 1.480 ton manj grozdja, kot so načrtovali, v skupnem prihodku pa so tako izgubili 286 milijonov dinarjev. Posledice pozebe pa bodo čutili še letos in prihodnje leto, saj napovedujejo, da bo letos pridelka za 750 ton manjši od normalnega, pridelki pa bodo manjši še v prihodnjem letu.

V Radgonskih gorica so že izdelali sanacijski načrt, v vinogradih, kjer so prizadeti le posamezni trsi, bodo opravili podsajevanje, od skupno 58.000 trsov pa so jih 20.000 posadili že v lanskem letu. V 147 hektarjih bodo nasade obnovili z ustreznimi rezjo, nekatere površine bodo morali ponovno zasaditi, uredili pa bodo tudi 35,5 hektarja novih nasadov.

Pozeba pa je napravila škodo tudi v sadovnjakih, ki jih bodo prav tako obnovili. V tozdu Radgonske gorice imajo okrog 100 hektarjev lastnih nasadov, od tega 60 hektarjev intenzivnih, letos pa bodo uredili 20 hektarjev novih nasadov jablan, kar jih bo stalo 89,3 milijona dinarjev.

Za odpravo škode po zimski pozebi so v Radgonskih gorica dobili 65 milijonov dinarjev solidarnostnih sredstev iz republike, od celotne predračunske vrednosti naložbe pa računajo še na 50 odstotkov bančnih posojil, 20 odstotkov bo prispevala Interna banka ABC Pomurke, drugo pa bodo zagotovili sami.

Z obnovo vinogradov pa začnajo tudi v Ljutomerčanu, kjer bodo sanirali 180 hektarjev ter uredili 45 hektarjev novih nasadov. Že v lanskem letu so začeli z ureditvijo vinogradov na 22 hektarjih, jeseni pa bodo začeli urejati še preostalih 23 hektarjev. Tudi Ljutomerčan je za ureditev po zimski pozebi prejel nekaj republiških solidarnostnih sredstev, ob lastnih sredstvih pa računa še na posojilo banke.

L. Kovač

Z ZNANJEM IN VOLJO DO DEBELEGA KROMPIRJA

Jerebičevi iz Lipe so mlada družina, saj jih imata Milena in Stefan šele petintrideset. Toliko bolj razveseljivo je, da sta se dva mlada človeka, v času ko mladi vse bolj uhajajo s kmetij, odločila za preživljanje s kmetovanjem. »Imava pa tudi že naslednika,« ponosno zatrjuje Milena in vzame v naročje šestmesečnega Tadeja, po treh deklicah prvega fantka v družini.

»Že pred 15 leti sva se odločila, da se bova ukvarjala s kmetijstvom,« povzame besedo Stefan, »zato sva takrat kupila zemljišče za hišo in gospodarsko poslopje, kar sva zgradila s svojim denarjem, seveda ob pomoči posojil, saj sva od samega začetka sodelovala s kmetijsko zadrugo.«

NEDONOSNO PITANJE GOVEDI

Sicer se Jerebičeva ukvarjata, podobno kot večina kmetov na tem območju, s pridelavo krompirja in koruze, nekaj časa pa sta bila tudi živinorejca, a sta to sčasoma opustila: »S pogodbami s nama zagotovili dobavo 200-kg krompirskih telet, ki sva jih pitala. Ko sva se načrtno ukvarjala z živinorejo, oziroma pitanjem, je bilo v hlevu tudi do 37 glav živine. Toda počasi so nastopile težave, o katerih je mnogo govora in sva jih tuda sama začutila. Pripljale so do tega, da se danes kmetu zaradi zelo dragih krmil in relativno nizke odkupne cene pite ne splača več rediti goveje živine. Poleg tega nama je nekaj pite poganilo zaradi srčne napake, tako da sva počasi to vejo kmetijske dejavnosti opustila. Danes je v Lipi vse več kmetov, ki ugotavljajo, da pitanje ni več donosno, zato ga vse bolj opuščajo ali pa najdejo izhod v sili — pitance prodajajo izven Slovenije, kjer so odkupne cene vsaj malo ugodnejše. Seveda to zaradi pogodb, ki jih imajo z našo zadrugo, ni najbolj pošteno, toda pogodbe so sklavljene tako, da ne odrejajo, kaj mora kmet napraviti z morebitnim tržnim presežkom. Po drugi strani pa je treba razumeti tudi kmeta, saj nobeden ne želi delati z izgubo... Trenutno imava v hlevu le sedem krav molznic, ki jih namerava imeti v prihodnje še več — zato bova hleve za pitance preuredila v hleve, ki bodo primerni za molznice.«

OSREDNJA DEJAVNOST — PRIDELAVA KROMPIRJA

Milena in Stefan sta se osredotočila na pridelavo krompirja in koruze. Zemlje imata dovolj, kmetijske mehanizacije tudi, zato jima delo na polju ni pretežko. Lani sta oddala 14 ton koruze, gojita pa jo na zemljišču, ki jih imata v najemu in so oddaljena od Lipe, saj je s koruzo relativno najmanj dela. Krušnih žit praktično nimata, saj zrnja ne prodajata.

»Najina osnovna dejavnost je pridelava krompirja. Lansko leto sva ga oddala 90 ton,« nadaljuje Stefan, »letos pa ga načrtujeva še več. Sodelovanje s Panonko je na tem področju zelo dobro, saj

so nama pravočasno zagotovili dovolj gnojil, zaščitnih sredstev, pa tudi semenskega krompirja, ki ga imava dovolj za 5 hektarjev površine.«

Letošnja zima je bila zelo dolga, zato so se pomladanska opravila na poljih nekoliko zavlekla. Temu pritrjuje tudi Stefan:

»Vreme nam jo je letos pošteno zagodlo — pred kratkim sem skušal pognojiti travnik in celo tam je zemlja še premokra. Toda če bo vreme še nekaj dni tako le-

po in suho, kot je v teh dneh, bomo s pomladansko setvijo kmalu začeli. Upam, da bo pridelek tako dober kot lansko leto, ko smo imeli v Lipi zared dober krompir.«

Od Milene in Stefana smo se poslovlili z željo, da bi še naprej uspešno kmetovala. Znanja in volje za tovrstno delo jima ne manjka, zato je na mestu njun življenjski optimizem, ki sta ga izkazovala ves čas našega obiska.

Bojan Peček

STROKOVNJAKI SVETUJEJO

ZA PRIDELOVALCE SLADKORNE PESE

Setev sladkorne pese moramo opraviti s pravilno naravnano in funkcionalno sejnalnico. Uporabljati bomo mehanske sejnalnice raueksakta in nekaj pnevmatskih sejalnic: becker in nodet. Do sedaj smo imeli boljše rezultate z mehanskimi sejnalnicami, pnevmatske sejnalnice so manj natančne pri odlaganju semen. Zato opozarjamo vse sejale in pridelovalce pese, da kontrolirajo:

1. hitrost setev, ki ne sme biti večja od 5 km na uro;
2. globino odlaganja semen in razdaljo med semeni v vrsti. Globina setve je 2–3 cm, odlaganje semen v vrsti je 10–12 cm. Seme je obarvano in ga lahko najdete v setvenem žlebu. Setvene vrste morajo biti ravne in razdalje med vrstami natančno 45 cm. Tudi insekticid furadan mora enakomerno odtekat v vsako setveno vrsto. Na koncu vrst ne sme ležati furadan v kupčkih. Prvič je to nevarno za ljudi in živali, drugič pa je zmanjšan učinek na sami nivi. Poraba semen se bo pri tej setvi razdalji gibala med 1,8 in 2,2 SE na hektar, poraba furadana pa okrog 20–24 kg na hektar.

Izbira in količina herbicida se mora ravnati po kakovosti zemlje, oziroma po količini humusa in aktivne gline. Če ste poslušali vse strokovne nasvete, potem imate analizo zemlje in podatek o količini aktivne gline. V tem primeru vam priporočamo naslednjo uporabo herbicidov:

Če je aktivna glina pod 5 odstotkov, potem lahko uporabite 5 kg/ha goltixa + 2,5 l/ha duala ali pa 2,5 kg/ha pyramina + 2,5 l/ha duala. Škropivo razdelimo v dva obroka in dvakrat poškrbimo.

Pri 5–10 % aktivne gline uporabljate:
3 kg/ha pyramina + 2,5 l/ha duala;
pri 10–15 % aktivne gline uporabljate:
3,5 kg/ha pyramina + 3 l/ha duala;
pri 15–20 % aktivne gline uporabljate:
4 kg/ha pyramina + 3 l/ha duala;
pri več kot 20 % aktivne gline uporabljate 4,5 kg/ha pyramina + 3 l/ha duala.

Če nimate analize zemlje in podatka o aktivni glini, uporabite 3,5 kg pyramina + 3 l/ha duala. V prvem primeru, ko imamo pod 5 odstotkov aktivne gline, in na izredno lahkih peščenih tleh, količino herbicidov damo v dveh obrokih. Tako preprečimo škodljiv učinek na mlade rastline in povečamo delovanje herbicidov na plevela.

Škropiti moramo takoj po setvi, ker pesa v topli in vlažni zemlji hitro vznika. Če škropimo v fazi vznikanja, potem herbicida pyramin in dual uničita posevke.

Pri škropljenju morate paziti, da škropivo enakomerno porazdelite po površini, da ne škropimo dvakrat po enem mestu, škropivo v rezervoarju se mora neprestano mešati.

Seme in zaščitna sredstva so draga in v kmetijski praksi nujna. Poznati moramo njihove pozitivne učinke in negativne posledice, če je njihova poraba nepravilna.

Strokovna skupina za pridelovanje sladkorne pese pri Tovarni sladkorja Ormož

V POMURJU NI BOLEZNI PRAŠIČEV — TRIHINELOZE

Zakaj gostinci ne prijavljajo zakolov prašičev?

Ker se je lani in letos močno razširila bolezen zooroza (tako pri živalih kot pri ljudeh), sta republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter republiška veterinarska inšpekcija zahtevala od vseh občinskih veterinarskih inšpektorjev, da preverijo, če se pregledi svinj pred zakolom (ravno s svinjskim mesom se ta bolezen najpogosteje širi) redno opravljajo. Probleme s trihinelozo imajo v glavnem v drugih republikah, obstajala pa je bojazen, da bi se bolezen pojavila in razširila tudi v Sloveniji.

Pomurski veterinarski inšpektorji so opravili pregled v štirinajstih dneh v marcu, čeprav naj bi bila to hitra akcija. V štirih pomurskih občinah pa je kar 190 zasebnih gostinskih lokalov, ki jih je bilo potrebno pregledati. Rezultati so delno zadovoljivi.

Skupna ugotovitev veterinarskih inšpektorjev je, da večina gostilne hrane ne pripravljajo redno, temveč samo po naročilu, in še takrat po navadi kupljeno meso. Tudi gostinci, ki koljejo domače prašiče, kupujejo meso in predvsem mesne izdelke. Značilno za Pomurje pa je, da koljejo prašiče sezonsko, za organizirane pojedine — kolone. Rezultati pregleda oziroma akcije so delno zadovoljivi ravno zaradi tega, ker tretjina lastnikov gostinskih lokalov ni imela potrditve o pregledu ob zakolu prašičev. Od 190

lastnikov jih kolje domače prašiče 65, torej tretjina teh ni imela potrditve — kar pa ni posledica nepoznavanja predpisov, temveč visoke cene pregleda, kar pa imajo mnogi za nepotrebne stroške. Vsem, ki niso imeli potrditve o veterinarsko-sanitarnem pregledu ob zakolu, so začasno preprečili prodajo mesa in mesnih izdelkov. Tako je bilo iz prometa izločeno približno 2500 kilogramov mesa in izdelkov. Rezultati preiskave vzorcev tega mesa zaradi trihineloze, so bili negativni, kar je bilo tudi pričakovati. V pomurski pokrajini in v Sloveniji ta bolezen že vrsto let ni bila dokazana; lani je na Primorskem obbolelo nekaj ljudi, po preiskavi pa so ugotovili, da je bilo tudi v tem primeru prašičje meso iz druge republike.

Povzročitelj trihineloze je zaje-dalec, bolezen, ki razširjena predvsem v Združenih državah Amerike, v zahodni Evropi in drugod, pa se je pojavila v novejšem času. Vzrok je verjetno v tem, da se ne izvajajo vsi potrebni ukrepi za preprečevanje te bolezni, skratka, da je popustila preventiva. Zaradi tega je potrebno vsako svinjsko meso pregledati, saj se povzročitelj v obliki ličinke vgnezditi v tem mesu. Ko ga človek pojé, se začne ta ličinka razvijati in izločati jajčeca, ki potem prek krvi prehajajo v

človeške mišice, predvsem dihalne, medrebrno prepono in druge organe. Tu se jajčeca spremenijo v ličinke, ki lahko povzročijo organske spremembe, ki se pojavijo v obliki raznih obolenj.

Veterinarski inšpektorji pa so poleg preiskave o trihinelozii opravili hkrati bakteriološko preiskavo, s katero so ugotovili, v kolikšni meri mesni izdelki, ki jih gostince sam pripravljajo, ustrezajo higienskim minimumom. Tako so pri izločenih domačih klobasah, šunkah in mesu iz tunke ugotavljali bakteriološko oporečnost oziroma okuženost z različnimi klicami in bakterijami. Prav tako meso lahko

postane nevarno za ljudi. V večini preiskanih vzorcev živil niso ugotovili nevarnih klic, neustrezne so bile le manjše količine. Nekaj so jih uničili, nekaterim pa so dovolili uporabo pod posebnimi pogoji (prekuhati ali prepeči za lastno uporabo).

Zanimiva je ugotovitev, zakaj tako visok odstotek tistih gostincev, ki niso dali pregledati prašičev ob zakolu? Svojih dolžnosti se prav gotovo vsi dobro zavedajo, saj so o njih dobro obveščeni. Kršitev predpisov pa je kaznovana s tako nizkimi kaznimi, ki so že prav smešne — veljajo namreč od 1978. leta.

B. Peček

Po sklepu skupščine skupnosti združenega dela za projektiranje, proizvodnjo in inženiring Agropomurje, z dne 4. 4. 1986, se razpišejo dela in naloge

strokovnega tajnika skupnosti za čas 4 let.

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima visoko ali višjo šolsko izobrazbo;
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornih del in nalog.

Kandidati morajo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev poslati na naslov:

Skupnost združenega dela za projektiranje, proizvodnjo in inženiring Agropomurje, Murska Sobota, Stefana Kovača 10, (za skupščino skupnosti) v 15 dneh po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izbiri.

ABC POMURKA AGROMERKUR
Tozdu Proizvodnja perutninskega mesa
Murska Sobota, Iva Lole Ribarja 4
Komisija za delovna razmerja

Objavlja za nedoločen čas prosta dela in naloge

Skladiščnika

Pogoji:

- kmetijski tehnik,
- živilski tehnik,
- veterinarski tehnik,
- ekonomski tehnik,
- 1 leto delovnih izkušenj,
- odslužen vojaški rok.

Delovni čas je dvoimenski. Poskusno delo traja 3 mesece.

Pisne prijave z ustreznimi dokazili naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

ABC POMURKA, Agromerur, Splošno-kadrovska služba, Murska Sobota, Iva Lole Ribarja 4.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po sklepu komisije.

ABC Pomurka
Živinorejsko-veterinarski
zavod za Pomurje
Murska Sobota
Stefana Kovača 40

Objavlja javno dražbo

naslednjih osnovnih sredstev

1. osebni avto zastava 750 SE, letnik 1980, izklj. cena 100.000,—
2. osebni avto zastava 750 SE, letnik 1981, izklj. cena 100.000,—
3. osebni avto zastava 750 LE, letnik 1982, izklj. cena 150.000,—
4. osebni avto renault 4 TLC, letnik 1980, izklj. cena 150.000,—
5. dvoosna traktorska prikolica (5 t) izklj. cena 500.000,—
6. Silažni kombajn SIP izklj. cena 150.000,—

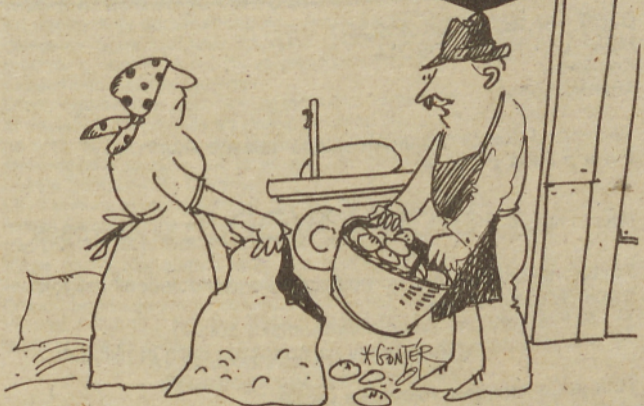
Javna dražba bo v nedeljo, 20. 4. 1986, ob 10. uri na dvorišču ABC Pomurka ŽVZ za Pomurje M. Sobota.

Ogled je možen 1 uro pred začetkom dražbe.

Udeleženci morajo pred dražbo vplačati 10-odstotno varščino od izključne cene.

Kupec plača prometni davek od prodajne cene po predpisani stopnji.

Prodano osnovno sredstvo je možno dvigniti po celotnem plačilu.

Onstran ograje in življenja pred smrtjo

Dom v Rakičanu naj bi bil zatočišče ostarelih ljudi, v Lukavcih pa naj bi našli svoj prostor duševno in telesno prizadeti starostniki in drugi nege in varstva potrebni oskrbovanci, ki si sami ne morejo pomagati. Vendar delitev ne drži povsem, saj so tudi v rakičanskem domu ljudje, ki po starosti ne sodijo vanj, v Lukavcih pa je vedno več takih primerov, po katerih bi si dom moral pridobiti status posebnega zavoda. Ne pa vegetirati na obrobju življenja, v navzven sicer impozantni graščini, ki znotraj zakriva grozljive usode, in novem prizidku, od katerega si v obeh domovih veliko obetajo. Predvidoma ga bodo odprli na praznik dela v maju, v prvih dneh aprila pa je bilo stanje takšno, kot ga razkrivajo naši posnetki in pogovori z ljudmi, ki živijo in delajo v obeh socialnih ustanovah.

STAROST NI RADA SAMA

Tako pravi eden od slovenskih pregovorov in njegovo potrditev smo doživeli takoj ob vstopu v Dom oskrbovancev Rakičan. Prvi aprilski dnevi so bili še prehladni za daljše sprehode in vrtičkanje ter druga opravila na prostem in tako se je veliko oskrbovancev zadrževalo kar v avli. Kar nekaj brezdelni in naveličani videli smo dajali, potem pa jih je naš prihod zdrnil iz otopelosti in FRANČIŠKA KNEZ, h kateri smo najprej pristopili, je jela pripovedovati, kako sta z možem prišla v Pomurje z Gorenjske, kjer so jima Nemci vse požgali, in kmalu ob pomoči socialnega delavca FRANCA KLEMENČIČA iz Gornje Radgone pristala v rakičanskem domu. V graščini jima ni bilo tako udobno kot v sedanji novi stavbi, vendar se nista pritoževala. Žal pa ju je ločila moževa smrt in nista pričakala petdesetletnice skupnega življenja.

Zato zdaj Frančiška glasno izraža željo, da bi bila rada pokopana v Rakičanu, kjer je zadnji počitek našel njen mož; upajmo, da bo njena želja izpolnjena.

»Krajevna skupnost Rakičan nič kaj z zadovoljstvom ne gleda na pokope umrlih oskrbovancev doma na vaškem pokopališču,« nam je dejal socialni delavec Franc Klemenčič, s katerim smo se naključno srečali v avli doma, srečanje pa je bilo toliko bolj prijetno, ker se ga je Frančiška Knez iskreno razveselila, ko ga je zagledala. Z glasnim klicem ga je priključila bliže in začutili smo, kako je lahko stik s prijetnejšimi ljudmi pristen, če začutijo, da jim želi pomagati. »Kot socialni delavec sem pomagal mnogim, da so našli streho nad glavo v domu, saj že dolga leta opravljam ta poklic. Stike pa imam tudi z drugimi socialnimi delavci, s katerimi se vključujemo v društvo socialnih delavcev Pomurja.

Tudi Dom oskrbovancev Rakičan je kadrovsko okrepljen s socialno delavko, kar je nedvomno velikega pomena, kadrovska zasedba pa je še vedno prešibka. V razkoraku je s slovenskimi normativi, vendar so do manj razvitega Pomurja po eni strani vsi nekako tolerantni, po drugi strani pa ta toleranca tudi škodi, saj so delovne razmere izjemno težke, nič kaj zadovoljivo pa stanje v domu, kar se tiče skupnega bivanja normalno se starajočih in teže telesno in duševno prizadetih ljudi.

»Opraviti bi bili morali razdelitev, pa nam to doslej ni povsem uspelo, ne znotraj doma, niti v usmeritvi, da naj bi bili teže duševno in telesno prizadeti oskrbovanci preseljeni v Lukavce,« je med drugim dejal direktor Doma oskrbovancev Rakičan JANKO HAKL. V Lukavcih bi moral biti nared prizidek, katerega otvoritev zamuja. Prizadevamo si namreč nekaj motečih oskrbovancev prenesti tja. Kajti pri nas so vrata odprta, stavba ena, in čeprav poskušamo ločevati

duševno in telesno prizadete od normalno se starajočih ljudi, je to neizvedljivo, ker zaprtih oddelkov nimamo. Imamo pa za

da bi jo kupovala. Čeprav ima doma veliko kmetijo, njenih sadov ne more uživati, ker jo sin pri tem onemogoča in prav z za-

pomoči potrebne posebno nego in medicinsko oskrbo, saj so le redki od 264 oskrbovancev doma, ki pomoči v takšni ali drugačni obliki ne potrebujejo.

Na vprašanje, koliko upoštevajo želje varovancev po skupni namestitvi v sobe in tako tesnejšem druženju, se je nasmešnil in

lostjo smo prisluhnili njeni zgodbi o tem, kako rada bi šla domov vsaj po lonček, pa še tega ne upa, ker se boji. Je pa prav zanimiva, saj je kot pravi sekretar in ima v sobi pisarno, ker veliko piše, pa tudi bere. Na njeni nočni omarici je kup knjig, ima pa naročen tudi Kmečki glas, ki ga že drugo leto prejema zastoj, bere pa tudi Vestnik in je redna naročnica od začetkov njegovega izhajanja. S sestanovalko se dobro razumeta, čeprav je njun pogovor letom primerno glasnejši, ker je eni sluh že nekoliko odpovedal. Vseeno pa je za tankočutnejšega obiskovalca prav-ganjivo slišati besede kot: Ne, za noben denar je ne bi dala iz sobe!

Z denarjem nasplošno oskrbovanci doma niso najbolj oskrbljeni, redki so prizori, kot smo mu bili priča, ko je poštar oskrbovanci iz Rakičana, ki je šele drugi dan v domu, na roko preštel skoraj petdeset tisoč dinarjev in se je zadovoljno muzala, ko je preštevala bankovce v avli.

dejal, da v veliki meri, malce pa so tudi moralni, da se navzven ne bi napaletale čudne zgodbe. No, prijateljstva na stare dni gotovo lepšajo življenje, da za domskimi zidovi ne bi bilo preveč pusto, o moralni pa, to naj ima vsak svojo. Starostniki v domu, s katerimi smo navezali stike, so bili pri tem vprašanju prav prisrčni. Tako kot šolarji med prvo pomladno zaljubljenostjo so zardevali, ko so govorili tudi o tem, da ta rada vidi onega in oni drugo ali pa prav njo. Seveda so pri tem bolj gostobesedne ženske, ki tudi največ pletejo in kvakajo. Tako ali tako.

MARIJA KUCHAR iz Vančevasi nas je povabila v sobo, pokazala goro volne, ki jo nadvse rada plete. »Predvsem za druge pletem, saj zase nimam denarja,

Negovalke tudi grobarke

Čeprav smo se zaradi bližine smrti, ki starostnike že tako obremenjuje, pogovarjali o življenju, nas je vseeno pretreslo spoznanje, da morajo negovalke oskrbovancev doma v Lukavcih same pokopavati umrle, izključno njihova skrb pa je tudi urejanje grobov. Za svoje težaško delo nimajo nobenih dodatkov, ki bi jim pripadali, saj dom nima statusa posebnega zavoda. V njem pa so teže duševno in telesno prizadeti ljudje in zato nasilje med njimi pogosto. Zgodilo pa se je tudi, da so bolniki napadli sestro ob tem pa je podatek, da nočno dežurstvo opravlja le ena od negovalk, upravičeno zaskrbljujoč. Vzroka za tako stanje sta v pomanjkanju sredstev za nove zaposlitve, ki bi bile še kako umestne, in premajhni skrbni družbe za žalostno plat življenja, pred katero »civilizacija« kaj rada zatiska oči.

V drugem nadstropju pa smo večje število oskrbovancev zmotili pri terapiji, ki je pravzaprav delovni dogovor o delih, ki jih načrtujejo s toplejšimi dnevi. Dogovarjali so se tudi o organiziranju čajanke, skrbi za red v nadstropju, kot to počno vsak teden, in drugem. Skupne organizacije del nimajo, ker je bil bojda odziv slab, zato so prešli na obliko pomoči pri delu, predvsem v pralnici in okolici doma.

Dom v Rakičanu se odpira tudi navzven, saj imajo tudi tako imenovane odprte dneve, ko se vrata na krajši odpro za predstavnike krajevne skupnosti in druge, ki želijo med starostnike:

Češče pa je tako, da te obiščejo svojci — in takrat je življenje v domu zanimivejše.

POMILOVANJE NE POMAGA PRIZADETEMU

Z namenom, da obiščemo socialni zavod za duševno prizadete, smo se namenili v vas Lukavci pri Križevcih pri Ljutomeru.

V vasi stoji gradič s prijetno senco pod mogočnimi drevesi, obdan z visoko žično ograjo, skozi katero so zrl v nas zvedave oči, okoli pa so se razlegali smeh, jok in glasovi »zavodskih otrok« pri tridesetih, štiridesetih in več letih. V meni se je naselil tesnobi občutek, in sama pri sebi sem si mislila, kako sem lahko srečna in zadovoljna s tem, kar imam, s tem, da se zavedam svoje človeškosti. Zato so se mi smilili.

Zgradbo so zgradili v 12. ali 13. stoletju in so jo, tako kot nekatere gradove po Sloveniji, namenili za pribežališče telesno in duševno prizadetih. V ozadju pa stoji nova zgradba, in tja smo se tudi namenili. Sprejela nas je Metka Močnik, glavna medicinska sestra zavoda. Povedala nam je, da je bil del te zgradbe zgrajen že v sedemdesetih letih, v njem pa so odprti oddelki, zdravniški prostori in uprava doma. Prizidek pa še ni opravljen, upajo pa, da ga bodo odprli v začetku maja.

Dom v Lukavcih uradno nima statusa posebnega zavoda, ampak je le splošen socialni zavod, čeprav so v njem samo trije normalno se starajoči občani. V zavodu je 168 varovancev. Približno polovica je duševnih bolnikov (psihotiki, dementni bolniki, alkoholiki in osebnostno moteni, epileptiki), pol pa duševno manj razvitih. V zavod prihajajo ljudje — pošlje jih center za socialno delo — iz Dornave, ki so stari več kot osemnajst let, ter iz psihiatrične bolnice iz Ormoža in od drugod. Imajo odprti in zaprti oddelki in v slednjem je pribli-

varovancev in negovalka za sedem.

Iz zdravstvenega doma Ljutomer prihaja dvakrat na teden splošni zdravnik, ki vsakokrat po tri ure daje osnovno zdravniško pomoč in navodila medicinskim sestram. Enkrat na teden pa jih obišče tudi nevropsihiater. V zavodu torej nimajo stalne zdravniške pomoči, ampak le dispanzersko. Veliko pa si obetajo od novega prizidka. Ne le da bodo varovanci dobili primernejše prostore za bivanje in da jih bodo lahko porazdelili glede na diagnozo; delavci zavoda bodo imeli lažje in varnejše delo, zaposlili pa bodo lahko tudi nove delavce.

Zavod v Lukavcih torej še vedno nima statusa posebnega zavoda. In kaj to pomeni? Da delavci zavoda nimajo pravice do podaljšane dopusta, za svoje delo, ki terja nadčloveške napore in strpnost, ne dobijo nič debelejših kuverte, torej nimajo nobenih

vancev, ampak s terapevtskim delom ohranjajo njihove preostale zmožnosti. Organizirano imajo delovno terapijo in ob torkih na odprtem oddelku terapevtsko skupnost, v kateri izmed varovancev določijo dežurnega tedna. Le-ta skrbi za evidenco odhodov in prihodov varovancev v dom.

Za varnost varovancev doma pa skrbijo tudi ponoči. Tako na odprtem kot zaprtem oddelku dežura ponoči po ena negovalka (če temu sploh lahko rečemo varovanje). Pa vendar mora biti tako, kajti premalo jih je, da bi lahko organizirali boljše dežurno službo.

»Nam pa se delo ne konča s tem, ko naš varovanec umre. Mi ga moramo tudi pokopati,« je dejala naša sogovornica. Umrlega prijavijo na krajevni urad, se zmenijo za pogreb in zavodske »mame« pripeljejo mrliški voziček, s katerim svojega varovanca, ponavadi le z lastnim šop-

otajšav. Ne spadajo niti pod okrilje psihiatrične bolnice, ki ima status posebnega zavoda in od koder prejemo bolnike, »nad katerimi je duh izrekel prekletstvo«, torej neozdravljive, niti pod republiško, čeprav so pri njih prizadeti ljudje iz 26 občin. Zavod v Lukavcih pa je torej še vedno območni zavod, čeprav v njem niso samo varovanci iz Pomurja.

In kdo naj bi naredil prvi korak? Občina pričakuje pomoč od republike, pa vendar republiška skupnost socialnega skrbstva zaman čaka pobude od občine. Žrtve nesporazumevanja pa so prizadeti varovanci doma. Živijo v natrpanih grajskih sobah, ki so zaradi nenamenskosti zgradbe tudi smrtno nevarne, tako za varovance kot osebe zavoda, primanjkuje pa jim tudi sanitarnih prostorov.

Zavodski delavci pa ne le da skrbijo za nego in varnost varo-

kom, pripeljejo do groba in ga tudi same položijo vanj. Kajti mnogi svoji prizadeti pozabijo nanje že ko so še v zavodu. Na pokopališču v Križevcih pri Ljutomeru ima zavod ločeni del pokopališča, za katerega tudi sami skrbijo.

In če sem te »zavodske otroke« pomilovala, tako kot jih mnogi, se sedaj zavedam, da je pomilovanje brez dajanja pomoči zasramovanje prizadetega človeka, ravno tako pa tudi ljudi, ki delajo z njimi. Vse preradi pozabimo, da so in bodo duševno in telesno prizadeti ljudje del vsake družbe. Zato nas naj ne bo groza njihove »zle usode«, nečelovitosti duha in telesa, naj nam ne bodo le predmet usmiljenja, ampak raje potrskajmo na svojo vest, pomislimo, kje so in kako smo poskrbeli zanje ter za njihove skrbnike.

Brigita Bavčar

Majda Horvat

FOTOGRAFIJE: Bojan Peček

Oskrbnine v rakičanskem domu

Osnovna oskrba v avoposteljni sobi je dnevno 1025 dinarjev, v enoposteljni pa 1162 dinarjev. Dodatna oskrba, ki je odvisna od tega, kakšne nege in varstva je oskrbnik deležen, znaša za ležečega bolnika, ki rabi pomoč pri opravljanju vseh življenjskih funkcij, 26.450 dinarjev na mesec ali 849 dinarjev na dan. Delno gibljivi pacienti med oskrbovanci plačajo po sedanjih cenah 1325 dinarjev ali polovico poprejnega dnevnega zneska. Posebej je zaračunana tudi dieta, ki jo predpiše zdravnik glede na bolezen. Cena zanjo je sto dinarjev na dan. Skupna povprečna mesečna oskrba z dodatkom za zdravstvo je dnevno okoli 170 dinarjev.

DSSS KRAJEVNIH SKUPNOSTI
MESTA MURSKA SOBOTA
Kocljeva 4
Murska Sobota

Na podlagi določil Statuta in sklepa delovne skupnosti
razpisujemo

dela in naloge **RAČUNOVODJE** za KS in DSSS

Prijavljeni kandidati morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati naslednje:

- da ima končano srednjo ekonomsko šolo in
- eno leto delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah

Rok je do zasedbe delovnega mesta,

Tudi naravoslovci so v moji deželi

Z gornjim naslovom je Vestnik 20. marca priobčil sestavek tovariša Andreja Kuharja iz Murske Sobotice. Bistva njegovega zapisa pravzaprav ni mogoče izluščiti, ker se je pisec istočasno predstavil kot dober, ali vsaj dobro informiran poznavalec srednjega šolstva, kot kritik nekaterih občinskih funkcionarjev, jasno vidic v zvezi z usodo elektrarn na Muri itd. V nekam smislu pa se je vendarle najbolj posvetil problemu Srednje zdravstvene šole Murska Sobota (SZŠ). Njegovega neargumentiranega zapisa ni mogoče oceniti drugače, kakor da gre za mnenje občana, zato se nam polemika s tovarišem Kuharjem ne zdi potrebna. Kljub temu smo zaradi javnosti, ki najbrž razume njegov sestavek kot agresivni izziv kolektivu SZŠ, oblikovali odgovor.

1. Šole so organizacije posebnega družbenega pomena. O njihovem delovanju odloča širša družbenopolitična skupnost, mnenja šolskih kolektivov in posameznikov lahko le pripomorejo k celovitejši obravnavi problemov. Popolnoma nič novega ali posebnega ni v ugotovitvi kolektiva SZŠ s petindvajsetletno tradicijo, da so se pojavile težave ob nastopu zadnje družbene krize. Ekonomski problemi majhne šole so se stopnjevali zaradi administrativno zmanjšane vpisa s treh na en razred (v Mariboru, za primerjavo, s sedmih na pet), tako da posluje šola na robu lastnih zmogljivosti. S tem žal ni ogrožen le obstoj šole, temveč — prvič doslej — celoten program zdravstvene usmeritve. V nekaj prihodnjih letih se bo odnos do šolstva nujno spremenil, prav tako razmerja med gospodarskimi in (potrebnimi) družbenimi dejavnostmi nasploh, zato velja o ključnih odločitvah vnaprej trezno razmisлити. Vprašanje smisla samostojno organiziranja SZŠ je gotovo na mestu, nikakor pa si po našem mnenju ne bi smeli privoščiti ukinitve zdravstvene usmeritve. S tem bi namreč le dodatno okrnili paleto znanj, ki jih ponuja pomursko šolstvo domačim učencem (teh je 99 %; Poročevalec, 4. 2. 1986). Ob druga-

čni presoji širše pomurske družbene skupnosti gotovo ne more predstavljati osemnajstletni kolektiv (štirinajst učiteljev) kakšnega posebnega bremena, zato so očitki, da rešujemo delavci šole sami sebe, neutemeljeni. Samo dejstvo, da je Posebna izobraževalna skupnost za zdravstveno varstvo v temeljih plana potrdila SZŠ za izvajalca programa tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju, seveda ne olajšuje težavnega položaja.

2. Morebitno združevanje je mogoče s katerokoli drugo šolo, vendar se je zdelo v začetku najprimernejše povezati bodisi z najbližjim kmetijskim šolskim centrom ali z naravoslovno-matematično usmeritvijo Srednješolskega centra tehniško-pedagoške usmeritve (SCTPU) zaradi največjega dela enakega učnega programa (78 %). V vsakem primeru bi pomenilo združevanje zadnjo notranjo rezervo — če je o tem v šolstvu še sploh mogoče govoriti — na račun skrajšanja administracije.

Mnogi se še vedno ne želijo sprijazniti s tem, da je novi program zdravstvene usmeritve zelo soroden naravoslovno-matematičnemu. Tako ne sme presenetiti, da kljub pridobljeni izobrazbi za opravljanje poklica (v čemer se program zdravstveno varstvo ra-

zlikuje od naravoslovno-matematičnega) nadaljuje s študijem — po še nepopolnih podatkih — več kot polovica učencev prve usmerjene generacije SZŠ. Niso jih pritegnili le zdravstveni programi: medicina, stomatologija, višje zdravstvo, veterina, temveč tudi telesna kultura, sociologija, psihologija, slavistika, pravo in kemijska tehnologija, s čimer smo javnost že seznanili. Po anketi Skupnosti za zaposlovanje M. Sobota namerava nadaljevati študij 69 % letošnjih četrtošolcev SZŠ. Zdravstvenih tehnikov (= diplomantov srednjih zdravstvenih šol) bo torej v prihodnje manj tudi zato, ne le zaradi zmanjšane vpisa. Naj omenimo, da absolventi naše šole kot cenjene delavce že vsa leta sprejema prav tako ljubljanski Klinični center — soinvestitor gradnje šole — ki ima svetovni sloves.

Podatek, da je v Pomurju med nezaposlenimi absolventi srednjih šol največ zdravstvenih kadrov, je zastarel. Tako je npr. sedaj vsaj dvakrat toliko nezaposlenih gimnazijskih maturantov. Ali naj to pomeni, da se moramo spravečati o upravičenosti obstoja naravoslovno-matematične usmeritve, ki jo imajo mnogi za naslednico gimnazije? Takšna razmišljanja bi bila vsekakor nainvno in neodgovorno početje!

3. Nedvomno se vpisuje v naravoslovno-matematično usmeritev v pomurski regiji še vedno največ učencev z odličnimi osnovnošolskimi izkazi. Vendar to ne pomeni, da jih v drugih usmeritvah sploh ni. Vsi programi pete zahtevnostne stopnje zaslužijo enako pozornost, saj vsi omogočajo študij. Dejstvo je, da so nekateri učitelji na naravoslovno-matematični usmeritvi SCTPU izvrstni, kar nam je lahko vsem le v veselje! Nikakor pa ni upravičeno trditi, da so to edini dobri učitelji, zato si dovolimo nekaj pripomb.

— Vsakemu dobremu učitelju je jasno, da je on zaradi učencev, in ne obratno. Načeloma je vseeno, kje in koga poučuje, saj vsi poučujemo učence naše iste družbe.

— Kdor ima izkušnje tudi z manj zahtevnimi usmeritvami, se zaveda, da bi bili dejansko potrebni najboljši in najprizadevnejši učitelji prav tam, ker učenci najtežje dojemajo abstraktne probleme. V zahtevnejših programih je iz obratnega razloga mogoče bolj poglobljeno strokovno delo, pri čemer pa mnogokrat preveč pozabljamo na vzgojno vlogo pouka.

— Učenci z enakim uspehom iz različnih osnovnih šol, resnici na ljubo, ne prinesejo v srednjo šolo enakega znanja, volje do dela itd. Poleg tega so velike razlike med posamezniki. Ni redko, da osnovnošolski odličnjak v srednji šoli povsem odpove. Učencu z nekoliko slabšim uspehom, a z delovno vnemo, pa lahko s stopnjevanjem zahtevnosti pouka nemalokrat omogočimo, da postopoma nadoknadi zamujeno in vse mu odpre.

— Mnoga nesoglasja v naši družbi izvirajo v enostranskem pristopu k reševanju širših problemov. Učitelj ima največ priložnosti, da spodbuja v učencih zavest o potrebnem inter- in intradisciplinarnem sodelovanju, dogovarjanju itd. S tem učenec oz. bodoči strokovnjak nicesar ne izgubi, temveč ravno obratno. Dobre strokovnjake, ki imajo obenem posluh za pripombe drugih, bo družba vedno bolj po-

trebovala in cenila, zato je samopoveličevanje odveč.

— Po formalni izobrazbi se učitelji različnih usmeritev ne razlikujemo, kar velja v povprečju prej ali slej tudi za prizadevnost in uspešnost. Zaenkrat nam ni znano, da bi kje izbirali učitelje po posebnem ključu, čeprav to ne bi bilo napak.

— Vsak razgledan učitelj se zaveda, da je človek istočasno biološko in družbeno bitje, zato izkoristi vsako priložnost in na to učence opozarja. Iz istega razloga jim odpira široka obzorja človekovega bivanja in jih ne omejuje z ozko strokovnostjo. Razvijanje vsestranske razvite osebnosti ni le fraza, saj brez telesno in duševno zdravih in zrelih ljudi ni zdrave družbe.

— Inovacijska dejavnost ni isto kot razgovori o njej. Le redkokateri učenec, ki je v osemletki in srednji šoli sprejemal novo znanje kot dokončno, bo pridobil na fakulteti čut za raziskovalno in inovatorsko dejavnost. Pridobivanje tega čuta je proces, ki ga je potrebno začeti s privzganjem že vsaj v srednji šoli, kar najlažje dosegamo z odpiranjem problemov.

— Dober učitelj si prizadeva izkoristiti vsako prednost posameznega vzgojno-izobraževalnega programa, vrzeli pa po lastni presoji kolikor mogoče odpraviti, ali učence nanje vsaj opozoriti. S tem vzbuja v njih potrebo po dodatnem, trajnem samoizobraževanju, ki bo za prihodnji družbeni razvoj brez dvoma nujno.

— Itd. itd.

Najbrž ni težnja Pomurcev zaostajanje na obrobju družbenih dogajanj v republiki, zgolj proizvodnja delovne sile in osnovnih surovin za razvitejšo regijo itd. Slovenska družba, in zlasti manj razvito Pomurje, še kako potrebuje intelektualce za načrtovanje in uresničevanje čim primernejšega in čim boljšega razvoja. Žal ni vsak izobraženec že tudi intelektualec, katerega v veliki meri sooblikuje prav široka vzgoja. Kaj lahko sodimo o Prekmurcu, ki bi svojim rojakom zapiral šole, ostro ločeval elitne naravoslovce od »manj vrednih« učencev, se vnaprej sprijaznil s kakršnimikoli posledicami elektrarn na Muri ipd.? Je to lahko odraz prečhtanega in humanega razmisleka?

Verjetno se nekateri ne strinja-jo z nami, ali vsaj ne povsem, zagotovo pa nas medsebojno nerazumevanje in zaletava nestrpnost ne bosta pripeljala daleč. Posledice lahko nosi seveda celotno Pomurje in vsa Slovenija, torej mi vsi. Pravočasno razmislimo in bodimo odgovorni do naše mladine, kar se nam bo dolgoročno obrestovalo.

Zelo cenimo prizadevanja uredništva Vestnika, ker vedno bolj omogoča bralcem, da odkrito napišejo svoja mnenja. Morda pa bi bilo vendarle umestno dati določenim piscem sugestije v zvezi z ustaljenimi načini sporočanja, da bi bili zapisi razumljivi čim večini. (Ravni in točnosti zapisov se zaradi odprtosti časopisa seveda ne bo dalo redakcijsko reševati niti v prihodnje.) Tako bi bilo mogoče nedvoumno razpoznati konstruktivno kritiko, za dodatna pojasnila, kakršno je naše, pa ne bi porabili toliko dragocenega prostora.

Učiteljski zbor
Srednje zdravstvene šole
M. Sobota

Zaskrbljenost pomurskih čebelarjev

Nam čebelarjem, ki smo sestavni in aktivni del te družbe, je jasno, da ni obstoja in napredka brez energije. Energija je vtakana v vsak delček, ki nas obdaja. Vendar je energija 12 del tega, kar nas obdaja in kar nam omogoča naš obstoj in naš razvoj. Prizadevamo si za pridobivanje novih virov energije, vendar ne za vsako ceno. Prav gotovo pa ne za ceno, ki bi izključevala, utesnjevala ali celo onemogočala druge porabnike tega prostora.

Tako smo čebelarji mnenja, da je mogoče električno energijo pridobivati na več načinov tudi na reki Muri, in to tako, da dopušča možnost nadaljnega nemotenega, nezmanjšane obstoja in koriščenja vseh porabnikov tega prostora. Tako so projekti gradnje hidroelektrarn na reki Muri, ki jih zagovarjajo projektanti EGS, upravičeno vzbudili zaskrbljenost. Kajti poleg kmetijcev, gozdarjev, lovcev in še drugih smo tudi čebelarji širše in ožje domovine uporabniki tega prostora, ki zanj skrbimo in s svojimi ljubljankami — čebelami ohranjamo že tisočletja ravnovesje narave tega obmurskega sveta.

Z gradnjo HE na reki Muri bomo čebelarji na obeh straneh reke Mure izgubili okrog 1100 ha kmetijskih površin, od tega približno 950 ha gozda. Te površine bodo uničene z gradnjo HE. Čebelarji vemo, da je v teh gozdovih ob reki Muri največ akacije in tudi drugih medovitih dreves, kot so vrba, jelša, vežič in druge.

Da o podrastu na teh površinah, kot so: zlata rozga, nedotika, rudbekija in še druge medovite rastline, ki ob sušnih, vročih poletjih dajejo pelod in nektar, sploh ne govorimo.

Prebivalci te pokrajine bodo izgubili tudi vir energije (les za kurjavo), gradbeni les in še marsikaj. Prekmurje pa bodo 8 m visok nasip in 200 m široka akumulacijska jezera za vse večne čase ločila od ostale domovine.

Zaradi spremenjene višine talnice, velike akumulacije, vode v akumulacijskih jezerih in poseka 950 ha gozda se bo verjetno tudi spremenilo podnebje. Ali bo akacija, ki še ostane, sploh medila? Akacija je zelo občutljivo drevo. Izkušnje starejših čebelarjev kažejo, da ob poplavih med cvetenjem akacija sploh ni medila ali pa zelo slabo. Tako bomo pomurski čebelarji še ob edino čebeljo pašo, ki smo jo imeli. Tudi tisti, ki so vozili k nam na akacijevu pašo, se bodo še lahko spominjali dni, ko so točili akacijev med.

Prelepe majske večere ob cvetenju akacije, ko je vse dišalo, bo zamenjal smrad razpadajočih organskih snovi v akumulacijskih jezerih in smrad mulja in blata, ki se bosta nabirala v velikih akumulacijskih jezerih.

Z nameravanim posegom bomo osiromašili še naravo, jo izmaličili, ji vzeli identiteto, kulturo v odnosu do podedovane narave pa dali pod vprašaj. Kot dajem pod vprašaj neenako upoštevanje odločanja vseh porabnikov tega prostora. Saj kot mi je znano do zdaj še nihče sploh ni omenjal čebelarjev, ki bodo z gradnjo HE mnogo izgubili.

Da končam, kot sem začel — energijo DA, vendar ne na vsak način in za vsako ceno in na popoln račun drugih dejavnosti, ki so mogoče še važnejše, kot prgišče električne energije, za katero vemo, da jo bomo najprej potratno razpisovali v neprimerni zastareli industriji.

Jože Meolic

OBVESTILO

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja ODE Murska Sobota sporoča vsem zainteresiranim, da služba pokojninskega in invalidskega zavarovanja delavcev in uslužbencev Avstrije iz Gradca organizira govorilni dan za vse tiste, ki želijo kakršno koli pojasnilo s področja pokojninskega in rentnega oziroma invalidskega zavarovanja Avstrije.

Govorilni dan bo 18. aprila 1986 v Murski Soboti od 9. do 13. ure v prostorih Spiza — ODE Murska Sobota, Titova 24/III, in sicer s področja pokojninskega zavarovanja delavcev v sobi 32, s področja pokojninskega zavarovanja uslužbencev pa v sobi 36.

Spiz — ODE Murska Sobota

ABC POMURKA
Veletrgovina Potrošnik
TOZD IZBIRA
Murska Sobota

ponovno razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo

STANOVANJSKE HIŠE

pri Juriju št. 14 — hiša, dvorišče v skupni izmeri 4,74 ara, vl. št. 20 k. o. Jurij,

ki bo 25. 4. 1986 ob 10. uri na kraju samem.

Izključna cena je 1.873.297,— din.

Interesenti morajo pred začetkom dražbe položiti 10-odstotno varščino od izključne cene. Plačana varščina se kupcu všteje v kupnino, drugim udeležencem pa se vrne.

Prometni davek plača kupec.

Jožef Mencinger

Pojasnilo Jožetu z Goriškega

V uvodniku O ženski in porodniški res ni posebej govora o kmetici, ker je ženska, pa je posredno mišljena tudi ona. Posebej pa smo pisali o porodniškem dopustu kmetice junija lani, v Vestniku številka 23, dobro leto pred tem pa je bila problematiki in vprašanju porodnega nadomestila kmetici namenjena cela časopisna stran. O vsem sem pisala spodaj podpisana, ki mi je tako kot očitek, da izpostavljam le delavko, težko razumljiv, zakaj kmetje v Pomurju za kmetice-matere niste združili sredstev (op. p. ker bi bojda več izgubili kot dobili), in tako ne morejo koristiti ugodnosti kot druge zaposlene.

Brigita Bavčar

Kolonisti brez povezave

Rad bi komentiral članek Zorice Sečko: Kolonizacija v obmejnih vaseh severovzhodnega Goriškega, ki je bil objavljen v Vestniku 6. 3. 1986.

Glede na vsebino tega članka bi postavil nekaj vprašanj.

V članku je omenjeno, da so aretirali moške iz teh vasi in jih zasliševali, da so mnoge odpeljali v Gradec, kjer so jim sodili, da so krivi dobiti po 10 let težke ječe, nedolžnim pa so vrnili prostost. Zanima me, kje so se naselili moški, ki so jim v Gradcu vrnili prostost. Kajti tisti, ki so dobili po 10 let ječe, so se po 10-ih letih vrnili, tisti pa, ki jim je bila dana prostost, se niso nikdar vrnili.

Ne morem trditi, da se v 40-letih ni nič spremenilo, ker je bila po vojni vas osiromašena. Osirromašena pa je postala zato, ker so bili izseljeni kmetje in obrtniki, ki ste jih omenili. Po naselitvi pa takoj ni bilo pravega lastništva, in zato se je vse premoženje izgubilo. Naseljenci pa se na tem območju niso znašli, saj so nekateri bili na tem območju le nekaj let. Zato je razvoj vasi tudi krepko zaostal.

Naša družba je na te naseljene Slovence tako rekoč pozabila. Po 40 letih svobode imamo še danes slabše cestne povezave s sedežem KS Pertoča in krajevnim uradom Rogaševci

kot pa s sosednjo republiko Avstrijo. Ceste so sicer razširili, so pa v zimskih in spomladanskih mesecih še vedno neprevozne — torej zaprte. Ko se bo za nas kmete začelo delo na poljih, pa bodo spet prevozne. Prosim, če bi tov. Zorica poslala Radio M. Sobota, kjer bodo objavili, kdaj bodo ceste Fikšinci—Petroča in Fikšinci—Rogaševci spet prevozne. Takrat jo pa vabim, da pride in si ogleda razmere na tem obmejnem območju.

Se o marsičem bi se dalo razpravljati, zato vas pričakujem, kajti lažje se je o tem pogovoriti.

Jožef Mencinger

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE LJUTOMER razpisuje NATEČAJ

za dodelitev posojil iz sredstev spiza

I. NAMEN KREDITIRANJA

Za kreditiranje obnov in velika vzdrževalna dela stanovanj in stanovanjskih hiš upokojencev.

II. NATEČAJNA VSOTA

Natečajna vsota je 9.279.419 dinarjev

III. PRAVICO DO POSOJILA IMAJO

Po zakonu o pokojninsko-invalidskem zavarovanju imajo pravico do posojila upokojenci, ki bodo predložili zahtevek, da potrebujejo sredstva za obnovo stanovanja ali stanovanjske hiše, lasten delež pa lahko dokažejo vsaj do višine 50 % predvidene obnove. Pravico do posojila uveljavljajo s stalnim bivališčem v občini Ljutomer.

IV. NATEČAJNI POGOJI

Upokojenci imajo pravico do posojila za obnovo in velika vzdrževalna dela stanovanj in stanovanjskih hiš, če izpolnjujejo naslednji pogoji: — da so lastniki stanovanja oz. stanovanjske hiše; — da večja vzdrževalna dela se šteje celotna ali delna zamenjava dotrajanih konstrukcij elementov in sanitarne opreme ali obnovitvena dela na dotrajanih konstrukcijskih elementih in sanitarni opremi v stanovanju. V obnovo stanovanj se štejejo vsa ista dela, ki so potrebna za ureditev stanovanj po sodobnih sanitarno-tehničnih predpisih (sanaciji), in ista dela, ki zagotavljajo v stanovanjih oz. v stanovanjski hiši povečanje stanovanjske standarda oz. prilagoditev stanovanja in stanovanjske hiše sodobnim razmeram bivanja (preureditev in modernizacija). Odplačilna doba bo za posojilo do 100.000 din 6 let, od 100.000 do 200.000 din 10 let, nad 200.000 din pa 15 let. Obrestna mera je 6 %, po 10 letih pa se poveča za 2 %.

Znesek posojila, ki ga lahko prejme upravičenec, ne more biti nižji od 50.000 din in ne višji od 350.000 din.

V. DRUGA DOLOČILA

Interesenti morajo Ljubljanski banki — Temeljni pomurski banki Murska Sobota — poslovni enoti Ljutomer predložiti naslednje dokumente:

— lastnoročno napisano vlogo,

— SPN-I obrazec (potrjen)

— potrdilo o lastništvu.

RAZPISNI ROK JE 30 DNI PO OBJAVI.

Pri ugotavljanju upravičenosti do posojila se v skladu s 3. členom odpora delegatov Spiza Ljutomer smiselno uporabljajo kriteriji, ki jih vsebuje pravilnik o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Ljutomer.

Glede ugotavljanja posojilne sposobnosti upravičencev, načina porabe in odplačevanja posojila ter drugih pogojev, ki jih ta natečaj podrobneje ne opredeljuje, se smiselno uporabljajo določila pravilnika o kreditiranju v stanovanjske graditve ter drugi akti LB. Temeljne pomurske banke v Murski Soboti — PE Ljutomer.

LB, Temeljna pomurska banka Murska Sobota — poslovna enota Ljutomer in Samoupravna stanovanjska skupnost občine Ljutomer si pridružujeta pravico, da preverita resničnost podatkov priloženih posojilnih vloge na natečaj zbira Ljubljanska banka, Temeljna pomurska banka Murska Sobota — poslovna enota Ljutomer.

O izidu bodo udeleženci obveščeni v 60 dneh po končanem natečaju. VLOGE, PRISPELE PO RAZPISNEM ROKU IN NEPODARNO VLOGE, NE BODO UPOŠTEVANE.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE LJUTOMER

PIRAMIDE SO ULIVALI

Ob veličastju staroegiptovskih piramid se zgodovinarjem že lep čas zastavlja vprašanje, kako je bilo mogoče pred davnimi tisočletji postaviti takšne veličastne zgradbe, ko pa so ljudje takrat poznali le najbolj preprosto orodje, strojev pa nobenih. Zato so govorili o deset tisoč sužnjih in delavcih, ki so dolga leta gradili ta čuda starega sveta. A če ima kemik Joseph Davidovits prav, potem zadeva le ni bila tako silno težavna.

Po njegovem prepričanju namreč delavci niso trudoma izklesovali velikih in težkih kamnitih blokov v kamnolomih in jih na lesenih saneh

vlačili kilometre daleč do gradbišča piramid. In tudi jih ni bilo na tisoče, marveč veliko manj.

Davidovits namreč zatrjuje, da so stari Egipčani delali velike in težke bloke iz peščenca na podoben način, kot dandanes delamo velike in manjše betonske elemente. Zdrobljeni peščenec so zmehčali z vodo, v nješanico dodali mineralno vezivo in nato tekočo maso vlili v pripravljene lesene kalupe. Ko se je strdila in posušila, so blok vgradili na ustrezno mesto.

Seveda ne govori na pamet, marveč svojo trditev podpira z analizami. Primerjava med kamnitimi bloki, iz

katerih so zgrajene velike egiptovske piramide, in naravnim peščencom v domnevni starih kamnolomih, kažejo, da je razlika med obema snovema. Kamni iz piramid vsebujejo nekatere minerale, ki jih v naravnem peščenju ni najti. Zanimivo je tudi to, da v naravnem peščenju ni zračnih mehurčkov, v kamnitih blokih piramid jih je dovolj.

Zares elegantna in lepa teorija, vendar jo bodo morali zgodovinarji šele sprejeti ali zavrniti. Čudno je namreč to, kako je mogoče, da se je tako odličen postopek pridobivanja gradbenih blokov pozabil. Tudi stari viri ne govorijo o kakšnem vlivanju, marveč o klesanju in prevažanju velikih kamnitih blokov iz kamnolomov do gradbišč piramid.

Po drugi strani pa zgodovinarji še niso zadovoljivo pojasnili, kako je mogoče, da so stari graditelji lahko obdelovali kamnite bloke in druge elemente s tako natančnostjo, ko pa v času gradnje velikih piramid, to je okrog leta 2600 pred našim štetjem, še niso poznali bronastega orodja, ki je edino dovolj trdno, da je z njim mogoče obdelovati peščenec. V tem oziru ima Joseph Davidovits točko več. Bronasto orodje se je pojavilo 800 let kasneje.

Jože VORŠ iz Murske Sobote, Staneta Rozmana 12, s svojo spretnostjo navdušuje mimoidoče na 1,60 m visokem kolesu. Foto: A. Abraham

ZAMUJENE MINUTE

- Tik pred nosom ste mi podražili mleko.
- Pred eno uro bi prišli, takrat je bilo še po stari ceni...
- Zdaj se bom pa od jeze napil.
- Nilma smisla. Tudi nekatere pijače smo podražili.

Na jadralski deski

Stephan Peyron in Alain Pichavant, dva hrabra Francoza, sta na jadralski deski preplavalala Atlantik. Polnih 24 dni, 15 ur in 20 minut sta rabila za 2579 morskih milj dolgo pot od Dakra do Gadeloupe v Karibih. Uspešna Francoza, ki sta na deski prebolela morskoro bolezen in doživela še druge nevšečnosti, sta se odločila, da bosta nadaljevala pot do New Yorka.

Policijski striptiz

Hindujcem nalaga vera, da enkrat na leto opravijo nekakšno obredno kopanje. Okoli 20 tisoč vernikov se je zbralo ob reki Wardha in prisostvovalo kopanju 200 hindujskih nagcev in nagic. Neki socialni delavec je menil, da je takšno početje skregano z moralo; obred je hotel preprečiti, pa so ga razdraženi verniki slekli. Podobno so storili tudi z dvajsetimi policisti, ki so prav tako namerali preprečiti ta zakoreninjeni verski obred.

UNIČEVALCI ALKOHOLA

Islamska zakonodaja tudi Kuvajtcem prepoveduje pitje alkohola. V preteklih petih letih so oblasti uničile za 15 milijonov dolarjev različnih alkoholnih pijač. Pred nedavnim so z buldožerji uničili 100 tisoč steklenic. Pet ur je trajalo, da so vse uničili. Nastalo je pravo alkoholno jezerce in na stotine metrov je dišalo in smrdelo po alkoholu.

Pa se vendarle zgodi . . .

Sodišče v New Delhiju je nekemu Shakuntalu Rani dosodilo preživnino, ki jo mora plačevati njegova razvezana žena. Po 31 letih zakona se je Shakuntala lani ločil. Ker pa ni zaposlen, živeti pa mora, je sodišče odločilo, da mu mora nekdanja žena vsak mesec dati 1200 rupij (33.000 dinarjev) preživnine.

Američan Alfred Burin že od leta 1902 dela kot carinski posrednik pri neki veliki firmi. Pred nedavnim je slavil stoti rojstni dan.

Oživljanje tradicije

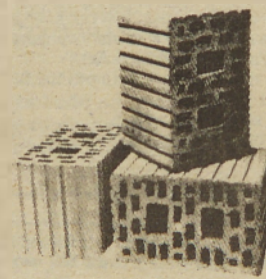
Stara italijanska mesto Cremona je najbolj znano po godalnih instrumentih, ki so jih v 16. in 18. stoletju izdelovali veliki mojstri, kot so bili Amati, Guarneri, Ruggeri in najbolj slavni med njimi — Antonio Stradivari. Po dveh stoletjih poskuša Cremona obnoviti staro slavo. Pred desetletji so odprli Visoko šolo za godalne in-

štrumente. Osnovo za učenje predstavlja proučevanje starih »receptov« za izdelovanje instrumentov, proučevanje lesa in zraka v dolini reke Pad, za katerega menijo, da odločilno vpliva na rast tiste vrste dreves, ki jih uporabljajo za izdelovanje godal. Študij na tej šoli traja štiri leta, trenutno pa so vpisani študenti iz 22 držav.

GRADIMO SODOBNO

Novost na našem tržišču — izolacijska opeka

IZOSKOK
izdelana iz materiala z mikroporami.

IZOSKOK omogoča:

- dobro toplotno in zvočno izolacijo
- toplotno stabilnost
- prihranek energije do 21%
- ekonomično in enostavno gradnjo

IZOSKOK vam pomaga prijetno preživeti vroča poletja in mrzle zime.

OPEKARNA KOŠAKI/MARIBOR

Šentiljska 116,

tel. 062/21-018

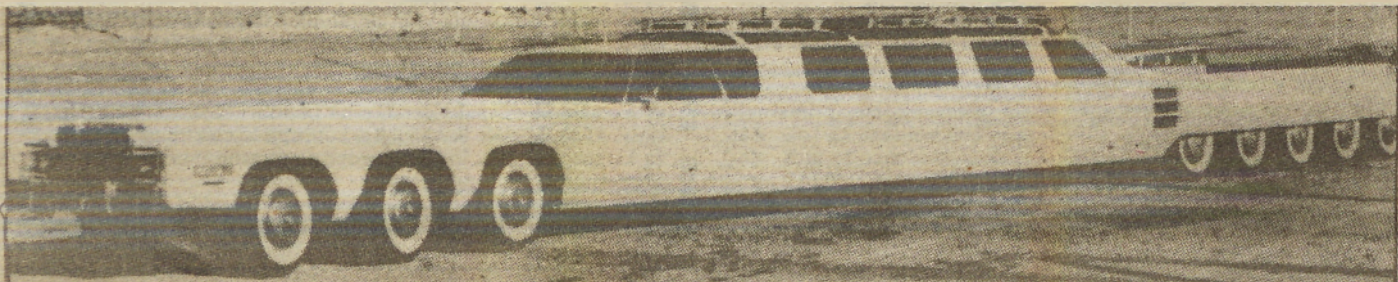
DRUGJE SMO PREBRALI

Voziti se v Sovjetski zvezi z umazanim avtomobilom, je prometni prekršek.

Prvo znano knjigo o učinkih zdravilnih zelišč je napisal kitajski cesar Šen Nung okoli leta 2700 pred našim štetjem.

Havana se ponaša z največjo gledališko dvorano — gledališče Chaplin ima 6500 sedežev.

Ko je v Moskvi ura trinajst, je v Andiru, skrajnem vzhodu Sovjetske zveze, deset zvečer.

Kaj takega si lahko zamislijo samo Američani — avto, dolg 18 metrov in s 16 kolesi. V avtomobilu so poleg drugega udobja tudi plavalni bazen, kinoprojektor, telefon...

Prvi otroci kokainske generacije

Kot so zasvojenosti s tobakom svoj čas suvereno govorili, da ni prav nič dokazano, da kajenje škodi, je bilo v novejšem času slišati tudi glasove, da uživanje nekaterih mamil ni škodljivo. Toda znanstvene raziskave neizprosno dokazujejo, da ni tako. Se več, ugotovitve znanstvenikov kažejo, da zasvojenosti ne ogrožajo le svojih lastnih življenj, marveč tudi življenja bodočih generacij. Zastrupljanje telesa z mamili ogroža zdravje še nerojenih otrok.

V ZDA, kjer se že nekaj časa otepajo z naraščajočo narkomanijo, ugotavljajo, da se rojeva vse več nedonošenih in slabo razvitih otrok. Med krivci za slaboten razvoj pa zdravniki navajajo poleg heroina tudi modno drogo kokain. Bilo se celo, da je kokain, katerega poraba strmo narašča, še bolj škodljiv kot heroin. Med zdravstvenimi in socialnimi delavci se je nedonošenčkov in slabo razvitih otrok uživalcev mamil prijel vzdevek kokainski otroci.

Študija, ki jo je opravila dr. Ira Chasnoff, je pokazala, da je med materami, uživalkami kokaina, zelo velik odstotek spontanih splavov in prezgodnjih porodov. A

tudi otroci, če se že rodijo, imajo pogosto prizadete možgane, da o njihovi telesni zaostalosti, odločno premajhni teži in podobnem sploh ne govorimo. Otroci so tako v duševnem in telesnem pogledu žrtve materinega početja.

Kaj bo s kokainskimi otroci, ko bodo toliko zrasli, da bodo prve generacije prišle v šolo, ni mogoče zanesljivo reči. Sam pojav je star že pet let, največ šest let, zato se v šolah še niso soočili s kokainskimi otroci. Toda če ugotovitev in spoznanja zdravnikov držijo, potem se bodo pogubne posledice mamil pokazale tudi v šolskih klopih.

Življenje bogu v dar

Človek je prinašal bogovom v dar vse mogoče, od dobrih del do pridelkov s polj in izdelkov svojih rok. Včasih je pred boga položil tudi strašen dar — človeško življenje. Zgodovina je polna takih primerov, ob katerih se bralcu jeziho lasje. Samo pomislimo na množično klanje ujetnikov in sužnjev na azteških žrtvenikih, kjer so živim ljudem trgali srca iz prsi in jih darovali bogovom. Svetovno poznan je tudi danski »človek iz močvirja«, ki je po več stoletjih še vedno izjemno lepo ohranjen in pričuje o davnem žrtvovanju, ko so mu utrgali nit življenja, da bi si tako pridobili naklonjenost bogov.

Zadnji primer žrtvovanja človeka pa je star vsega nekaj ted-

nov. Domačini perujskega mesta Chumunrari ob znanem jezeru Titicaca (v Južni Ameriki) so žrtvovali svojega sovaščana, 37-letnega kmeta Clementeja L. Sihurija, očeta devetih otrok. Ubili so ga z udarci sekir, ga nato razčetrili in dele trupla zakopali na različnih krajih v neposredni bližini vasi. Nesrečnega kmeta so ubili kot žrtveni dar bogu sonca, od katerega so neuki in revni kmetje želeli izprostiti, naj jim prizaneže z naravnimi nesrečami, ki že nekaj časa pustošijo pokrajino in uničujejo pridelek.

Vest o strašnem dogodku je sporočil policiji eden od sinov ubitega. Žrtvovanja ni mogel preprečiti, saj je strašni obred opravilo okrog sto vaščanov.

Napadalni sloni

Sloni v južni Indiji ubijejo približno 50 ljudi na leto. Indijski znanstveni inštitut v Balgatoru je pravkar objavil poročilo, ki so ga pripravili na podlagi analize vzrokov za več kot 150 napadalnih slonov v nekaj zadnjih letih. Znanstveniki so ugotovili, da sloni najpogosteje napadajo kmete. Čez dan je največ napadov slonov v gozdovih, kjer se živali prestrašijo kmetov, ki nabirajo les za ogrevanje. Ponoči sloni največkrat napadajo, ko jih vaščani skušajo spoditi s polj.

Hkrati pa je indijska časopisna agencija PZI objavila tudi poročilo mednarodnega združenja za varstvo narave, v katerem strokovnjaki izražajo zaskrbljenost zaradi sekanja gozdov v Indiji, Maleziji, Tajski in Burmi. S tem se namreč vse bolj krči življenjski prostor slonov. V indijskih gozdovih živi okoli 10.000 slonov.

Jenny Blyth (23) pravi, da ne mara londonske zime, zato je zimske mesece prebila v Avstraliji.

IZPIT

- Sinko, kako je bilo na maturantskem izpitu?
- No, ja, očka, tako...
- Kako — tako?
- Svečano in pobožno...
- Kako — svečano?
- No, tako, veš... Profesor v beli srajci, s črno kravato, jaz ravno tako...
- Pa pobožno?
- Ja, veš, on sprašuje, jaz pa se križam. Potem odgovarjam, križa pa se profesor...

RECEPT ZA VAS

Svinjina s hrenom

V vodo dajte malo soli, poper, vegeto, kis, borovnice in česen in pustite da zavre. Nato dodajte meso in ga kuhajte pri manjši temperaturi. Ko se meso do polovice skuha, dodajte korenček, razrezan na rezance, peteršilj in čebulo in kuhajte naprej, da se vse zmehča. Kuhano meso vzemite iz juhe, narežite ga na kose in postavite na ogret krožnik. Obložite ga s kuhano zelenjavo, prelijte z juho in posujte z naribanim hrenom. Ponudite s kuhanim hrenom. Za to jed potrebujete: 1 kg svinjskih reber, poper v zrnu, sol, 1,5 l vode, korenček, 4 zrna borovnic, 2 stroke česna, 1 čebula 0,5 dl vinskega kisa, 3 žlice naribanega hrena.

Ko je igralec in režiser Orson Welles prišel v Italijo, so ga vprašali, kako sodi o italijanskih igralcih. »O, Italija je bogata z igralci!« je odgovoril Welles. »Vsak Italijan je pristen igralec nagonsko in po naravi. Najslabši so poklicni igralci.«

Robert Walpole je bil angleški minister. Ko mu je neki gospodarstvenik predložil osnutek uredbe o pristojbinah za pse, je rekel: »Vaš predlog je dober, vendar ga ne bom sprejel, ker bi sicer vsi psi kraljestva lajali za meno!«

Filmski režiser, scenograf in dramatik Luigi Zampa je v odmoru med snemanjem nekega filma vprašal mlado filmsko igralko:

»Vam je Shakespeare všeč?«

Po krajšem obotavljanju je odgovorila:

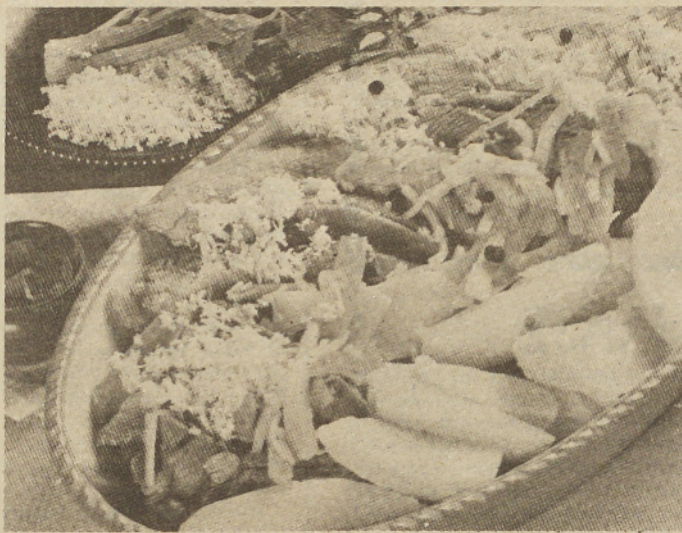
»Samo prijatelja sva.«

Pisatelj filmskih scenarijev Cesare Zavattini je dejal v prijateljskem pogovoru o napredku:

»Mislim, da je vsa nesreča našega časa v tem, da se nam je prej posrečilo razcepiti atom, kot zediniti ljudi.«

Slavni starogrški slikar Zevks je dejal prijatelju, ki ga je karal, češ da zelo počasi slika:

»Da, silno počasi slikam, a slikam za večnost!«

Kopriva je zdravilna in hranilna

Kopriva je tako zdravilna in hranilna, da bi se morala pogostejše znajti na naših krožnikih, še posebej pa na krožnikih otrok.

Koprivo, ta pekoči plevel, ki zasede vsak zanemarjen kot, dobro poznamo. Povsod nas spremlja; v bližini hiš, za ograjami,

okoli barak, med šavjem, najraje pa na najbolj plodni zemlji. Poznamo različico dveh vrst koprive, male in velike. V prehrani običajno uporabljamo vršičke koprive, dokler je še povsem mlada, od 20 do 25 centimetrov. V zdravilne namene uporabljamo vršičke stebel, liste, včasih vso nadzemno rastlino. Nekdaj je veljala kopriva za »prvo zdravo zeleno hrano« siromakov, namesto špinata, ki so jo cenili meščani. Da kopriva močno speče, vemo vsi, da je dragocena kot jedilo in kot zdravilo, pa le malo kdo. Prava zakladnica raznih bioloških snovi je. Največ vsebuje rudnin, med njimi predvsem železo in magnezij, pa kalcij, kalij, fosfor, žveplo mangan. Vsebuje znatne količine vitaminov C in K, poleg njih pa tudi karotin. Zdravje

VLADO GOLUBIČ, inž. arh.
MURSKO SREDIŠČE
Izdelujem projekte za pridobitev gradbenih dovoljenj v najkrajšem možnem roku.
Tel.: (069) 75-670 ali (042) 66-165

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Delovanje civilne zaštite v radgonski občini

Civilna zaštita, ki je del splošne ljudske obrambe in družbene samozastite ter se organizira v vseh bivalnih in delovnih okoljih, je najširša oblika priprav in udeležba delovnih ljudi in občanov za zaščito ter reševanje prebivalstva in materialnih dobrin ob naravnih in drugih nesrečah, v izrednih razmerah in vojni. O organiziranosti in delovanju civilne zaštite v radgonski občini smo se pogovarjali z načelnikom občinskega štaba Dragom Kurom.

»V naši občini smo se organizirali v skladu s predpisi o delovanju civilne zaštite v vseh delovnih in bivalnih okoljih, s tem, da je v nekaterih delovnih organizacijah potrebno organizacijo dopolniti. Usposabljanje in opremljanje enot civilne zaštite poteka po sprejetem programu, v zadnjem času dajemo poseben poudarek enotam za RBK zaščito in vzdrževanju zaklonišč. V letošnjem letu imamo predvideno usposabljanje tehničnoreševalnih enot, enot prve medicinske pomoči, gasilskotehničnih enot in še nekaterih drugih. Usposobljenost enot preverjamo na raznih vajah in drugih aktivnostih. Letos sicer ne predvidevamo večjih vaj v radgonski občini, temveč bomo pripravili tekmovanje ekip prve medicinske pomoči, ki bo zastavljeno nekoliko širše, ter manjše vaje v organizacijah združenega dela. Ob praznovanju dneva civilne zaštite bo potapljaška sekcija, ki deluje v okviru gasilskega društva in so njeni člani vključeni v enoto za reševanje na vodi in iz vode, pripravila spust v plavanju potapljačev po reki Muri od Radenec do kroškega broda.

Na osnovi zveznih in republiških predpisov imamo v radgonski občini tudi sprejet program opremljanja z osebno zaščitno opremo. To zadovoljivo poteka v nekaterih organizacijah združenega dela in na občinski ravni, medtem ko je zastalo nied občani. Akcijo bomo morali poživiti, saj načrtujemo usposabljanje prebivalstva za RBK zaščito, v centru občinskega središča pa bomo tudi poskrbeli za možnost javnega nakupa osebnih zaščitnih sredstev. Letos je občinski štab civilne zaštite v Gornji Radgoni tudi obnovil dosednji načrt o obrambi pred poplavami. V sodelovanju z nekaterimi organizacijami in skupnostmi smo natančno določili posamezne naloge v obrambi pred poplavami. Prav tako smo tudi sprejeli nekatere ukrepe ob višjem ali katastrofalnem stanju voda, tako da bi lahko pravočasno in učinkovito delovali. Pri načrtu obrambe pred poplavami imajo opredeljene naloge Radenska, ki upravlja z javnim vodo- vodom in redno spremlja oporečnost ali neoporečnosti vode, Zdravstveni dom Gornja Radgona in drugi.«

F. M.

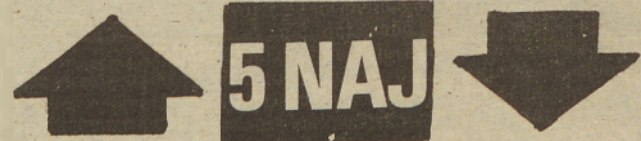
NAREDI SAM

RAŽENJ

Čeprav so na prodaj različni ražnji (v obliki mrežastih kovinskih stojal) in niso predragi, vam vendar priporočamo, da si raženj naredite sami, kakršen je zlasti primeren na vrtu in pri počitniški hišici. Dolg naj bo 55 cm, okrog 40 cm širok in 25 cm visok. Za postavitev ražnja potrebujete: 25 zidakov, malo malte, 5 železnih palic, okrog 60 cm dolgih in s premerom 10 milimetrov. Najprej zravajte tla, kjer boste postavili raženj. Nato položite opeko tako, da boste zastavili tri strani zidu. Na prvo plast opeke položite še tri nadaljnje plasti. Zid omečite, da bo trajnejši. Na vrhu na stranska zidova položite pet železnih palic in jih pritrdite z žico k opeki. Namesto palic lahko na vrhu položite železno ploščo.

Kuhinja za vsak dom

RADIO MURSKA SOBOTA

Vsako sredo v oddaji 21 232
Lestvica tega tedna:

1. Sama boš ostala — Komet
2. Jeanny — Falco
3. Marihuana — Doroja
4. The sun always shine on TV — A-HA
5. Kyrie — Mr. Mister

Naš predlog:

How will I know? — Whitney Houston

Living in America — James Brown

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj

SLADICE ZA SLADKORNE BOLNIKE

V dieti, ki je predpisana za diabetike, so sladice kamen spotike. In vendar se jim ne bi bilo treba odreči. Treba je samo pokazati dovolj domišljije, izločiti sladkor in upoštevati količino dovoljenega sadja, kot jo predvideva načrt prehrane. Nekaj primerov: sadne solate, krehli sadja z rdečim mesom, melona presečenja, nadevana grenivka, koktel iz eksotičnega sadja.

Poširano sadje (za krajši čas dano v vrelo vodo), breskve, marelice, hruške, jabolka, sadje v kompotu ali pečeno v pečici, po

želji z rezino limone.

Štepena skuta ali navadni jogurt, ki ju postrežemo z raznim sadjem.

Sadni kolači (brez sladkorja in z manj moke)

Če hočemo imeti vse leto pri roki sadje, da med sezono zamrzujemo brez sladkorja, pač pa ga polijemo z malo limoninega soka, oziroma ga vložimo v kozarec. Seznam sladice postane še daljši, če posežemo po sladkor- nih nadomestkih za diabetike.

Zdravje

SE ZGODI

— Jugoslovani smo dolgo nestrpno čakali na oskarja za film Oče na službeni poti, potem pa ni bilo nič. Pa še to smo zvedeli z majhno zamudo.

— Se zgodi. Moj oče pa je bil zasebno na Goriškem samo tri ali štiri ure in že v tretji gostilni so mu povedali, da je postal dedek.

— In kako je sprejel novico?

— Ne vem. Še se ni prebudil.

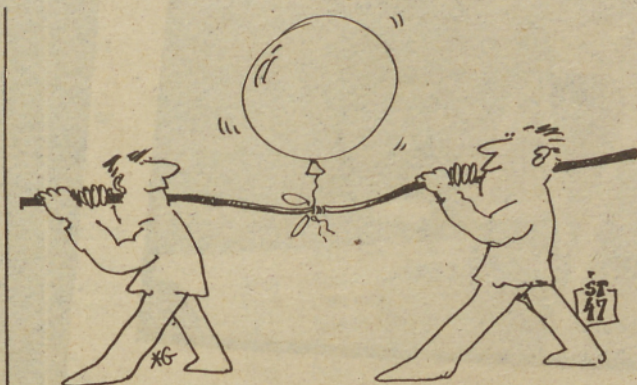
NENAVADNO

— Z Ivanom pa je očitno nekaj narobe.

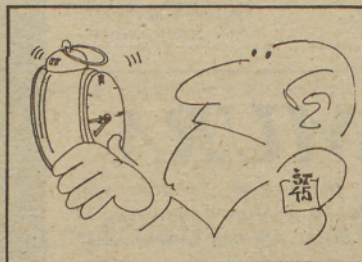
— Je storil kaj hudega?

— Pomisli, zadnjič je pred celo družbo na ves glas hvalil tačo ...

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite podpise pod današnjo risbo pošljite do 17. aprila na naslov Vestnik, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota. Objavljene pripise honoriramo.

— Dovolj si petdeset mi let zvonila, poslal te zisu bom, da njih boš zdaj budila. (M. Mertük)

— Redukcijaaa! Časa. (M. Šernek)

— Zgube in čas nas vedno prehitevajo. (M. Šernek)

— Rana ura — slovenskih fantov grob. (Nemešnjak)

— Da ne bo tako s programom eureka. (J. Kaučič)

SESTAVIL MARKO NAPAST	EGIPTOV- SKI PRED- SEDNIK	VRSTA FOTOGRAF- SKEGA OBJEKTA	KUBANSKI ZUNANJ MINISTER (RAUL)	NAMIZNO PREGRI- NJALO	ZDRUŽBA, ZDRUŽE- NJE	IT. MOŠKO IME	DAVNO MESTO OB EVFRATU
METALNA OST NA VRVI ZA KITOLOV							
OPORNI STEBER							
MINERAL- NA VODA							
NATRAJ			CILJ STRELCEV	HALOGENA KEMIČNA PRVINA POKVEKA			
NAŠE IME ZA INDIGO						UČENA OPOMBA GRALAT- KOV	IZDELOVA- LEC ALI PRODAJA- LEC STRUN
Z VODO NAPOLNJEN UGASLI VULKAN					ŠTANE SEVER CENTRALNI KOMITE		
MESTO NA NIZOZEM- SKEM							
AVTOMO- BILSKA OZNAKA BELGIJE		PREVAL V ČRNI GORI ČEŠKO Z. IME				LJUDSKA UNIVERZA GL. MESTO ITALIJE	
PODRAG KAMEN RAZLIČ- NIH BARV							
RADUJ			TELEŠNI IZLOČEK, SEC. DECILITER				
VOJNI ZLOČINEC ARTUKOVIC							
JED IZ LIGNJEV							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: Bloudek, Lastovo, ablativ, trohica, Na, Kač, odica, Jolanda, Ero, jen, Z, vleka, Erie, at, Ricardo, Oka, Tam.

Beltinski grad

Beltinski grad je bil zgrajen že pred nekaj stoletji in njegovi lastniki so bili grofje iz Madžarske, ki so se obdržali še po prvi svetovni vojni. V času nemirov so kmetje grad napadli in oropali, grofje pa so zbežali in njihovi potomci še danes živijo na Madžarskem. Nekaj umrlih članov te rodovine Zichy na leži v grobnici beltinske cerkve, ki so jo dali ti grofje zgraditi.

Seveda pa grad danes ni niti senca nekdanjega blišča. Po vojni je bila v njem osnovna šola, vse do takrat, ko smo v Beltincih dobili sodobno osnovno šolo, kjer imajo učenci vse pogoje za pouk, česar v gradu seveda ni bilo. Pa tudi okolica gradu ni več to, kar je bila nekoč. Kot vem iz pripovedovanja starejših, sta bili grad in okolica zmeraj skrbno urejeni, vse naokrog je bilo cvetje. Na kraju, kjer je danes rokometno igrišče, je bilo igrišče za tenis, skratka, vse je bilo drugače kot danes.

Grad je danes v povsem nemočem stanju. Zapuščen in osamljen, z razbitimi šipami daje klavirno podobo in je v sramoto vsem krajanom. Sprašujem se, ali res ni bilo mogoče ničesar storiti, da bi grad ohranili in ga uredili. Nekaj časa so imeli mladinci v njem disco, posledica tega pa je bila le množica razbitih steklenic naokrog in vsemogočih odpadkov.

Kljub temu, da grad res ni ne vem kako znamenit, bi ga bilo vredno obnoviti, saj je tudi grad nema pričr nekega zgodovinskega trenutka. Ksenija Horvat, 7. a OŠ Beltinci

Naš humorist - šaljivi stric

Ni boljšega zdravila za slabo voljo, kot je smeh. Smeh pa se poraja v nas takrat, ko nekaj smešnega vidimo ali slišimo. Našim znanim televizijskim in radijskim humoristom se res moramo nasmejati, kaj ne?

Imam strica, ki je prav tako vse se narave. Njegov obraz je zmerom nasmejan iz ust pa kar vrejo šale. Najlepše pa je takrat, ko se srečamo vsi domači. Takrat je vedno prisotna dobra volja, in to po stricovi zaslugi. Včasih sem se spraševala: »Le od kod ima tako veliko zakladnico šal?«

Kasneje mi je to postalo jasno; stric veliko potuje po Jugoslaviji, bere časopise za razvedrilo in ima veliko smisla za humor. Rad pa tudi pripoveduje o prijetljajih na cesti, v službi, doma ... Pa naj so ti dogodki še tako mračni, on jih bo povedal v smešni obliki.

Ja, takšen je tale moj stric. Sam smeh ga je in z vsemi vižami je namazan. To sem mu že tudi sama povedala, pa se je zopet samo smejal. Ne morem si predstavljati, kako se stric lahko kar naprej smeji, ko pa mene tako hitro začne zvijati v trebuhu, pa tudi solze vesolja mi planejo na dan, tako da včasih moram zapustiti veselo družino, saj me je strah, da se bom zadušila v smehu.

Si lahko predstavljate kakšen humorist je moj stric?

Breda Rantaša, 8. b OŠ 25. maj, Kapela

BESEDA DVE O ...

BELTINCI — Pred kratkim sta nas obiskala muzikologa Mira in Matija Terlep. Seznanila sta nas z instrumenti in glasbilo, med katerimi so bili nekateri stari nekaj sto let. Nato sta nam zaigrala nekaj prijetnih prekmurskih narodnih pa belokranjske in istrske ljudske melodije. Ob koncu smo ju nagradili z dolgim aplavzom. (Džurdža Šarkanj, 8. d razred, COŠ Beltinci).

KAPELA — 20. marca smo slovesno pričakali kurirčkov torbico. V telovadnici smo imeli krajši kulturni program in prebrali tudi naše pozdravno pismo. Nato so pionirji kurirji nadaljevali pot. Na proslavi sta sodelovala tudi borka Serafina Dunaj in Franc Bale, ki sta nam pripovedovala o vojnih časih. (Anita Huič, 6. raz., OŠ Kapela).

MURSKA SOBOTA — V našem bloku že vrsto let prirejamo proslave in skrbimo tudi za čistočo in red. Spomladi bomo šli na skupen izlet, če bomo uspeli zbrati dovolj denarja. Vse to delamo v okviru pionirskega hišnega sveta. (Tanja Hakl, predsednica PHS).

Sonce vzhaja brez petelina

Nekoga dne smo šli gledat lutkovno igrico v Mursko Sobotu. Oče je šel v banko, midve s sestrico pa na predstavo. V dvorani nas je bilo več otrok.

Kokoši so zgodaj zjutraj vstale in zbudile petelina. Povedale so mu, naj zbudi sonce, da bo sijalo. Nato so mu pripravile zajtrk. Prišel je in pojedel. Bil je jezen, ker mu niso prinesle vode. Zagledal je visoko posodo in mislil, da je tam voda. A v tisti posodi je bil drug petelin. Potem se je zgodba zapletla. Nastopila je še gosnica. Nazadnje so kokoši vzkliknile v en glas: »Prej nismo vedele, da sonce vzhaja brez petelina!«

Alenka Novak, 2. a OŠ Bakovci

PREBUJANJE

»Že spet ta budilka!« sem zaspano godrnjala, ko sem se vsa otpla prebujala iz sladkih sanj. V sobi je že stala mama: »Kaj ne misliš vstati, saj boš zamudila na avtobus!« Počasi sem pretegovala ude. Pogled skozi okno mi je razodel zanimiv prizor. Veje so se v vetru klanjale kot na predstavi. Premalo je bilo časa za opazovanje lepote tega prizora. Ko sem se oblačila, so se mi misli še naprej vrtele okrog postelje in neusmiljene budilke. Vsako jutro se ponovi ista pesem. Kakor se zvečer težko odpravim spat, tako zjutraj težko vstanem. Zunaj se je zasilal znan glas. Bil je sosed, sošolec, s katerim vsako jutro premagujeva pot na avtobusno postajo. Hitro sem stekla po stopnicah, novim dogodivščinam naproti. Prebujanje je bilo konec, treba je bilo s polno zavestjo stopiti pred vsakodnevne probleme.

JOVITA LENDVAJ, 7. b OŠ ŠTEFAN KUHAER-BOJAN, PUČONCI

KRAVA

V hlevu imamo tri krave. Dve sta rjave barve, ena pa bele z rjavimi lisami. Krava je velika. Ima ušesa, oči, velika usta, rep in štiri noge. Krmimo jih s senom, silosom in z belo repo. Krava nam daje mleko. Vsako leto skoti telčka. Nekeč so s kravami orali.

Vinčec Damjan II. a OŠ »Miško Kranjca«, Velika Polana

POZDRAV POMLADI

Začela se je težko pričakovana pomlad. To je zame najlepši letni čas. Iz zemlje so pokukali prvi znanilci pomladi — zvončki. Prebujajo se še druge cvetice. Cvetijo že tudi trobentice, pasji zob, podlesne vetrnice, vijolice, pomladanski zafran, jetrniki in kalužnice. Po nekaterih vrtnih pa se že smeji pisani cvetovi mačeh, narcis in tulipanov. Na njihove cvetove že pridno letajo čebelnice in iščejo sladki sok. Tudi ptice selivke se že vračajo iz južnih krajev. Škorci in sinice pa nam že v ranih jutrih prepevajo svoje pesmi in nAznanjajo začetek novega letnega časa.

Pomlad imam zelo rada, saj postaja topleje in me zjutraj, ko grem v šolo, nič več ne zebe.

Mateja Lančič

OŠ Videm ob Ščavnici

Po dolgi zimi se je začela težko pričakovana pomlad. Sneg se počasi tali.

Narava se je prebudila. Prvi teloh je že pokukal iz zemlje. Tudi čebela, muha, metulji in drug mrčes se je že prebudil iz trdnega spanja. Čebele že pridno nabirajo cvetni prah na telohu, mačicah in zvončkih. Tudi muhe in mirujejo. Tudi one morajo pozdraviti težko pričakovano pomlad. Metuljčki letajo in toplo sonce jim prav prija. Tudi ljudje spomladi ne mirujejo. Začelo se je delo na polju. Kmetje bodo sejali, sadili, škropili in opravljali še druga dela na polju. Vsi, ki imajo drevje in trto, bodo morali rezati odvečne veje, da bo čim več pridelka. Da bi se moje želje uresničile, lahko samo rečem: »Pozdravljena in dobrodošla, pomlad!«

Tatjana FERENC, 5. r. OŠ VERŽEJ

Pionirji kurirji

Pionirji kurirji, pohitite, da na javko ne zamudite. Torbico boste sprejeli in veliko skrb imeli, da sporočilo dalje prenesete in zasedam ne nasedete.

Petra Ferenčak OŠ Odranci

Starši, kje ste?

Moji starši delajo v Avstriji, jaz pa živim pri teti v Trdkovi. Imam še starejšo in mlajšo sestro. Starejša ne hodi več v šolo, sedaj sta obe pri očetu in materi v Avstriji. Mama in ata me večkrat obiščeta. Vselej, preden prideta domov, mi pišeta. Vedno ju težko pričakujem. Ko prideta domov, mi večkrat kaj prineseta. Tudi denar mi dašta. Imam ju zelo rada. Moja največja želja pa je, da bi se vrnila domov in da bi zaživeli skupaj kot ena srečna družina. Res je, da mi sicer ničesar ne primanjkuje, saj imam streho nad glavo, hrano, denar ... nimam pa tistega, kar je najpomembnejše — staršev, tople materine roke, osebe, ki bi mi kdaj pa kdaj pomagala pri domačih nalogah in učenju, ki bi me pohvalila ... Ali zahtevam preveč?

Čeprav sta moji sestri v tujini, sta verjetno srečnejši od mene. Razumete, zakaj. Imata, česar jaz nimam. Njiju.

Mogoče sem nepravilna, vendar sem v letih, ko najbolj potrebujem starše. Ne potrebujem njunega denarja, s katerim me obisipavata, ampak njiju. Se mi hočeta z denarjem opravičiti, češ — če bi midva bila tu, ne bi bilo njega?! Denar ni vse.

Se mi bo kdaj uresničila ta moja vroča želja, ali pa bom še tri leta sama, dokler ne končam osnovne šole, da tudi sama odrinem v Avstrijo? Smešno, kaj? V tujino bom morala, da bom končno pri starših.

Tatjana Škaper, 6. b COŠ Gornji Petrovci

MURA

V pomurskem Vestniku sem brala, da je Mura temna reka in tudi bistra. Ob njej rastejo velike vrbe, na bregovih pa se zbirajo štorke, lastovke in druge ptice.

Na Hotizi je tudi brod, ki prevažala ljudi iz Slovenije na Hrvaško.

Tam imamo prijatelje. Zato smo mladi proti, da bi Muro onesnažili, elektrarne pa bi mnogim kmetovalcem naredile veliko škodo.

Natalija Babič, 4. b OŠ Janko Padežnik, Maribor

Po Jožefu Košiču — Jan Čaplovič

O SLOVENCih NA OGRSKEM

Prevaja Štefan Smej

PREDGOVOR PREVAJALCA

Jožef Košič, gornjeseniški župnik in pisatelj (1788—1867), je lahko vzor in zgled.

Vzor za tiste, ki so trdili, da je Jan Čaplovič, slovaški etnolog, in ne on, Jožef Košič, avtor spisa O Slovencih na Ogrskem. Tudi Košič je najprej trdil, da so prekmurski Slovenci potomci Vandalov. Vendar mu je sombotelski profesor Lajos Bitnitz dokazal, da so Slovenci, in je od takrat nastopal s spisi, ki so to dokazovali.

Zgled pa je ravno zavoljo usode, ki jo doživlja to njegovo delo. Najprej so ga zmotno navajali pod Čaplovičevim imenom in prevod, ki bo izhajal v Vestniku, je prav tako nastal po Čaplovičevi knjižici Croatan und Wenden in Ungarn (Hrvati in Slovenci na Ogrskem). Prav pravi latinski pregovor — habent sua fata libelli (knjige imajo svojo usodo). Te ironije sem se zavedal, ko sem rojaku in učitelju dr. Vilku Novaku povedal, da pripravljam »Čaplovičev prevod Košiča«. Ravno njemu, ki je največ pripomogel, da se je spoznalo in uveljavilo pravo avtorstvo, ki je večkrat zapisal, da se Košiču godi krivica! Upravičeno negodovanje, z moje strani pa celo nelagodnost, sem, vsaj zd se mi tako, ublažil z navajanjem nagibov, ki so me do tega pripeljali.

Nisem imel namena pripravljati znanstveno-kritičnega prevoda, marveč posredovati zgodovinski opis Prekmurcev, opis, kakršnega so brali nemško govoreči državljani avstro-ogrske monarhije. Skliceval sem se na lahkotnost opisovanja v Čaplovičevih različici, ki pač ni bil domačin in je včasih kaj zasuka bolj šaljivo. Od takega zabavljanja sem si obetal večji izziv pri današnjem bralcu ter večjo kritično pripravljenost, da razmislimo o sebi, svoji kulturi in odgovornosti do zanamcev.

Četudi to ni prevod Košičevega spisa v madžarsščini, ki je bil za »tisti čas vzorno etnografsko delo« (Čaplovič), si prav zaradi slednjega zasluži vsaj posreden prevod. Tak prevod seveda ne zanika, kot etnografski vir že dodobra proučenega, madžarskega originala.

Profesor Novak je o Košiču največ raziskoval in o tem pisal. Vsi podatki, ki jih tukaj omenjam, so iz njegovih dveh obsežnejših razprav o Jožefu Košiču, iz Gradiva Jožefa Košiča za etnografijo Prekmurja, Slovenski etnograf II, 1949, 100—10 in iz dela Izbor prekmurskega slovstva, Ljubljana 1976, str. 74—78.

In zgodilo se je tako, da je profesor moj prevod kljub vsemu pregledal, popravil in dopolnil ob primerjanju s Košičevim madžarskim spisom. Za to se mu najlepše zahvaljujem!

O NASTANKU DELA

Košič, ki se je rodil v Bogojini, kaplanoval v Beltincih, bil župnik najprej na Dolnjem Seniku, umrl

pa kot župnik na Gornjem Seniku, je na pobudo slovaškega etnologa J. Čaploviča opisal življenje in kulturo svojih rojakov. Že prej je o tem priobčil nekatere stvari omenjeni Lajos Bitnitz v reviji Tudományok Gyűjteménye pod naslovom O Totih (Slovencih) v županiji Vas in Zala.

Košič je od njega prepsal skoraj vsa etnografska dejstva, česar je bilo za pet strani, celoten Košičev spis pa obsega 50 strani (o tem glej omenjeni spis v SE II, str. 102).

Bitnitzu pa je dal nekatere podatke Štefan Ficko, župnik iz Gornje Lendave. To so bili najbrž vsi statistični podatki v poročilu (prav tam).

Spis O vendskih Totih (Slovanih) na Madžarskem (A Magyar országi Vendus Totokrol) je izšel prvič na Dunaju 1824., in sicer anonimno.

Čaplovič ga je objavil pod svojim imenom najprej v madžarsčini (1828) in potem še v nemščini (1829). Takole pravi v opombi k objavi izvirnika: »To prijetno, imenično in zares dragoceno poročilo, katerega prvi (paragrafi) so bili že izdani v Kedveskedőju (madž. reviji, op. V. N.), mi je pred leti poslal č. g. Jožef Košič, doljnjeseniški župnik, potem ko je bil izvedel za moje etnografsko prizadevanje. Priznam, da je ta zaslužni dušni pastir popolnoma ustregel moji ideji, kako bi bilo treba napisati etnografijo kakega naroda, zato se ne morem premagati, da ne bi pričujočega posebne pozornosti vrednega spisa priobčil madžarskemu beročemu občinstvu kot resnično vzorno etnografsko delo. Jaz pri tem nimam druge zasluge, kot da sem delo g. Košiča preuredil, prepisal in to in ono izpuštil, kar po mojem mnenju lahko izostane, ne da bi etnografija pri tem kaj trpela.« (Prav tam, str. 101.)

»Dragoceno poročilo« in »vzorno etnografsko delo«, ki je v kratkem obdobju po nastanku izšlo trikrat, bi slednjič, vsaj posredno, lahko spoznali tudi Prekmurci, saj govori o njih. Druga Košičeva dela ni potrebno prevajati iz tujih jezikov, ker so pisana v prekmurščini. V Gradcu je 1833. izšel njegov prevod Imreja Szalayja Kratkij navuk vogrskoga jezika, kjer sicer odkazuje koristnost učenja madžarskega jezika, vendar se zanese na to, da »Sloven slovenski tak ne pozabijo«.

Pod vtisom Slomškove knjižice Blaže ino Nežica v nedeljski šoli, je med letom 1845 in 1848 izdal Zobrisani Sloven i Slovenka med Múrov i Rabov. Zgodovino Madžarske je za rojake povzel v Zgodbah vogrskoga kraljestva (1848). V rokopisu pa so ostale Starine železnih ino salaskih Slovonov. Prirejal je tudi nabožne knjige. Kržižna pout na XIV šćacie ali postajališća razdeljena, in zlagal pesmi. Fotokopijo Čaplovičeve knjižice je za ta prevod priskrbel I. Meden. Knjižica je med drugim v mariborski knjižnici. Vse opombe so prevajakeve. Prihodnjič prvo nadaljevanje

MALTIT®

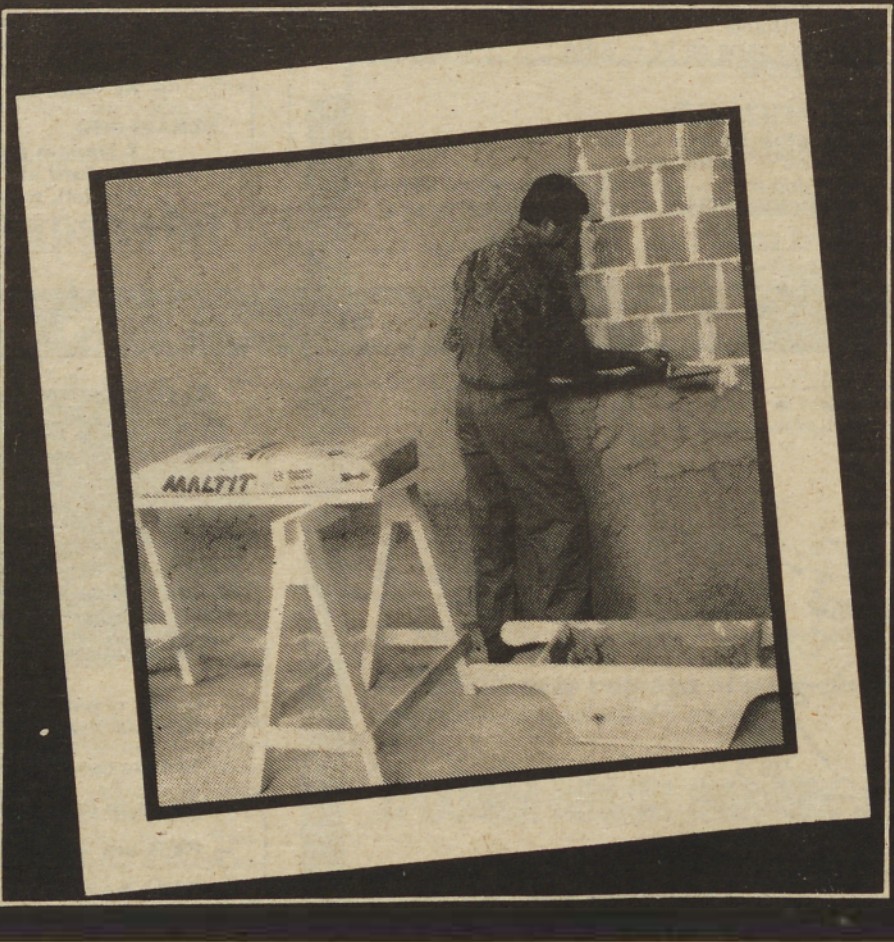
Maltit, pesek, voda — in malta za zidanje in ometavanje je pripravljena

enostavna in gospodarna priprava, povečana mehanska odpornost, odlična obdelovalnost in sprijemljivost ter odpornost na zmrzovanje

to so odlike maltitne malte v primerjavi s klasičnimi apnenimi in podaljšanimi maltami

SALONIT ANHOVO

TOZD Blagovni promet, Kidričeva 20, 65000 Nova Gorica, tel: (065) 24-411

V SOBOTO V RADENCIH

ŠESTI TEKAŠKI MARATON TREH SRC

V Radencih je že vse nared za organizacijo 6. tradicionalnega tekaškega Maratona treh src, največje športno-rekreacijske prireditve v Pomurju. Na to množično tekaško prireditev, ki vsako leto privablja nove tekače, so se Radenci skrbno pripravljali in želijo, da bi se tudi tokrat izkazali kot dobri organizatorji in gostitelji. Na radenski tekaški maraton so že doslej prihajali športniki iz Avstrije, Italije in ZR Nemčije, letos pa pričakujejo še udeležbo tekmovalcev z Madžarske, ki so svoj nastop potrdili, tako da dobiva maraton večje mednarodne razsežnosti. Ker bo tek na 21 km — mali maraton tudi tekovanje za prvenstvo Slovenije, bodo po zagotovitvi Atletske zveze Slovenije sodelovali vsi najboljši slovenski dolgoprogaši, kajti to bo hkrati izbirno tekovanje za sodelovanje na državnem prvenstvu v malem maratonu, ki bo 27. aprila v Zagrebu. Na maratonu pa bo sodelovalo tudi veliko pomurskih tekačev, pričakujejo, da okrog 500. Skupno pa naj bi v soboto v Radencih nastopilo nad dva tisoč maratoncev. Radenci pa si tudi prizadevajo, da to ne bi bil samo tekaški praznik, ampak prireditev, ki bi v Radence privabila poleg tekačev še druge obiskovalce. Tako bodo tudi tokrat za boljše razpoloženje poskrbeli razni glasbeniki, humoristi, gostinci bodo postavili stojnice, prodajali bodo spominke in še kaj. Pa še to: zaradi maratona bo zaprta cesta za ves promet Radenci—Križevci pri Ljutomeru in bo obvoz prek Murske Sobotne. Radenci so torej pripravljani na veliko športno-rekreativno prireditev.

F. Maučec

POKALNI NOGOMET

MURSKA SOBOTA — V tekmovanju za pokal Nogometne zveze Slovenije je Mura premagala Dravo s 5:1. Strelci: Škaper 2 ter Mertuk, Kardoš in Bencak po enega. Za dravo pa je bil uspešen Strelec.

MARIBOR — V tekmi za pokal Nogometne zveze Slovenije je vodilno moštvo v slovenski ligi z visokim rezultatom 9:0 premagalo lendavsko Nafto.

— Strelstvo —

Tišina, Mura, Noršinci

Odigrano je bilo 12. kolo v občinskih strelskih ligah Murska Sobotna. V A ligi vodi Tišina s 24 točkami pred SCT 22, Panonijo 21, Grafičarjem 18 in Gančani 16 točk. V B ligi je v vodstvu Mura B s 24 točkami pred Skakovci 22, Noršinci B, Gederovci in Tišino B, vsi imajo po 18 točk. Med posamezniki vodi Bukovec s 4469 krogi pred J. Horvatom 4438 in Karon 4371 krogov. V občinski pionirski ligi je na prvem mestu ekipa Noršinec s 110 točkami pred Šalovci 102 in SCT 85 točk. Med posamezniki vodi A. Horvat z 2000 krogi pred Šmidlehnerjem 1967 in Ivaničem 1954 krogov.

Občinska rekreacijska liga

Pomurska košarkarska zveza Murska Sobotna razpisuje tekmovanje v občinski rekreacijski ligi, ki bo potekalo na zunanjih igriščih. Prijave je potrebno poslati do 25. aprila 1986 na naslov: Pomurska košarkarska zveza Murska Sobotna, Mladinska 3. Sestanek in zbiranje ekip bo v ponedeljek, 28. aprila 1986, v prostorih ZTKO Murska Sobotna, Mladinska 3, ob 17. uri.

ŠOLSKI ŠPORT

BELTINCI — Tukaj je bilo pomursko tekmovanje v odbojki za pionirje in pionirke, ki ga je pripravilo ŠSD Enotnost na OŠ 17. oktobra. V tekmovalju pionirke je ekipa Enotnosti iz Beltincev premagala ekipo OŠ Ivan Cankar Ljutomer z 2:0. V konkurenci pionirjev pa so igrali — Beltinci:Radenci 2:0, Radenci:Veržej 2:1, in Beltinci:Veržej 2:0. Vrstni red: 1. Enotnost Beltinci 4, 2. Radenci 2 in 3. Veržej brez točke.

LJUTOMER — Srednja šola družboslovne usmeritve Ljutomer je bila organizator srednješolskega prvenstva Pomurja v odbojki za ženske. Udeležilo se ga je 7 ekip. V polfinalu je ekipa SCTPU MS premagala SDES MS z 2:1, ekipa Ljutomera pa SKS Rakičan 2:0. V finalu so Ljutomerčanke premagale ekipo SCTPU MS z 2:1 in tudi letos postale pomurske prvakinja. (T. Ficko)

BELTINCI — Na regijskem pionirskem tekmovalju v odbojki so nastopile tri ekipe iz severovzhodne Slovenije. Rezultati — Stavbar (Maribor):Fužinar (Ravne) 1:2, Pomurje:Fuzinar 2:0 in Pomurje:Stavbar 2:1. Vrstni red: 1. Pomurje, 2. Fužinar in 3. Stavbar. Pomurje bo sodelovalo na skupnem tekmovalju v Ljubljani.

RAZPORED TEKEM

I. MNL MURSKA SOBOTA — SPOMLADANSKI DEL

X. kolo — 13/4—86

Radgona : Ljutomer

Apače : Dokležovje

Ižakovci : Tromejnik

Tešanovci : Filovci

Tišina : Pušča

XI. kolo — 20/4—86

Tišina : Radgona

Pušča : Tešanovci

Filovci : Ižakovci

Tromejnik : Apače

Dokležovje : Ljutomer

XII. kolo — 27/4—86

Radgona : Dokležovje

Ljutomer : Tromejnik

Apače : Filovci

Ižakovci : Pušča

Tešanovci : Tišina

XIII. kolo — 4/5—86

Tešanovci : Radgona

Tišina : Ižakovci

Pušča : Apače

Filovci : Ljutomer

Tromejnik : Dokležovje

XIV. kolo — 11/5—86

Radgona : Tromejnik

Dokležovje : Filovci

Ljutomer : Pušča

Apače : Tišina

Ižakovci : Tešanovci

XV. kolo — 18/5—86

Ižakovci : Radgona

Tešanovci : Apače

Tišina : Ljutomer

Pušča : Dokležovje

Filovci : Tromejnik

XVI. kolo — 25/5—86

Radgona : Filovci

Tromejnik : Pušča

Dokležovje : Tišina

Ljutomer : Tešanovci

Apače : Ižakovci

XVII. kolo — 1/6—86

Apače : Radgona

Ižakovci : Ljutomer

Tešanovci : Dokležovje

Tišina : Tromejnik

Pušča : Filovci

XVIII. kolo — 8/6—86

Radgona : Pušča

Filovci : Tišina

Tromejnik : Tešanovci

Dokležovje : Ižakovci

Ljutomer : Apače

ONL — VZHOD

Dravinja:Nafta 1:2

Nogometaši Nafta iz Lendave so v drugem spomladanskem kolu tekmovalja v območni nogometni ligi — vzhod v Slovenskih Konjicah premagali domačo Dravinjo. Strelca golov za Nafto sta bila Ferencek in Šeč. V naslednjem kolu igra Nafta doma s Smartnim. V sredo, 16. aprila, pa bo v Lendavi tekma za pokal NZS med soboško Muro in domačo Nafto.

PNL

Rezultati — 12. kolo

Veržej:Lipa 3:1

Odranci:Carda 2:0

Turnišče:Črenšovci 2:3

Beltinka:Dobrovnik 0:3

Hotiza:Rakičan 3:4

Bakovci:Renkovec 4:0

Črenšovci 12 9 2 1 24:12 20

Odranci 12 7 3 2 27:17 17

Beltinka 12 7 2 3 32:18 16

Veržej 12 6 4 2 23:12 16

Dobrovnik 12 6 2 4 16:14 14

Rakičan 12 5 2 5 22:28 12

Bakovci 12 4 3 5 21:25 11

Turnišče 12 4 2 6 28:22 10

Hotiza 12 4 2 6 20:20 10

Renkovec 12 3 3 6 17:30 9

Lipa 12 1 4 7 10:22 6

Carda 12 1 1 10 7:27 3

JUDO ZVEZA JUGOSLAVIJE

Priznanje Tončku Kosu

Znani telesnovzgojni delavec Tonček Kos iz Murske Sobotne je bil prvi predsednik predsedstva Judo zveze Jugoslavije. Za uspešno delo je dobil ob izteku enoletnega mandata visoko priznanje. Tonček Kos pa je bil tudi izvoljen za člana organizacijske odbora za evropsko prvenstvo, ki bo v Beogradu in kjer bo tudi časten gost.

NAMIZNI TENIS

DOBRE UVRSTITVE

Tretji območni selekcijski turnir pionirjev in pionirk, ki je bil v Celju, je pomurskim predstavnikom prinesel nekaj dobrih uvrstitev. Pri pionirjih je v prvi skupini zmagal Tratnjek iz Beltincev pred Fišerjem iz Sobotne, tretji je bil Uroša iz Lendave in četrti Kuhar iz Sobotne. V drugi skupini je bil drugi Tkalec in tretji Leuščič, oba iz Beltincev, in v četrti skupini drugi Flegar iz Sobotne. Pri dekletih je v prvi skupini zmagala Breznikova iz Sobotne, Koroščeva iz Radgone je bila četrta, v tretji skupini pa je Balantičeva iz Beltincev osvojila tretje, v drugi skupini pa Mariničeva s Cvena drugo mesto. M. U.

Najboljši v Murski Soboti

V soboto in nedeljo bo v Murski Soboti republiško ekipno pionirsko prvenstvo, na katerem bo sodelovalo 12 ekip, med njimi ekipi Sobotne in Radgone. Glavni favoriti je ekipa Polikem—Olimpije, Sobočani, za katere bodo igrali Fridrih, Gerendaj in Smodiš, pa naj bi se po napovedih potovali za drugo ali tretje mesto, ki se vodita na državno prvenstvo, ekipa Radgone — Ori, Rihtarič, Fišer — pa naj bi se borila za peto ali šesto mesto. M. U.

Komisija za delovna razmerja Vzgojno-varstvene organizacije v Murski Soboti

objavlja prosta dela in naloge

hišnika—kurjača—šoferja

za nedoločen čas, za enoto v M. Soboti

Pogoj:

- kvalificirani delavec — za naloge vzdrževalca,
- opravljen tečaj za kurjača centralne kurjave,
- šoferski izpit B kategorije.

Nastop: 1. 5. 1986, prijave z dokazili naj kandidati vložijo osebnostno na tajništvo Vzgojno-varstvene organizacije M. Sobotna, Tala-njjeva 6, 8 dni po objavi.

SNL

MURA PREMAGALA MARIBOR

V prvem spomladanskem kolu tekmovalja v SNL je soboška Mura v lepem vremenu in pred okrog 1.500 gledalci premagala vodilno enajsterico Maribora z rezultatom 2:1. Sobočani so prišli v vodstvo v 73. minuti, ko je eden

najboljših igralcev Jančar s prostim strelom iz kakih 25 metrov presenetil vratarja gostov Irgoličja. Devet minut pred koncem je Mura povišala vodstvo na 2:0. Strelec pa je bil Škaper, ki je iz kota streljano žogo z glavo poslal

—KOŠARKA—

PORAZ PO PODALJŠKU

V zadnjem kolu tekmovalja v republiški ženski košarkarski ligi je ekipa Metalservis Pomurja gostovala v Novem mestu in izgubila z ekipo Laboda s 66:73 šele po podaljškju. Čeprav so Sobočanke nastopile oslabiljene brez Govorčinove, se je tekma v regularnem času končala neodločeno 61:61. Strelke za Metalservis Pomurje: Korenova 27, Kolarjeva 14, Drožinova 11, Kardoševa 8, Kuharičeva 4 in Brumnova 2.

V skupnem delu tekmovalja za uvrstitev v republiško moško košarkarsko ligo je Zagorje v Murski Soboti premagalo Pomurje z 98:92, čeprav so domačini večji del tekme vodili. Najboljši strelci pri Pomurju: Merklin 31, Rajbar 18, Štihec 16, Sakovič 15. V naslednjem kolu igra Pomurje doma z Elektrom iz Šoštanj.

SKL — ženske

Ilirija 17 15 2 1246:996 32

Labod 18 14 4 1216:1080 32

POMURJE 18 12 6 1212:1118 30

Slovan 17 12 5 1091:1014 29

Kladivar 17 11 6 1353:1170 28

Jesenice 18 10 8 1208:1107 28

Cimos 18 7 11 1227:1209 25

Maribor 18 3 15 1111:1349 21

Metka 17 3 14 943:1215 20

Salonit 18 1 17 999:1367 19

—ŠAH—

Lendava: Radenska —Pomurje 1,5:2,5

V Lendavi je bilo šahovsko tekmovalje za pokal maršala Tita med reprezentanco Lendave in Radensko Pomurjem. Zmagali so Sobočani z 2,5:1,5 točke. Posamezni izidi — Šimon : I. Kos 0:1, Gaber : Kovač remi, Gerencar : D. Hari 0:1 in Božič : Logar 1:0.

—ROKOBORBA—

POMURCI V VOJVODINI

Rokoborci — kadeti iz Pomurja: Temlin, Bačič, Vukan in Mesiček so bili gostje rokoborcev v Zrenjaninu in Kanjiži v Vojvodini. Gre za sodelovanje med pomurskimi in vojvodinskimi rokoborci, skupne priprave pa jim bodo gotovo koristile na bližajočih se nastopih, zlasti pa na državnem prvenstvu.

—ROKOMET—

Visoka zmaga Bakovec

Začel se je spomladanski del tekmovalja v drugi republiški moški rokometni ligi — vzhodna skupina, kjer sodelujejo tri pomurske ekipe. Tokrat so bili uspešni le Bakovci, ki so doma z visokim rezultatom 27:9 premagali Dravo iz Ptuja. Najboljši strelci pri Bakovcih: Kjozel, Lovenjak in Lebar, vsi so dosegli

po 5 golov. Rokometaši Kroga in Radgone pa so se iz gostovanja vrnili praznih rok. Šempeter je premagal Krog s 24:20. Najboljša strelca: Benko 9 in Varga 7.

Druga ekipa Aera Celja pa je premagala Radgono s 35:21. Najboljša strelca: Merčnik 9 in Gider 4.

—KEGLJANJE—

Radenska za drugo mesto

V predzadnjem kolu tekmovalja v republiški moški kegljaški ligi je Radenska v Ljutomeru premagala ekipo Tekstil Slovana iz Ljubljane z rezultatom 5159:5067 podrtih kegljev. Najboljši v ekipi Radenske je bil Miro Steržaj z 933 podrtimi keglji pred Harijem Steržajem 869, Horvatom 861, Smodišem 849, Kjovačičem z Brestom v Cerknici. Z zmago bi Radenska osvojila drugo mesto.

—ODBOJKA—

Zmaga Pomurja in Radenec

V drugi republiški odbojarski ligi za moške in ženske vzhodna skupina je bilo odigrano predzadnje kolo. Tokrat so bile uspešne odbojkarice Pomurja, ki so v Beltincih premagale Kamnico s 3:1. Zmagali so tudi odbojkarji Radenec v Stronjski Reki, kjer so premagali domačo ekipo s 3:1. Nepričakovano pa je izgubil Ljutomer doma z Vuzenico z 1:3. V zadnjem kolu se igra pomurski derbi Radenci: Ljutomer, medtem ko dekleta Pomurja gostujejo v Rušah.

KAJAKAŠTVO

TRETJIČ ZMAGALI VEREŠ, HORVAT—MARIČ

Na reki Savi Dolinki od Mojstrane do Hrušice je bilo kajakaško tekmovalje v spustu, na katerem je sodelovalo okrog 70 kajakšev in kanuistov s Hrvaške in Slovenije. Sodelovalo je tudi pet tekmovalcev BD Mura iz Kroga, ki so dosegli lep uspeh. Zopet so se najbolje izkazali Miran Veres v kajaku enosodu, ki je v mladinski konkurenci osvojil prvo mesto, Kuzmič je bil tretji, v članski konkurenci pa Varga prav tako tretji. V konkurenci članov v disciplini C—2 sta Horvat—Marič zasedla prvo mesto. To sta bili že tretji letošnji zmagi Veresa, ter Horvata in Mariča.

JUDO

USPEŠEN NASTOP SOBOŠKIH JUDOISTK

V Čakovcu je bilo tekmovalje v judu za pokal Čakovca, na katerem je sodelovalo okrog 400 tekmovalcev iz 30 jugoslovanskih klubov. Pomurski tekmovalci in tekmovalke so dosegli nekaj solidnih uvrstitev. To še posebej velja za judoistke, ki so nastopile prvič. Najbolje sta se odrezali Simona Nemec, ki je v kat. do 48 kg zasedla drugo mesto, in Tatjana Rajner, ki je bila v kat.

do 66 kg tretja. Peti mesti sta osvojili Anita Varga in Zdenka Verban, šesto pa Anita Erjavec. V moški konkurenci so bili najuspešnejši: Cikajlo (35 kg), Duh (57 kg), bila sta tretja, ter Kavčič (32 kg), Vehab (52 kg), Berden (64 kg) in Vrdjuka 71 kg), vsi so osvojili peta mesta. Rituper (4 kg) je bil šesti.

T.K.

Delavski svet PZC, tozdr Splošna bolnišnica Murska Sobotna razpisuje

javno dražbo:

- Za prodajo **avtomobila kombi** (1 + 5 sedežev) IMV 1600 SUPER, leto izdelave 1975, registriran do 6. 6. 1986. Izklicna cena din 150.000.—. Prometni davek plača kupec. Po prodaji in prevzemu vozila reklamacij ne sprejemamo. Javna dražba bo 15. aprila 1986 ob 11.00 v pisarni skladišča bolnišnice v Murski Soboti, Arhitekta Novaka 4. Ogled vozila je možen na dan dražbe ob 7.00 dajše.
- Za prodajo **pomij (odpadkov hrane)** z bolnišničnih oddelkov in iz kuhinje. Javna dražba bo 15. aprila 1986 ob 11.30 v pisarni skladišča bolnišnice v Murski Soboti, Arh. Novaka 4. Izklicne cene so določene za mesečno količino pomij.
- Za prodajo nekaterih iz uporabe izločenih osnovnih in drugih sredstev. Javna dražba bo 15. aprila 1986 ob 12.00 na dvorišču ob skladišču bolnišnice v Murski Soboti, Arhitekta Novaka 4.

Prvoaprilski nasmeh natakarijev

Kakovost gostinske ponudbe v Pomurju je na psu, bi rekel marsikateri tuji gost še pred leti, če bi želel biti postrežen v gostinskem lokalu v središču mesta! Vsaj v nečem smo Pomurci prvi — prvi v Sloveniji so tržni inšpektorji z Uprave za inšpekcijske službe v Murski Soboti za Pomurje pred letom in pol začeli s kontroliranjem kakovosti strežbe v družbenih gostinskih lokalih. V nekaterih obratih so rezultati očitni. Tržna inšpektorica pa ni preverjala le natakarijev, ampak celotno gostinsko ponudbo, kamor spada tudi opremljenost, čistoča, domiselnost. Po anketi Turistične zveze Jugoslavije je za gosta najpomembnejša čistoča

sanitarij, nato kakovost strežbe in (zanimivo) na tretjem mestu cvetje v vazah.

In kako so natakariji sprejeli kontrole inšpektorjev? Pri sanitarnih pregledih kontrolirajo v glavnem kuharje, zato je bil že čas, da se kdo zanima tudi za nas — s predlogi, kaznimi ali ukrepi inšpektorjev lahko potem pri vodilnih dosežemo izboljšave — takšni so bili pogosti odgovori.

Kdor je mislil tako, predvsem poslovojdje, je v enem letu izboljšal kakovost strežbe ter hkrati ob koncu leta ugotovil, da se mu je to splačalo tudi po finančni plati, da ne govorimo o dobrem glasu, časti, ugledu...

Kavarna Jelša — vsak dan kaj novega

V Jelši se je promet v zadnjih dveh letih povečal ravno po zaslugi strežnega osebja. Ocena tržnega inšpektorja je bila ugodna, saj je bila ureditev obrata brezhibna, prav tako sama strežba,

— V kavarni Jelša vsak dan kaj novega.

priprava miz, delovna obleka vseh zaposlenih enotna z napisanim imenom. Ker je tukaj kavarniški način strežbe, mora natakari obvezno uporabljati pladenj in ročni prtiček, v ponudbo pa spada tudi časopisje in glasba. V Jelši lahko vsak dan opazimo sveže rože, pri ponudbi pa se poslovodkinja Anica Huber ne more upreti domišljiji — raznim koktajlom se bodo čez nekaj časa pridružile mešanice brezaalkoholnih pijač ter razne vrste kave.

lo. «Eden od gostov, ki je malo prej prišel v kavarno in pri sednji mizi bral časopis, je dodal: »V tej kavarni mi najbolj ugađa to, da je red, čistoča, bolj bi se moralo le paziti na inventar — kar pa je seveda odvisno od gostov. Tudi z natakariji smo zadovoljni, njihova strežba je vsak dan boljša. Mislim, da je to odvisno od šefinje.« Šefinja ali poslovodkinja v Jelši je Anica Huber: »V zadnjem letu in pol smo si prizadevali, da bi imeli res ka-

— Kako se iz »luknje« naredi soliden lokal — Pivnica-Pizzerija — vedo v tozd Diana.

O kontrolah kakovosti strežbe je dejala, da te nikakor niso zahtevne, saj se zahteva le tisto, kar je v resnici nujno in potrebno. Postrežba njihovih natakarijev je na najvišji ravni, za to pa ni dovolj le strokovna brezhibnost, temveč kaj več — pri njih imajo vsak dan neuradne sestanke, med sabo so pravi prijatelji, vse probleme rešujejo na samoupravni način.

Zvezdin restavracijski način strežbe — brez cenikov

Podobno kot v Jelši smo naročili tudi v Zvezdi. Natakarija je pravilno prinesla kozarec rdečega vina s prtičkom spodaj ter zaprti steklenico soka (vsaka steklenica se mora odpreti pred gostom).

Zato pa je pozabila na pomembno pravilo restavracijskega načina strežbe — preden si zapiše naročilo, mora gostu ponuditi jedilni list in vinsko karto. Tistega dne tega niti ne bi mogla narediti, čeprav bi želela, saj novega cenika še niso imeli. Poslovodja Ivan Karas je dejal: »Ne morem vsega naenkrat napisati, saj sem komaj včeraj popoldne izvedel za nove cene. Noč in dan ne morem delati. Že pred novim letom smo naročili nove jedilne liste, dobili smo jih pred kratkim. Prav tako še čakamo na vinske karte.« Delo natakarijev nad-

vhoda čez pet miz zadirala na gosta, tako da so je imeli vsi polna ušesa. «Gostja pri sosednji mizi pa je dodala: »Da boste vedeli, tukaj je postrežba zelo počasna.«

Naj zapišemo ob koncu zapisa z obiska še naslednjo misel enega od gostov: »Natakari vpliva na dobro počutje gostov pa tudi na kasnejšo prebavo tega, kar je pojedel ali spil.«

Osvežitev v Centralu, Kolodvorski restavraciji in Pivnici-pizzeriji

Če stopite v Pivnico (včasih razpito »podmornico«) takoj opazite pogrnjene mize, cenike, rože, urejeno osebje in čistočo, ki je bila še pred leti največji problem. Lahko jo omenimo, kot zgled, kako se iz »luknje« naredi (prevzgoji natakarije in goste) soliden lokal, kjer bo vsak gost postrežen na pravi način gostilniški način. Poslovodkinja Marjeta Horvat je tako razmišljala o začetkih: »Z delavci, ki so začeli tukaj delati, smo se dogovorili, kako bomo delali. V začetku je bilo malo zunanje prisile — na primer tržna inšpektorica je našla vrsto pomanjklivosti. Z nje no pomočjo smo potem ponudbo izboljšali. Najbolj smo se bali, kako bodo to sprejeli gostje, kako jih odvaditi od prejšnjega obnašanja. Z natakariji smo se

KAJ JE GOSTINEC?

To je človek, ki v sebi združuje več deset poklicev, opravlja sto nalog in ima tisoč opravkov... Včasih je mirovni posrednik, socialni delavec, psiholog, vzgojitelj in tolažnik. To je človek, ki naj živi z vsemi, za vse in od vseh.

Delo v gostinstvu vsekakor ni lahko, niti zabavno. Toda ali ni v življenju tako, da je vsako delo težko, če ga opravljaš nerad in z odporom, vsako delo pa je lahko, če ga opravljaš rad in z veseljem. (Iz knjige Gostilna, izdal Centralni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani.)

zoruje tako, da je ves čas z njimi. Če kdo naredi hujski prekršek, ga obravnava disciplinska komisija.

»Pa vendar se včasih zgodi, da naredijo kaj narobe,« je še dodal. Strežbo na restavracijski način (kako je to, nam niso natančno odgovorili.) po »dunajsko« — natakarija, s katero smo se kasneje pogovarjali, je dejala, da imajo pri njih »francoski« restavracijski način strežbe. Tudi znanje o pijačah, ki jih nudijo gostom, je bilo slabo.

Prednost gostinskih lokalov, ki so v središču mesta, kakor je Zvezda v Murski Soboti, je, da imajo vedno dovolj gostov — zato se le redki potrudijo pri strežbi. Pa vendar gostu ni vseeno, kako mu postrežejo pijačo in hrano, ki jo je naročil. Ko smo bili v restavraciji hotela Zvezda, sta se oglasila dva gosta: prvi je dejal: »Že dvakrat sem zavrnil malico, ker je bila premastna. Tu bi se moralo marsikaj spremeniti. Prijazni so le nekateri, neka natakarija se je enkrat kar od-

zmenili, da bodo (kljub svojim težavam) do gostov kar se da prijazni. Naši natakariji so plačani po prometu in se verjetno tudi zaradi tega bolj potrudijo. Tudi strokovno znanje obnavljamo.«

Na vprašanje, če se bojijo pregledov inšpektorjev, je dejala, da se nimajo česa bati, saj imajo tako urejeno, kakor zahtevajo predpisi. Čeprav so imeli tudi v njihovem lokalu ta dan nove cene, so le-te že imeli zapisane na cenikih, natakarija pa je večino vedela na pamet.

Pozornost do gosta, prijaznost, strokovna strežba — kaj bi še odkrili, če bi s tržno inšpektorico obiskali tudi druge gostinske lokale. Zaenkrat smo le tri, nikakor pa ne bomo pozabili na gostince v drugih lokalih in mestih.

Sicer pa — sami lahko najbolje ocenite, kakšna je postrežba v katerem lokalu, zato se oglasite s predlogi.

B. Peček

ABC POMURKA, MESNA INDUSTRIJA, TOZD PREDELAVA, Murska Sobota obvešča vse, posebej pa še gasilska društva in krajevne skupnosti,

da prodajajo LED.

LED lahko dvignete vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 6. do 18. ure v MESNI INDUSTRIJI, TOZD PREDELAVA NA LENDAVSKI 9. Murska Sobota.

Cena 1 kg ledu je 21 bloka po 25 kg pa 520 din. Led lahko plačate vsak delovni dan, tudi dan pred državnim praznikom, do 13. ure pri blagajni Mesne industrije, saj lahko le s poravnanim računom led tudi dvignete.

Na osnovi 18. člena Statuta Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota in v skladu s 76. členom Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1986—1990 sta oba zborni skupščini na seji, dne 30. 3. 1986 sprejela

SKLEP

o veljavnosti Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1986—1990

Zborni skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota sta ugotovila, da je Samoupravni sporazum o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1986—1990 podpisala večina udeležencev.

Samoupravni sporazum o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1986—1990 je sklenjen.

V skladu s 16. in 17. členom Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1986—1990 združujejo delovni ljudje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, in sicer po naslednjih stopnjah:

- Za potrebe v občini:
 - iz dohodka:
 - za gradnjo solidarnostnih stanovanj, delno nadomestilo stanarin in kreditiranje udeležencev NOV in kmetov borcev NOV: 1,46 % na BOD
 - iz čistega dohodka:
 - za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev po načelu vzajemnosti, 1,00 % na BOD
 - za nakup ali gradnjo družbenih najemnih stanovanj, kreditiranje nakupa etažnih zasebnih stanovanj ter gradnje zasebnih stanovanjskih hiš za lastne potrebe ozdov okrog 2,885 % na BOD

oziroma toliko sredstev, da se zagotovi načrtovani obseg reševanja stanovanjskih potreb delavcev, udeležencev samoupravnega sporazuma.

- Za potrebe v republiki:
 - iz dohodka:
 - za ureditve, obnove, oz. dograditve bivalnih razmer v zavodih za usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, 0,132 % na BOD
 - za nastanitev udeležencev MDA: 0,003 % na BOD
 - iz čistega dohodka:
 - za sofinanciranje kadrovskega stanovanj, nepovratno, 0,020 % na BOD

Delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov, ter delovni ljudje, ki samostojno kot poklic opravljajo umetniško in drugo dejavnost, združujejo za potrebe solidarnosti po naslednjih stopnjah:

- Za potrebe v občini:
 - iz dohodka, osnova je čisti dohodek
 - za gradnjo solidarnostnih stanovanj, delno nadomestilo stanarin in kreditiranje udeležencev NOV in kmetov borcev NOV 1,46 % na BOD

Potrebe v republiki: iz dohodka, osnova je čisti dohodek — za ureditve, obnove oz. dograditve bivalnih razmer v zavodih za usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, 0,132 % na BOD

Delavci, zaposleni pri samostojnih obrtnikih, združujejo sredstva po naslednjih stopnjah:

- Za potrebe v občini:
 - iz dohodka osnova BOD
 - za gradnjo solidarnostnih stanovanj, delno nadomestilo stanarin in kreditiranje udeležencev NOV in kmetov borcev NOV 1,46 %
 - za reševanje stanovanjskih vprašanj, kreditiranje nakupa etažnih stanovanj, graditve individualnih stanovanjskih hiš za lastne potrebe. Sredstva se združujejo pri Samoupravni stanovanjski skupnosti 3,905 %

Za potrebe solidarnosti v republiki iz dohodka osnova BOD — za ureditve, obnove, oz. dograditve bivalnih razmer v zavodih za usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, 0,132 % na BOD

— za nastanitev udeležencev MDA. 0,003 % na BOD

SD VIKO—OMLADINAC LOTERIJA HRVAŠKE NOVO SELO ROK

REZULTATI ŽREBANJA BLAGOVNO—DENARNE LOTERIJE, KI JE BILO 29. MARCA 1986

Številka dobitka	Vrsta dobitka	Številka loterijske karte
1.	Denarni dobitok 2.500.000 din	35958
2.	Lada — karavan	47685
3.	Traktor IMT 539	72372
4.	Denarni dobitok 1.000.000 din	95130
5.	Denarni dobitok 500.000 din	79036
6.	Televizor RIZ — barvni	41563
7.	Motokultivator	32308
8.	Motorno kolo tori	50804
9.	Pralni stroj Gorenje	63691
0.	Dvobrazdni traktorski plug	63399
11.	Stroj za ličkanje koruze	97124
12.	Transporter koruze	19197
13.	Žensko kolo	34087
14.	Moško kolo	43573
15.—114.	100 parov čevljev Viko (končna številka)	492
115.—214.	100 parov športnih copat yassa (končna številka)	562
215.—314.	100 denarnih dobitkov po 10.000 dinarjev (končna številka)	111
315.—714.	400 rut za napisom Viko—Omladinac (končna številka)	370
		661
		013
		536
715.—814.	100 kravat z napisom Viko—Omladinac (končna številka)	592
	Tolažilna nagrada je 1000 obeskov za ključke z napisom Viko—Omladinac (končna številka)	38

Dobitke lahko dvignete v tajništvo SD Viko—Omladinac v Novem selu Rok vsak delavnik, razen sobote, od 10. do 12. ure. Ob sredah in petkih pa tudi popoldne od 16. do 18. ure. Čas za dvig dobitkov je 60 dni po žrebanju.

Pri žrebanju niso sodelovale loterijske karte: od št. 49101 do 49200 in od 98801 do 98900

Za te karte se lahko dobi denarno protivrednost.

Odbor za blagovno—denarno loterijo

Občina M. Sobota na podlagi 8. člena Zakona o prometu z nepremičninami (Ur. list SRS, št. 19/76) ponovno razpisuje dne 26. 4. 1986 ob 9. uri v Mačkovcih na kraju samem

JAVNO DRAŽBO

za prodajo stare osnovne šole v Mačkovcih št. 35 s pripadajočim funkcionalnim zemljiščem v skupni izmeri 5758 m² za izključno ceno din 4.740.000 (z besedo: štirimilijonesedemstoštiridesettisoč din) za vse nepremičnine.

Splošni pogoji dražbe so:

- Varščina znaša 500.000 din in jo je treba plačati na žiro račun občine M. Sobota št. 51900-697-45015 do pričetka dražbe.
- Plačilo izdražene cene za zgradbo z zemljiščem mora biti izvršeno v 15 dneh od dražbe oz. od sklenitve pogodbe.
- Prevzem predmetne nepremičnine oz. nastop posesti je možen takoj.

možen je tudi ogled po predhodnem dogovoru.

Vse informacije lahko dobite pri premoženjsko pravni službi občine Murska Sobota, soba št. 24/II.

URADNE OBJAVE

Leto XXI

Murska Sobota, dne 10. aprila 1986

Št.: 12

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

Vsebina

- 99. Odlok o proračunu občine Gornja Radgona za leto 1986
- 100. Odlok o splošni prepovedi gradnje in delitve obstoječih parcel v Gornji Radgoni na območju zazidave Velcov vrt.
- 101. Odlok o splošni prepovedi gradnje in delitve obstoječih parcel v naselju Radenci — v območju pokritem z zazidalnim načrtom Radenci—Jug
- 102. Odlok o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških

komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlaščeno stavbno zemljišče v občini Gornja Radgona za leto 1986

- 103. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Gornja Radgona
- 104. Sklep o cenah geodetskih storitev
- 105. Odlok o zaključnem računu proračuna občine G. Radgona za leto 1985

99
Na podlagi 205. člena statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave Pomurja št. 41/81) in 23. člena zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. l. SRS, št. 39/74 in 7/78) je skupščina občine G. Radgona na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 19. 3. 1986 sprejela

ODLOK O PRORAČUNU OBČINE GORNJA RADGONA ZA LETO 1986

1. člen

S proračunom občine G. Radgona za leto 1986 (v nadaljnjem besedilu: občinski proračun) se zagotavljajo sredstva za financiranje splošnih družbenih potreb v občini Gornja Radgona.

2. člen

Splošni prihodki občinskega proračuna za leto 1986 v višini 331.233.000 din se razporedijo:

— na splošno porabo v občini	321.025.000
— na tekočo proračunsko rezervo	1.000.000
— na odstopljene prihodke	9.208.000

Pregled prihodkov občinskega proračuna in njegova razporeditev sta zajeta v bilanci prihodkov in odhodkov, ki je sestavni del občinskega proračuna.

3. člen

Ob prihodkov iz 2. člena tega odloka se 1 % izloči v sredstva rezerve občine Gornja Radgona.

4. člen

Sredstva občinskega proračuna se delijo med letom enakomerno med vse nosilce oz. uporabnike v okviru doseženih prihodkov in njihovo razporeditev, če ni z odlokom ali s posebnim aktom Skupščine občine G. Radgona ali njenega izvršnega sveta in nosilcem oz. uporabnikom sredstev drugače določeno.

5. člen

Uporabniki občinskega proračuna so dolžni uporabljati sredstva občinskega proračuna le za namene, ki so opredeljeni v posebnem delu, ki je sestavni del odloka.

6. člen

Kot sredstva za delo občinskim in medobčinskim upravnim organom ter pravosodnim organom (v nadaljnjem besedilu: organi) v skladu s 104. čl. zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organov v letu 1986 zagotavljajo:

- sredstva, ki jih delavci v skladu z navedenim zakonom pridobivajo kot dohodek delovne skupnosti;
- sredstva za osebne dohodke funkcionarja, ki vodi upravni organ
- sredstva za materialne stroške
- sredstva za opreme in amortizacije
- sredstva za posebne namene

7. člen

Podlaga za pridobivanje sredstev za delo organa in s tem tudi dohodka delavcev delovne skupnosti so programi dela in doseženi rezultati dela delavcev pri izvrševanju programa.

V programih dela morajo biti delovne naloge izkazane in razvrščene v značilne skupine glede na naravo, vrsto in zahtevnost, stopnjo in vsebino odgovornosti ter pogoje dela na podlagi dogovora o skupnih osnovah za usklajeno urejanje splošnih načel za notranjo organizacijo in sistemizacijo del in nalog ter o nomenklaturi enotnih nazivov za skupine istovrstnih del in nalog v upravnih organih in upravnih organizacijah.

Podlaga za ugotavljanje potrebnega obsega sredstev za osebne dohodke delavcev je število izvajalcev potrebnih za izvršitev programiranih del in nalog po posameznih vrstah oz. stopnjah zahtevnosti del in nalog in povprečni osebni dohodek glede na raven in gibanje osebnih dohodkov delavcev v organizacijah združenega dela, ki opravljajo dela in naloge enake zahtevnosti ob približno enakih delovnih pogojih in odgovornosti za opravljeno delo.

Osnova za ugotavljanje potrebnega obsega sredstev za skupno porabo delavcev je višina sredstev skupne porabe po posameznih namenih na delavca, dosežena v preteklem letu v organizacijah združenega dela.

8. člen

Sredstva za realizacijo programov dela se med letom dodeljujejo organom enakomerno kot mesečne akontacije. Organi poročajo Izvršnemu svetu o realizaciji programov dela dvakrat letno in sicer ob polletju in ob zaključku leta: poročila so osnova za določitev višine akontacije v naslednjem obdobju.

9. člen

Sredstva za osebne dohodke delavcev se bodo organom zagotavljala v obliki mesečnih dvanajstin od celotnega obsega sredstev za te namene, določenega v proračunu za leto 1986 v odvisnosti od realizacije programa dela, zmanjšane za usklajevanje osebnih dohodkov. Ta sredstva se lahko na podlagi sklepa izvršnega sveta med letom povečajo za odstotek usklajevanja osebnih dohodkov, ne morejo pa se povečati zaradi sprememb v prispevnih stopnjah iz osebnega dohodka in dohodka.

Organom, ki program dela izvršijo v predvidenem obsegu, kvaliteti in rokih z manjšim številom delavcev, se sredstva za osebne dohodke delavcev ugotovljena po 7. čl. tega odloka ne bodo zmanjšala.

10. člen

Sredstva za materialne stroške, posebne namene in amortizacijo se določijo v okviru možne rasti občinskega proračuna. Sredstva za posebne namene bodo organom v letu 1986 dodeljena na podlagi pisnenih zahtevkov.

11. člen

Če se med letom znatno spremeni delovno področje ali pristojnost obseg ali narava nalog organa ter pogoji za njihovo izvrševanje, se organu lahko sorazmerno poveča ali zmanjša tudi obseg sredstev za delo.

12. člen

Izvršni svet skupščine občine lahko začasno zmanjša znesek sredstev, ali začasno zadrži uporabo sredstev za posamezne namene, če prihodki občinskega proračuna med letom niso doseženi v predvideni višini, ali pa republiški organi omejijo dogovorjeno porabo.

O ukrepu iz prejšnjega odstavka mora izvršni svet obvestiti skupščino občine G. Radgona in predlagati ukrepe oz. ustrezno spremembo občinskega proračuna.

13. člen

Vsi prihodki, ki jih občinski upravni organi ustvarijo s svojo dejavnostjo so prihodek občinskega proračuna, če ni s tem odlokom drugače določeno.

14. člen

Prihodke, ki jih ustvarijo iz izplačil za storitve po prejšnjem členu tega odloka, lahko uporabljajo za namene iz 104. čl. zakona o sistemu državne uprave in izvršnem svetu skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih v soglasju z izvršnim svetom, uprava za družbene prihodke in geodetska uprava.

15. člen

Organi in drugi uporabniki sredstev občinskega proračuna morajo izvrševati svoje naloge v mejah sredstev, ki so jim odobrena z občinskim proračunom. Uporabniki sredstev občinskega proračuna ne smejo prevzemati na račun občinskega proračuna obveznosti, ki bi presegale z občinskim proračunom določena sredstva. Organi, ki se financirajo iz občinskega proračuna, oz. delovne skupnosti teh organov ne smejo prevzemati obveznosti po pogodbah in samoupravnih sporazumih v breme sredstev občinskega proračuna, če jim za te namene niso posebej zagotovljena sredstva v okviru sredstev, ki so jim odobrena z občinskim proračunom.

16. člen

Za zakonito in smotno uporabo sredstev, ki so uporabniku odobrena v občinskem proračunu je odgovoren predstojnik kot odredbodajalec. Poleg predstojnika je za zakonito uporabo sredstev občinskega proračuna odgovoren tudi vodja računovodstva.

17. člen

Proračunski porabniki so dolžni izvršnemu svetu SO G. Radgona predložiti finančne načrte za leto 1987 v mesecu novembru 1986, zaključne račune za leto 1985 pa najpozneje do konca februarja 1986. Prav tako so dolžni dostavljati periodične obračune. Organi iz 14. člena pa so dolžni v predračunih oz. finančnih načrtih in zaključnih računih še posebej izkazati uporabo prihodkov iz svoje dejavnosti, ki jih neposredno uporabljajo na podlagi tega odloka.

18. člen

Organi, ki se financirajo iz občinskega proračuna v letu 1986, obračunavajo obseg amortizacije v višini sredstev, ki so jim za ta namen zagotovljena v odloku o proračunu občine G. Radgona za leto 1986 na postavki »amortizacija«.

19. člen

Nosilci sredstev za obveznosti, ki imajo značaj splošnih družbenih potreb so:

- občinska konferenca socialistične zveze delavskega ljudstva za postavko
- občinska konferenca zveze socialistične mladine
- občinska organizacija zveze borcev NOV
- občinska organizacija rezervnih vojaških starešin
- svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito, za dejavnost ljudske obrambe,
- izvršni svet skupščine občine, za vse ostale dejavnosti, izvzemši sredstva za delo upravnih organov, razporejena na posamezen upravni organ.

20. člen

Izvršni svet skupščine je pooblaščen, da odloča:

1. o prenosu sredstev med posameznimi nameni občinskega proračuna, določenimi v bilanci odhodkov
 2. o uporabi sredstev »tekoče proračunske rezerve« občinskega proračuna
 3. o uporabi sredstev rezerve občine G. Radgona do višine 500.000.00 din v posameznem primeru za namene iz 1. in 2. točke 39. čl. zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. l. SRS, št. 39/74)
- Sredstva iz tekoče proračunske rezerve se bodo dodeljevala:
- za naloge, za katere v proračunu niso sredstva zagotovljena in po svoji vsebini sodijo v splošno porabo na nivoju občine.
 - za naloge, za katere v proračunu niso sredstva zagotovljena v zadostnem obsegu

21. člen

Oddelek za občo upravo opravlja nadzor nad finančnim, materialnim in računovodskim poslovanjem uporabnikov občinskega proračuna po namenu, obsegu in dinamiki porabe.

Če se pri opravljanju proračunskega nadzora pri porabnikih ugotovi, da sredstva niso uporabljena za tiste namene, za katere so bila dodeljena, obvesti o tem Izvršni svet in mu predlaga ustrezne ukrepe.

22. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah Pomurja, uporablja pa se od 1. januarja 1986 dalje.

Številka: 400-2/86-03

Datum: 19. 3. 1986

PREDSEDNIK

Skupščine občine G. Radgona
Jože KOLBL

100

Na podlagi 1. odstavka 49. čl. zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. l. SRS, št. 18/84 in 37/85) in 206. čl. statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave, št. 41/81) je skupščina občine G. Radgona na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 19. 3. 1986 sprejela

ODLOK

O SPLOŠNI PREPOVEDI GRADNJE IN DELITVE OBSTOJEČIH PARCEL V GORNJI RADGONI NA OBMOČJU ZAZIDAVE VELCLOV VRT.

1. člen

Da se zagotovi nemotena izdelava prostorsko izvedbenih načrtov je s tem odlokom razglašena splošna prepoved gradnje in delitve parcel v mestnem predelu »Velclov vrt« G. Radgona, ki zajema naslednje parcele:

537/1, 538/1, 538/2, 539, 540, 541, 543/1, 543/2, 543/3, 543/4, 543/5, 542, 544, 545, 546/1, 546/2, 547, 548, 549, 550/1, 550/2, 550/3, 550/4, 551/1, 551/2, 552, 553/1, 553/2, 554/3, 554/4, 554/5, 554/6, 555/1, 555/2, 555/3, 555/4, 555/5, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563/1, 563/2, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582/1, 582/2, 583, 584/1, 584/2, 585/1, 585/2, 586, 587, 588, 589, 585/3, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599/1, 599/2, 600/1, 600/2, 601, 602, 614, 615/1, 615/2, 616, 617, 618/1, 618/2, 619, 620, 622/1, 622/2, 622/3, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630 vse k. o. Gornja Radgona

Splošna prepoved velja za vse nadzemne in podzemne objekte.

2. člen

V času prepovedi graditve in delitve parcel se lahko opravljajo dela iz 3. in 4. odst. 49. čl. zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. l. SRS, št. 18/84 in 37/85).

3. člen

Meje območja prepovedi graditve je prikazana v kopijah družbenega plana občine G. Radgona v merilu 1:5000. Načrte hrani in vzdržuje Geodetska uprava občine Gornja Radgona in upravni organ pristojen za urejanje prostora občine Gornja Radgona in so vedno na vpogled občanom, organom in organizacija.

4. člen

Splošna prepoved gradnje in delitve parcel velja do sprejetja zazidalnega načrta Gornja Radgona — »Velclov vrt«.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občine Pomurja.

Številka: 350-2/86

Datum: 19. 3. 1986

PREDSEDNIK

Skupščine občine G. Radgona
Jože KOLBL

101

Na podlagi 1. odst. 49. čl. zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. l. SRS, št. 18/84 in 37/85) in 206. člena statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave, št. 41/81) je skupščina občine na svoji seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 19. 3. 1986 sprejela

ODLOK

O SPLOŠNI PREPOVEDI GRADNJE IN DELITVE OBSTOJEČIH PARCEL V NASELJU RADENCI — V OBMOČJU POKRITEM Z ZAZIDALNIM NAČRTOM RADENCI — JUG

1. člen

Da se zagotovi nemotena izdelava prostorsko izvedbenih načrtov je s tem odlokom razglašena splošna prepoved gradnje in delitev parcel v naselju Radenci, ki je pokrito z zazidalnim načrtom Radenci — Jug in zajema naslednje parcele:

68/12, 68/26, 68/25, 68/17, 199, 68/14, 68/41, 68/42, 67/68, 215, 68/16, 68/11, 216, 217, 911/2, 264, 911/1, 909/1, 909/2, 908, 903/1, 903/2, 903/3, 902/1, 902/2, 902/3, 902/4, 902/5, 898/1, 898/2, 332, 218, 67/61, 185, 67/45, 68/10, 219, 68/32, 180, 68/9, 68/3, 181, 67/60, 67/47, 68/27, 68/31, 168, 68/8, 68/38, 63/7, 68/7, 68/10, 68/41, 68/42, 68/6, 167, 287, 68/5, 68/5, 68/36, 222, 68/19,

68/18, .221, 68/40, 68/4, 68/29, 68/28, 68/34, 68/33, 68/3, 68/35, 68/2, 68/23, .231, 68/37, 68/21, 68/22, .232, 68/1, 63/1, 63/8, 61/1, .220, .189, 62/17, 62/19, 62/28, 62/27, 62/26, 62/25, 62/16, .170, .169, 62/14, 62/15, 62/29, 62/30, 62/31, 62/32, .188, 62/23, 62/13, 62/12, .224, 62/22, .226, 62/11, .227, 62/10, .228, 62/9, 62/20, 62/24, 62/2, .230, 62/4, 62/8, 62/8, .286, .154, 62/7, 62/6, .14, 58/1, 58/2, 58/3, 58/4, 58/5, 28/1, 56/1, 56/2, 56/3, 56/4, 56/5, 56/6, 70/1, 70/2, 70/3, .136, 69/1, 69/3, .245, 72/1, 72/2, .233, 72/3, 72/4, .271, 76/1, 76/2, 76/3, 79/1, 79/2, 82/1, .178, 82/6, 82/9, .197, 82/2, 82/4, 82/5, 82/7, 82/8, 82/10, 83/2, 83/3, 85/2, .179, 84, 85/1, 88, 89, 111/3, 110/3, 110/2, 110/1, 110/4, 110/5, 110/6, 1632/1, 1632/2, 114/3, 114/8, 114/7, 114/9, 114/2, 114/5, 114/6, 114/1, 113/1, 54/3, .29, 113/4, 1621/1, 55/2, 55/3, .25, .331, 897, 895, 1625/1, 891, 888, 886, 885, 884, .11/1, 1635, 879/4, 881/8, 879/3, .276, 881/4, .278, 881/2, .227, 881/9, 879/5, .11/2, 879/2, .280, 881/1, 881/3, .279, 881/5, .282, 881/6, 881/7, .281, .209, .210, 877, 875/1, 875/2, .283, 875/3, .8, 879/1, .11/3, 878/1, 878/2, 1633, 34/1, 34/2, .235, .17, 36/2, .238, .237, 35/5, .19, 36/1, .12, 33/1, .10/2, .10/1, 32/2, 32/3, 32/1, .284, .812, 29, 28, .260, 1616/2, 799, 800, .7, 797/7, 797/10, .249, 797/1, .250, 797/6, 802, 37, 41/1, 41/4, 41/2, 41/3, 1616/5, 207, .254, 24/2, .6, 24/2, 26/1, 26/2, 25, .118/1, 183/4, 54/2, .23/1, .23/2, 54/1, 183/1, 53/4, 53/1, 53/3, 53/5, 184/4, 184/8, .172, 184/6, 53/2, 184/3, 184/2, 184/7, .171, 1616/1, 1657/2, 1616/8, 1647/4, 52/1, .244, 47/1, .21, 47/2, 52/2, .22/1, .22/2, 44/3, .239, 44/5, .240, .241, 47/3, 47/4, 44/8, 44/11, 44/6, 44/9, .265, .248, 43/4, 43/1, .247, 44/7, 44/10, 44/1, .193, 44/2, 1616/3, 45/2, 42/2, .20, 43/3, .266, 43/2, .246, 1, 2/2, 2/3, .243, 4, .1/2, 5/3, 5/2, 15/2, 4/2, 13/2, 4/1, .253, .5, 20, 22/2, .252, 22/3, .187/1, 187/2, .251, .200, 776/3, 778/8, 778/4, 778/9, 778/3, 778/7, 778/2, 780/2, 780/3, 780/3, .176, 202, 783/5, 381, 380, 83/10, 83/9, 83/8, 83/7, 83/6, 83/5, 82/5, 82/4, .66, 83/3, 82/3, .65, .68/1, 83/11, 83/12, .68/2, 83/4, .61, 786/3, .182, 1623/2, .19, .24, 55/1, 38, vse k. o. Radenci.

Splošna prepoved velja za vse nadzemne in podzemne objekte.

2. člen

V času prepovedi graditve in delitve parcel se lahko opravljajo dela iz 3. 4. odstavka 49. čl. zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. l. SRŠ, št. 18/84 in 37/85).

3. člen

Meja območja prepovedi graditve je prikazana v kopiji družbenega plana občine Gornja Radgona v merilu 1:5000.

Načrt hrani in vzdržuje Geodetska uprava občine Gorenja Radgona in upravni organ pristojen za urejanje prostora občine Gornja Radgona in so vedno na vpogled občanom, organom in organizacijam.

4. člen

Splošna prepoved gradnje in delitve parcel velja do sprejetja zazidalnega načrta Radenci—Jug.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 350-5/86-10

Datum: 19. 3. 1986

PREDSEDNIK

Skupščine občine G. Radgona
Jože KOLBL

102

Na podlagi 206. člena statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave št. 41/81) 39. in 40. člena zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu nepremičnin v družbeni lasti (Ur. list SRŠ, št. 5/80) je skupščina občine Gor. Radgona na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 19. 3. 1986 sprejela

ODLOK

o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče v občini Gornja Radgona za leto 1986

1. člen

Ta odlok določa za območje občine Gornja Radgona povprečno gradbeno ceno in povprečne stroške komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče za posamezna območja v občini Gor. Radgona.

2. člen

Povprečna gradbena cena in povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini Gor. Radgona, kot osnova elementa za izračun valorizirane vrednosti stanovanjske hiše ali stanovanja znašata:

1. Povprečna gradbena cena za 1 m² uporabne stanovanjske površine znaša 80.535.
2. Povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč znašajo 15 % gradbene vrednosti objekta in se delijo na:
 - komunalno opremljenost v individualni rabi 6 %
 - komunalno opremljenost v kolektivni rabi 9 %

3. člen

Korist za razlašeno stavbno zemljišče se določi v odstotku od povprečne gradbene cene, in znaša

- za območje mesta Gor. Radgona in naselja Radenci, razen vasi Radenci 0,8 %
- na območju naselij vas Radenci, Apače, Videm ob Ščavnici, industrijska cona G. Radgona in Boračeva 0,7 %
- na ostalem območju občine G. Radgona 0,6 %.

4. člen

Ko začne veljati ta odlok preneha veljati odlok o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč, ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče v občini Gor. Radgona za leto 1985 (Ur. obj. št. 6/85).

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 36-1/86-10

Datum: 19/3-1986

PREDSEDNIK

Skupščine občine G. Radgona
Jože Kolbl, l. r.

103

Na podlagi 6. in 11. člena zakona o davkih občanov (Ur. list SRŠ, št. 44/82 in 9/85) in 206. člena statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave št. 41/81) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 19. 3. 1986 sprejela

OBLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Gor. Radgona

1. člen

V odloku o davkih občanov občine Gornja Radgona (Ur. objave, št. 9/85, 31/81 in 1/86) se dopolni 7. člen tako, da se za imeni katasterskih občin »Zbigovci, Selišci« dodajo imena »Radenci, Rihtarovci, Jamna, Slaptinci in Boračeva«.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 41-1/85-05

Datum: 19. 3. 1986

PREDSEDNIK

Skupščine občine G. Radgona
Jože Kolbl, l. r.

104

Na podlagi 3. člena odloka o cenah za geodetske storitve v občini Gornja Radgona (Ur. objave, št. 6/85) in predloga Republiške geodetske uprave z dne 14/3-1986 je izvršni svet skupščine občine Gornja Radgona na seji, dne 27/3-1986 sprejel

SKLEP

o cenah geodetskih storitev

I.

Cene geodetskih storitev, ki jih opravlja občinski upravni organ, pristojen za geodetske zadeve občine Gornja Radgona, se valorizirajo v povprečju za 65,50 %.

II.

Cene geodetskih storitev znašajo:

1. PARCELACIJA
 1. Navezava na geodetsko mrežo 4.000 din
 2. Parcelacija:
 - 2.1. Parcelacija parcel velikosti do 0,3 ha na dva dela 11.900 din
 - 2.2. za vsak nadaljni 0,3 ha 3.500 din
 - 2.3. za vsako dodatno novo parcelo 3.000 din
 - 2.4. parcelacija gozdnih parcel — cena se poveča za 50 %
2. PARCELACIJA NA OSNOVI ZAZIDALNIH OZ. UREDITVENIH NAČRTOV
 1. Navezava na geodetsko mrežo 4.000 din
 2. Parcelacija za obod:
 - 2.1. za vsak lom meje oboda 2.500 din
 - 2.2. za vsako novo nastalo parcelo 3.000 din
3. EKSPROPRIACIJA DOLŽINSKIH OBJEKTOV
 1. Navezava na geodetsko mrežo 4.000 din
 2. Hektometer (100 m) ekspropriacije 17.000 din

4. PRENOS POSESTNIH MEJA PO PODATKIH ZEMLJIŠKEGA KATASTRA

1. Navezava na geodetsko mrežo	4.000 din
2. Določitev meje:	
2.1. za grafično izmero za 2 mejni točki	9.300 din
2.2. za vsako nadaljnjo mejno točko	2.900 din
2.3. za numerično izmero za 2 mejni točki	5.000 din
2.4. za vsako nadaljnjo točko	2.000 din
2.5. prenos meja gozdnih parcel — cena se poveča za 50 %	

5. UGOTOVITEV MEJE V MEJNEM UGOTOVITVENEM POSTOPKU

1. Navezava na geodetsko mrežo	4.000 din
2. Ugotovitev meje:	
2.1. za dve mejni točki	7.000 din
2.2. za vsako nadaljnjo točko	2.000 din

6. POSNETKI ZA LOKACIJSKO DOKUMENTACIJO IN POSNETKI NOVOZGRAJENIH STAVB IN OBJEKTOV

1. Do 0,5 ha	9.000 din
2. Za vsakih nadaljnjih 0,25 ha	2.900 din

7. ZAKOLIČBE STAVB IN OBJEKTOV

1. Stanovanjska stavba ali garaža	5.000 din
2. Industrijska zgradba — po dejansko porabljenem času	

Za dela, ki v točkah 1. do 7. niso zajeta, se storitve zaračunavajo po dejansko porabljenem času:

— za terensko geodetsko delo ura po	1.500 din
— za pisarniško geodetsko delo ura po	1.300 din
— za risarsko geodetsko delo ura po	750 din
— za figurantsko delo ura po	650 din

Cenam storitev po tem ceniku se dodajo materialni stroški (mejniki, količki, potni stroški, obrabci) in stroški figuranta po dejansko porabljenem času.

Za meritve v zimskem času, ki se šteje od 1. decembra do 1. marca, se cena poveča za 20 %, če se meritve opravljajo v tem času na zahtevo naročnika.

III.

Z uveljavitvijo tega sklepa preneha veljati 2. člen sklepa o cenah za geodetske storitve v občini Gornja Radgona, objavljen v Uradnih objavah občin Pomurja, št. 21/85).

IV.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 38-4/85-03

Datum: 27/3-1986

PREDSEDNICA
izvršnega sveta SO G. Radgona
Dana SUKIČ, l. r.

105

Na podlagi 35. člena zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. l. SRS, št. 39/74 in 7/78) in po 206. čl. statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave, Pomurja št.

41/81) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 16. 19. 3. 1986 sprejela

O D L O K O ZAKLJUČNEM RAČUNU PRORAČUNA OBČINE GORNJA RADGONA ZA LETO 1986

1. člen

Sprejme se zaključni račun o izvršitvi proračuna občine Gornja Radgona za leto 1985, katerega sestavni del je zaključni račun rezervnega sklada in posebnega računa za zdravstveno varstvo živali občine Gornja Radgona.

2. člen

Zaključni račun proračuna izkazuje:

— skupne prihodke v bilanci proračuna	226.185.771,50 din
— skupno razporeditev prihodkov po bilanci proračuna	221.998.495,50 din
— presežek prihodkov nad odhodki	4.187.276,00 din

Zaključni račun rezervnega sklada izkazuje:

— skupne prihodke	5.186.905,00 din
— skupne odhodke	—
— presežek prihodkov nad odhodki	5.186.905,00 din

Zaključni račun sredstev posebnega računa za zdravstveno varstvo živali izkazuje:

— skupne prihodke v znesku	10.904.273,00 din
— skupne odhodke	8.590.667,00 din
— presežek prihodkov nad odhodki	2.313.606,00 din

3. člen

Presežek prihodkov nad odhodki proračuna občine Gornja Radgona v znesku 4.187.276,— din se prenese kot prihodek proračuna občine v letu 1986.

4. člen

Presežek prihodkov nad odhodki rezervnega sklada v višini 5.186.905,— din se prenese kot prihodek rezervnega sklada za leto 1986.

5. člen

Presežek prihodkov nad odhodki posebnega računa sredstev za zdravstveno varstvo živali v znesku 2.313.606,— din se prenese kot prihodek posebnega računa za zdravstveno varstvo živali za leto 1986.

6. člen

Pregled doseženih prihodkov in njihova razporeditev sta sestavni del proračunske bilance za leto 1986.

7. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 400-6/84-03

Datum: 19. 3. 1986

PREDSEDNIK
Skupščine občine G. Radgona
Jože KOLBL, l. r.

Radijski in televizijski spored od 11. do 17. aprila

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno v petek, 11. aprila (mladinska oddaja, Kam konec tedna), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno v soboto, 12. aprila (sobotna reportaža, Iskani-je-znanje-ustvarjanje), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21 232)	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 Srečanje na pomurskem valu, 12.00 Spored v madžarskem jeziku, 13.00 Doma in onkraj meja, 13.30 V nedeljo popoldne (kmetijska oddaja, humor), 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21 232)	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Po domače, 16.30 Aktualno v ponedeljek, 14. aprila (športna oddaja, pri-spevek s področja SLO in družbene samozaščite), 18.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Vrtljak popevkar-skih novosti, 16.30 Aktualno v torek, 15. aprila (pogo-vor v živo, Predstavljamo vam, ISKRICA), 18.00 So-točje, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Iz domačega glas-benega arhiva, 16.30 Aktu-alno v sredo, 16. aprila (go-spodarska tema, Iz delegat-skih klopi), 18.00 21 232 propagandno glasbena od-daja, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Jazz... jazz... jazz, 16.30 Aktualno v čet-tek, 17. aprila (kultura, IS-ČEMO ODGOVORE NA VAŠA VPRAŠANJA), 18.00 Najlepše želje s česti-takmi in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slo-venskega sporeda.
TV LJUBLJANA 15.35—23.30 Teletekst Rtv Ljubljana. 15.50 Tv mozaik — ponovitev dopoldanskih oddaj, 17.30 Poročila. Spored za otroke: 17.35 Lutke kramljajo, 2. del lutkovne serije, Tv Novi Sad. 17.50 Merlin, 10. del nemške nadaljevanke: 18.15 Ohranitev dediščine: Slovenski Ika-ros, izobraževalna oddaja. 19.00 Danes, obzornik lju-bljanskega območja. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Avtomat-nija: Avto proti človeku, 5. del angleške dokumentarne serije. 20.35 Pod krinko, 13. del ameriške nanizanke. 21.25 Tv dnevnik. 21.40 Propagandna oddaja. 21.45 Morilci v imenu zakona, francoski film. Oddajniki II. Tv mreže: 8.30 Znak, otroška serija. 9.00 Tv v šoli. 10.35 Tv v šoli. 12.30 Poročila (do 12.35). 17.25 Tv dnevnik. 17.45 Znak, otroška serija. 18.15 Govorimo o zdravju, izo-braževalna oddaja. 18.45 Mali veliki svet, zabavno-glasbena oddaja. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Vizuelna glasba. 20.45 Včeraj, danes, jutri. 21.00 40 let ljudske tehnike, dokumentarna od-daja. 21.50 Nočni kino: Bockerer, avstrijski film. 23.30 Kronika Messa (do 00.10).	TV LJUBLJANA 7.45—12.00 in 14.05—23.05 Teletekst Rtv Ljubljana. 8.00 Poročila, otroška matineja — ponovi-tev oddaj: 8.05 Oblaki, son-ce, dež in veter, 1. del. 8.20 Lutkomendija, 10. del nani-zanke Tv Novi Sad. 8.45 Hans Fallada: Zgodba o bratcu. 9.00 Slovenske ljud-ske pravljice: O megli v ža-klju, pa o rosi in temi. 9.15 Periskop. 10.00 Slovenski ljudski plesi: Koroška, 1. del. 10.30 Naša pesem — Maribor 84 (MPZ F. Preše-ren Kranj). 11.00 Odpa-dek—surovina, ponovitev 3. zadnjega dela izobraže-valnega niza. 11.30 Avto-manija: Avto proti človeku, pon. 5. dela angleške doku-mentarne serije. 11.55 Poro-čila (do 12.00). 14.20 Nemi-deček Jonasi, novozelandski film. 15.55 Poročila. 16.00 PJ v vaterpolu — POŠK—JUG, prenos. 17.00 PJ v roketu (m): CZ—CRVENKA, prenos. 18.30 Knjiga. 19.00 Danes, še ne-kaj zasel. 19.30 Tv dnevnik. 19.50 Zrcalo tedna. 20.15 Zadeva Odessa, angleško-nemški film. 22.20 Tv dnev-nik. 22.35 Pop satirikon — Emil Filipčič.	TV LJUBLJANA 9.00 Poročila. 9.05 Otro-ška matineja: 11.25 Sreča-nje malih pevskih skupin v Sentprimozu. 12.00 Kmetij-ska oddaja. 13.00 Poročila (do 13.05). 13.40 Nikola Te-sla, 6. del nadaljevanke Tv Zagreb. 14.45 Francoski kankan, francoski film. 16.25 Poročila. 16.30 Alpe-Jadran, informativnomozai-čna oddaja. 17.00 Pod lipo, prenos iz Kozjega. 18.45 Ri-sanka. 19.00 Danes, Potroš-niška porota. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zora Dirn-bach: Dosje, 2. del nadalje-vanke Tv Zagreb. 21.00 Tito—beseda in slika neke dobe, 1. del dokumentarne serije Tv Zagreb. 21.55 Športni pregled. 22.40 Gim-nastika za pokal Ljubljane, reportaža. 23.00 Poročila.	TV LJUBLJANA 9.00 Zrcalo tedna. 9.20 Puntarska pesem, 5. oddaja (8b). 10.00 Dokumentarna oddaja (do 10.30). 15.55 Tv mozaik — ponovitev dopol-danskih oddaj. 17.25 Poro-čila. 17.30 Oblaki, sonce, dež in veter, 2. del. 17.45 Duško Radović: Na črko, na črko, 1. del nanizanke Tv Beograd. 18.15 Video-godba, ponovitev. 18.45 Ri-sanka. 19.00 Danes, po-dravske obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 H. Wouk: Vihre vojne, 13. del ameri-ške nadaljevanke. 21.00 Aktu-alno. 21.40 Baletni večer v Monte Carlu. 22.55 Tv dnevnik. Oddajniki II. Tv mreže: 8.30 Naš prijatelj Tito, 7. del otroške nadaljevanke. 8.45 Radi imamo živali, 5. del otroške nanizanke. 9.00 Tv v šoli. 12.35 Poročila (do 12.45). 18.00 Beograjski Tv program. 18.55 Premor. 19.00 Športni grafikon. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Po-ta spoznanj, oddaja o zna-nosti. 20.50 Včeraj, danes, jutri. 21.20 Dinastija, 94. del ameriške nadaljevanke. 22.05 Knjige in misli. 22.35 Izvir: Usode, ponovitev 1. dela dokumentarne serije (do 23.20).	TV LJUBLJANA 9.00 Pred izbiro poklica: Kovinarstvo. 9.30 Človeko-vo telo: Notranja ura. 10.00 Slikarstvo XX. stoletja: Ob-nova predmeta (do 10.25). 16.05 Tv mozaik — šolska Tv — ponovitev dopoldan-skih oddaj. 17.35 Poročila. 17.40 Pedenjžep. 18.15 Kjer so lutke doma, dokumen-tarni film. 18.40 Risanka. 19.00 Danes, dolenski ob-zornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Kamniti Pigmalion — arhitekt Jože Plečnik. 21.10 Svet na zaslonu. 21.55 Tv dnevnik II. Oddajniki II. Tv mreže: 8.30 Otroški oddaji: Sre-čno pot, štafeta in Crnovlje-vo: Tradicionalno srečanje pionirjev SFRJ. 9.00 Tv v šoli. 10.35 Tv v šoli. 12.30 Poročila (do 12.35). 17.25 Tv dnevnik. 17.45 Otroški oddaji: Srečno pot, štafeta in Crnovljevo: Tradicionalno srečanje pionirjev SFRJ. 18.15 Mostovi—Hidak (sa-mo za Lj 2). 18.45 Smešne in druge zgodbe. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Folk parada. 20.45 Žrebanje lota. 20.50 Včeraj, danes, jutri. 21.05 KP Grčije in makedonsko nacionalno vprašanje, do-kumentarna oddaja. 21.50 Kaj je film, 4. del izobraže-valne serije. 22.20 Priče zločinov, dokumentarni film. 22.50 Kronika Messa (do 23.30).	TV LJUBLJANA 9.00 S. Vuga: Gorjupa bajta, Tv drama. 10.10 Glasbeni utrinek s koncerta GMS. 10.25 Tri skladbe za kitaro (do 10.30). 15.50 Tv mozaik — ponovitev dopol-danskih oddaj. 17.20 Poro-čila. 17.25 Batujina skatlica. 17.45 Ko se korenin zave-mo: Oblast ljudstvu, 11. del dokumentarne serije. 18.45 Risanka. 19.00 Danes, obal-no-kraški obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Delovni kolektiv Krke. 22.00 Film tedna: Alice v mestih, za-hodnonemški film. 23.55 Poročila. Oddajniki II. Tv mreže: 8.25 Obiskovalci, 2. del ameriške nadaljevanke. 8.55 Tv v šoli. 12.30 Poro-čila (do 12.35). 17.25 Tv dnevnik. 17.25 Tv dnevnik. 17.45 Obiskovalci, 2. del. 18.15 Za lepše življenje, 2. del izobraževalne oddaje. 18.45 Zabavnoglasbena od-daja. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Športna sredo — evropski nogometni pokali, povratne tekme. 22.30 Kro-nika Messa (do 23.15).	TV LJUBLJANA 9.45 X. kongres ZKS, prenos iz Cankarjevega do-ma (do 14.00). 17.10 Z X. kongresa ZKS. 17.30 Slo-venske ljudske pravljice: O kajžarju in njegovih sino-vih. 17.45 Čirule-čarule: Čarobna žogica. 17.50 Slo-venska ljudska glasba in godci: Žveglja. 18.15 Moza-ik kratkega filma. 18.45 Ri-sanka. 19.00 Danes, no-tranjski obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Kronika X. kongresa ZKS. 20.35 Ted-nik. 21.05 Majhne skrivno-sti velikih kuharskih moj-strov. 21.10 F. S. Fitzger-ald: Nežna je noč, 6. — zadjni del angleške nadalje-vanke. 22.05 Tv dnevnik. Oddajniki II. Tv mreže: 8.30 Šalajko, 1. del otro-ške serije. 9.00 Tv v šoli. 10.35 Tv v šoli. 12.30 Poro-čila (do 12.35). 17.25 Tv dnevnik. 17.45 Šalajko, 1. del otroške serije. 18.15 Ne-koč davno... Sanje. 18.45 Goli z evropskih nogome-nih igrišč. 19.00 Risanke. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Tujci in bratje, 1. del angle-ške nadaljevanke. 20.55 Po-ročila. 21.00 Umetniški ve-čer — Mess (do 23.05).
TV ZAGREB Prvi program 8.55 Tv v šoli, 12.30 Po-novitve, 15.00 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.25 Kronika reških občin, 17.45 Otroški in mladinski spo-red, 19.05 Tv koledar, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vojne vihre, 20.55 Mala nočna glasba, 21.40 Dnevnik, 21.55 Kulturni magazin, 23.25 Poročila	TV ZAGREB Prvi program 9.00 Tv v šoli, 14.45 Se-dem tv dni, 15.15 Jugoslo-vanska folklor, 15.45 Po-ročila, 15.50 Tv koledar, 16.00 Vaterpolo: POŠK — Brodomerc — Jug, 17.00 Rokomet: Crvena zvezda — Crvenka, 18.25 Dok. od-daja, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pogreb v Los Angelesu (film), 21.50 Dnevnik, 22.05 Naš dopisnik javlja (Bru-xelles).	TV ZAGREB Prvi program 10.20 Poročila, 10.30 Ne-deljsko dopolne za mladi-no, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Mali koncert, 14.15 Skrivnost Črnega zmaja, 15.15 Sestanek brez dnevnega reda, 17.10 Dvaj-seta in trideseta leta (film), 18.55 Risanke, 19.30 Dnev-nik, 20.00 Dosje (dramska serija), 21.05 Tito beseda in slika nekega obdobja, 22.00 Športni pregled, 22.45 Dnevnik, 23.05 Stereovizija	TV ZAGREB Prvi program 9.00 Tv v šoli, 12.40 Po-novitve, 15.00 Dober dan, 16.00 Svet športa, 17.25 Kronika bjelovarskih in va-raždinskih občin, 17.45 Naš prijatelj Tito, 18.00 Otroški in mladinski spored, 19.05 Tv koledar, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Nere-sni Branislav Nušić (drama), 21.25 Mali koncert, 21.30 En avtor, en film, 22.00 Argumentni, 22.30 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 9.00 Poročila, 9.10 Tv v šoli, 12.40 Ponovitve, 15.10 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.25 Kronika osijeških občin, 17.45 Otroški in mla-dinski spored, 19.05 Tv koledar, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Nedelja na vasi (film), 21.35 Notranje-politična oddaja, 23.05 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Av-strija v sliki, 18.30 Družin-ski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Akti X,Y — nerešeno, 21.20 Moda, 22.05 Mojstro-vine	TV ZAGREB Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.15 Poročila, 14.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Te-denski tv spored, 18.25 Glasba in anekdote, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stavimo, da... 22.05 Filmske novitete, 22.30 Jekleni mož (film).
TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Av-strija v sliki, 18.30 Družin-ski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Akti X,Y — nerešeno, 21.20 Moda, 22.05 Mojstro-vine	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.35 Ponovitve, 13.15 Poročila, 14.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Te-denski tv spored, 18.25 Glasba in anekdote, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stavimo, da... 22.05 Filmske novitete, 22.30 Jekleni mož (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Usmeritev, 14.30 Arzen in čipke (film), 16.20 Otroški in mladinski spored, 17.40 Klub seniorjev, 18.25 Dru-žinski magazin, 19.00 Av-strija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kraljevanje, 21.15 Kam in nazaj, 23.20 Priče časa	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Av-strija v sliki, 18.30 Družin-ski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Cagney in Lacey, 22.05 Vojna bombnikov	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Av-strija v sliki, 18.30 Družin-ski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kraljevanje, 21.15 Dallas, 22.10 Zrcalne slike, 22.25 Mr. Hammersmith (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Av-strija v sliki, 18.30 Družin-ski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kraljevanje, 21.15 Dallas, 22.10 Zrcalne slike, 22.25 Mr. Hammersmith (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Av-strija v sliki, 18.30 Družin-ski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kraljevanje, 21.15 Dallas, 22.10 Zrcalne slike, 22.25 Mr. Hammersmith (film).
TV MADŽARSKA 8.30 Filmi za otroke. 10.30 A. Jozsef, pon. 10.55 Za upokojence. 11.20 Se še spominjaš? Operete. 15.25 Poročila. 15.30 Spored za 3 dni. 15.35 Strategija zmage, sov. serija. 16.55 Jezikovne uganke. 17.45 TV ogledalo. 18.00 Okno, notranjepolitični spored. 19.30 Tv dnev-nik. 20.00 Boeing, Boeig, avstrijski film. 21.35 Narod-na za orkester. 21.40 Dan poezije. 22.25 Srečanje v petek. 23.15 Tv dnevnik, himna.	TV MADŽARSKA 8.30 Ponovitve do 12.10. 14.45 Začimbe, poper še enkrat. 15.10 Cimbor. 15.50 Kuhajmo, Tv lonce. 16.20 Poročila. 16.30 Hišna nega, 1. del. 17.20 I. Szirmai, dok. film. 18.25 Periskop, voja-škopolitični magazin. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Pesem za vsakogar. 20.05 Očetov greh, 1. del Tv filma. 21.30 Igra nenavadnih ljudi. 22.00 Ob 100-letnici pesni-ka Arpada Totha. 22.45 Tv dnevnik, himna.	TV MADŽARSKA 8.30 Spored za otroke. 8.50 Časovni labirint. 9.15 Plavanje. 10.40 Pogruantaci-je. 10.55 Risanke. 11.15 Folk-parada. 14.25 Halkut, dok. film. 14.55 Pesem do-ni. 15.20 Možgansko prvenstvo. 16.10 Oglejmo si sku-paj. 16.40 Družinska nede-lja. 18.00 Delta. 19.00 te-den, aktualne reportaže. 20.00 Poročila. 20.05 Oče-tov greh, 2. del Tv filma. 21.40 Telešport. 22.50 Poro-čila, himna.	TV MADŽARSKA Prvi program 17.30 Biotehnologija, 18.00 Cesta lip, 18.30 Linija Onedin, 19.30 Čas v sliki, 20.15 100 karatov, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal. 21.45 Schilling. 22.05 Nenavadna srečanja prof. Tarantoge	TV MADŽARSKA 9.00 Šolska Tv. 9.50 Zre-banje lota. 10.00 Prvorje-nec, Tv igra. 11.35 Barva-nje tkanin. 15.25 Šolska Tv. 16.15 Poročila. 16.20 Spo-red za 3 dni. 16.50 Promet-na varnost. 17.10 Športni muzej. 17.40 Koledar, ma-gazin. 18.30 Industrijski svet. 18.50 Mini studio. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Za-deva Maurizius, 1. del nem-ške serije. 21.15 Studijo '86. 22.15 Ljudje v Tiszahatu. 23.00 Tv dnevnik, himna.	TV MADŽARSKA 9.00 Šolska Tv. 9.50 Del-ta, pon. 10.15 Zgodbe o vr-tičkih, 3. del. 11.15 Pri kla-virju G. Nadas. 15.00 Šol-ska Tv. 15.50 Poročila. 15.55 Obvestila. 16.05 Kviz iz matematike za šolarje. 16.55 Finalna nogometna tekma za pokal LR Madžarske, Ferencvaros-Vasas. 19.00 Gumifilm. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Starsky in Hutch, kriminalka. 20.50 Varstvo mest. 21.30 Iz stu-dia št. II. 22.20 Tv dnevnik, himna.	TV MADŽARSKA 9.00 Šolska Tv. 10.00 Kratki film. 10.40 Zadeva Maurizius, pon. 15.20 Šol-ska Tv. 16.25 Poročila. 16.30 Srce srca srčno, Sir-majev večer. 17.15 Tv bor-za. 17.25 Na svoje mesto, ženska, angleški film. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zadeva Maurizius, 2. del nemške serije. 21.10 Panorama, sve-tovnapolitični magazin. 22.10 Nekaj minut o gleda-lišču. 22.25 Varstvo mest. 23.05 Tv dnevnik, himna.
TV KOPER 14.15 Tv novice. 14.25 Ubo-ga Klara, telenovela. 15.10 Film: Skrivnostna organizacija. 16.45 Risanke. 17.00 Rokomet: Crvena zvezda—Crvenka. 18.30 Ščepce žirnega sveta, do-kumentarec. 18.55 Tv novice. 19.00 Dokumentarec. 19.30 TVD — stičišče. 19.50 Ville ve-nete. 20.30 Portreti italijanskih solistov: Salvatore Accardo. 21.45 TVD vsedanes. 22.00 Lan-dini consorti — koncert baročne glasbe. 23.10 Čar nepredvidene-ga, Tv film. 23.40 Zdravnik in pacient, medicinska oddaja.	TV KOPER 14.15 Tv novice. 14.25 Ubo-ga Klara, telenovela. 15.10 Film: Skrivnostna organizacija. 16.45 Risanke. 17.00 Rokomet: Crvena zvezda—Crvenka. 18.30 Ščepce žirnega sveta, do-kumentarec. 18.55 Tv novice. 19.00 Dokumentarec. 19.30 TVD — stičišče. 19.50 Ville ve-nete. 20.30 Portreti italijanskih solistov: Salvatore Accardo. 21.45 TVD vsedanes. 22.00 Lan-dini consorti — koncert baročne glasbe. 23.10 Čar nepredvidene-ga, Tv film. 23.40 Zdravnik in pacient, medicinska oddaja.	TV KOPER 14.15 Košarka — Jugoslo-vansko prvenstvo. 15.00 Verdi, Tv nadaljevanke — 3. del (po-novitev). 16.30 Risanke. 16.55 Film: Prince Azim, igrajo: Sabu, Valerie Hobson, Raymond Massey, režija: Zoltan Korda. 18.30 Ščepce žirnega sveta, do-kumentarec. 19.00 Colonel March, Tv film. 19.30 Sivi dom, Tv nadaljevanke — 4. del. 20.30 Dossier: Industrijska špijonaža, Tv film. 21.40 Tatort — Na mestu zločina, Tv film. 23.05 Jerez: Velika nagrada Španije — formula 1. 23.55 Car nepredvidenega, Tv film.	TV KOPER 14.15 Tv novice. 14.25 Ubo-ga Klara, telenovela. 15.10 Zdravnik in pacient — medi-cinska oddaja. 15.45 Glasbena oddaja. 16.30 Otroški program. Risanke: Pegaso Kid. Lutkovo gledališče. 18.00 Zdravnik in otrok — nasveti pediatrov — oddaja v živo. 18.55 Tv novice. 19.00 Odprta meja — oddaja v slovenščini. 19.30 TVD — stičišče. 19.50 Vse knjige. 20.30 Športni pregled. 21.00 Film: Obsodba. 22.15 TVD — vseda-nes. 22.30 Mediteran, doku-mentarec.	TV KOPER 14.15 Tv novice. 14.25 Ubo-ga Klara, telenovela. 15.10 Film: Obsodba. 16.30 Otroški program. Risanke. Narednik preston, Tv film. Osamljeni jez-dec, Tv film. 18.30 Odprava Marchand, Tv film. 18.55 Tv novice. 19.00 Odprta meja — oddaja v slovenščini. 19.30 TVD — stičišče. 19.50 Roko-met. 20.30 Marco Polo, Tv na-daljevanke — 5. del. 22.50 TVD — vsedanes. 22.05 Mundial. 23.05 Košarka: Jugoslovansko prvenstvo — play off.	TV KOPER 14.15 Tv novice. 14.25 Ubo-ga Klara, telenovela. 15.10 Fantastični supermeni — film, igra-jo: Tony Kendall, Brad Harris, Gloria Paul, režija: Gianfranco Parolini. 16.45 Otroški pro-gram. Risanke. Mala zgodovina glasbe. Osamljeni jezdec, Tv film. 18.30 Odprava Marchand, Tv film. 18.55 Tv novice. 19.00 Odprta meja — oddaja v slovenščini. 19.30 TVD — stičišče. 19.50 Rugby time. 20.30 Nugo-met: Evropski pokali. 22.15 TVD — vsedanes. 22.30 Celo-večerni film.	TV KOPER 14.15 Tv novice. 14.25 Ubo-ga Klara, telenovela. 15.10 Film: Bruce Lee, igrajo: Lai Shiao Lung, Bruce Lee jr. reži-ja: Sze Diang. 16.45 Otroški program. Risanke. Narednik Preston, Tv film. Osamljeni jez-dec, Tv film. 18.30 Odprava Marchand, Tv film. 18.55 Tv novice. 19.00 Odprta meja — oddaja v slovenščini. 19.30 TVD — stičišče. 19.50 Muzeji in galerije Slovenije. 20.30 Na-silna čert. 22.15 TVD — vseda-nes. 22.30 Eurogol. 23.00 Varie-te.

Tedenski koledar

PETEK, 11. aprila — Stanislav SOBOTA, 12. april — Lazar NEDELJA, 13. april — Ida PONEDELJEK, 14. april — Valerij TOREK, 15. april — dan železničarjev
SREDA, 16. april — Bernardka
ČETRTEK, 17. april — Rudolf

prodam

GARAŽO V SREDIŠČU MEŠTA MURSKA SOBOTA prodam. Informacije v odvetniški pisarni Danila Harija. M-1528
ENODRUŽINSKO HIŠO v središču mesta ugodno prodam. Telefon: 22-076. M-1620
TELEVIZOR GORENJE 106, črno-beli, star dve leti, prodam za 45.000 din. Moščanci 42, telefon: 77-033. M-1621
KRAVO, brejo osem mesecev, prodam. Anton Kociper, Lipovci 227, p. Beltinci. M-1622
NOVO ŽIVINSKO TEHTNICO, 1500 kg, in mostno tehtnico, 2000 kg, ugodno prodam. Cankova 36, telefon (069) 76-684. M-1623
KOMBI PLOŠČE, 3,5 cm, prodam. Sinic, Zenkovi 86. M-1625
MLADO KRAVO, brejo devet mesecev, prodam. Bratanci 100. M-1626
DVOVRSTNO SEJALNICO ZA KORUZO PANONIJA prodam. Predanovci 18. M-1627
POHIŠTVO ZA KUHINJO, staro štiri leta, in 4 vrata (z nadsvetlobo), nova, prodam. Trstenjakova 42. M-1628
TRAKTOR IMT 558 prodam. Šinko, Skakovci 53. M-1629
CITROEN GS x 1,2 CARAVAN, letnik 1979, prodamo. Telefon: (069) 82-648. M-1630
VOLKSWAGEN 1500, generalno popravljeno, in zastavo 101, registrirano, prodam. Telefon: (069) 72-650. M-1631
TRAKTOR FERGUSON, 35 KS, prodam. Petanjci 89. M-1632
PELAGONIJE IN PETUNIJE VSEH VRST DOBITE V VRTNARSTVU GYORFI, MURSKA SOBOTA — NASPROTI AVTOBUSNE POSTAJE. ODPRTO DO 17. URE. M-1589
GUME 175/70/13 in 155 x 15, z obroči, prodam. Telefon dopolne: Srečko (069) 79-002. GR-12592
DVE KRAVI (ena stelnja, druga s tretjim teletom) prodam. Lutverci 22. GR-12594
NOVO HIŠO s 26 a zemlje, vseljivo, prodam. Maks Kavčič, Lokavci 15, p. Spodnji Ivanjci. GR-12595
HIŠO z 1,18 ha zemlje prodam. Weindorfer, Ivanjševski vrh 45. Ogled ob nedeljah dopolne. GR-12596
PSA BERNARDINCA Z RODOVNIKOM, starega eno leto, prodam. Hodžar, Krog, Brodarska 37 ali telefon: 26-147. M-1470
OJAČEVALEC MARSHALL, primeren za kitaro, in bas ter OKTAVER YAMAHA prodam. Krog, Trubarjeva 50. M-1633
KOŠARE PRODAM. Vaneča 87, p. Puconci. M-1634
GOZD V KRIŽEVCIH, ob glavni cesti, prodam. Gornji Petrovci 69 — krojač. M-1635
HLEVSKI GNOJ PRODAM. Ernest Cipot, Polana 25, p. Puconci. M-1636
SEMENSKI IN JEDILNI KROMPIR PRODAM. Dokležovje 137. M-1637
SEMENSKI KROMPIR IGOR IN SENO PRODAM. Kukeč 52. M-1638
MERCEDES 220 D, letnik 1970, prodam. Telefon: 77-194. M-1639
I HA NJIVE V OKOLICI MLAJTINEC prodam. Turnišče 136. M-1652
KRAVO, brejo devet mesecev, staro osem let, prodam. Žižki 45. M-1654

STROJE ZA KEMIČNO ČISTILNICO prodam. Informacije po 16. uri. Telefon: (069) 21-372. M-1655
SENO PRODAM. Luthar, Kančevci 6. M-1656
DVOVRSTNI SADILEC ZA KROMPIR, nov, nemške izdelave, prodam. Naslov v upravi lista. M-1657
NAKLADALEC ALI ROVOKOPAC RIKO 3, skoraj nov, ugodno prodam. Jože Celec, Vaneča 18, telefon: 72-577. M-1659
MOPED 14 M, dobro ohranjen, ugodno prodam. Mešič, Dolenci. M-1660
OKNI (dvo- in trikrilno) rabljeni, prodam. Bakovci, Mladinska 26. M-1662
VINOGRAD (1400 TRSOV) prodam. Dobrovnik 87. M-MM
PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO, nerabljeno, prodam. Informacije po telefonu: 48-227. M-1663
CISTERNO, 1700 l, prodam. Zenkovi 86. M-1664
PREDSETVENIK, širina 2,20, prodam. Pertoča 74. M-1665
TRAKTOR IMT 560 s kabino prodam. Naslov v upravi lista. M-1666

V središču Ljutomera vzamemo v najem ali kupimo

POSLOVNI PROSTOR

velik okrog 15 m² s souporabo stranišča. Zavod za ekonomiko in urbanizem, M. Sobota, St. Rozmana št. 5.

HRASTOVE PLOHE, večjo količino, prodam. Geza Celec, Černelavci, Gorička 55. M-1667
MOTORNJI TRIKLIK IN TRACNO ŽAGO PRODAM. Ludvik Farkaš, Moščanci 56 a. M-1668
PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE Z BOJLERJEM, 35.000 kalorij, prodam. Naslov v upravi lista. M-1669
45 AROV ZEMLJE NA VANEČI, primerno za počitniško hišico in vinograd, prodam. Naslov v upravi lista. M-1670
GRADBENI LES prodam. Telefon: 78-032. M-1671
MOPED APN 4 in OPEL ADMIRAL NAPRODAJ. Lendavska 59. M-1672
SILAŽNI KOMBAJN, 1-vrstni, prodam. Murski Črnci 15. M-1674
LUŠČILEC — DROBILEC KORUZE, trosed (ležišče), trajnogorečo peč in zamrzovalno skrinjo, 300 l, prodam. Nada Franko, Murska Sobota, Lendavska 45 c. M-1675
ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK, dobro ohranjen, prodam. Granfol, Bakovci, Mladinska 28. M-1676
ZASTAVO 101 z radiom prodam. Telefon popoldne: 76-558. M-1677
KRAVO, staro pet let, brejo osem mesecev, prodam. Andrejci 13. M-1678
ZASTAVO 101 MEDITERAN, letnik 1981, prodam. Beltinci, Panonska 2 g. M-1680
FIAT 126 P, letnik 1978, IN MOPED 15 SLC prodam. Naslov v upravi lista. M-1681
GOZD, traktorsko gumo 900—24 IN PEVSKO OZVOČENJE, 100 W, ugodno prodam. Fokovci 47. M-1682
DVOSTANOVAJSKO VSE-LJIVO HIŠO z lepo urejenim vrtom in peštrm nasadom prodam za 1 milijardo. Informacije: Kobilje 229 a. M-1684
FIAT 750, karambolirani, tudi po delih, prodam. Štefan Kuhar, Puconci 102. M-1685
IGRALNE AVTOMATE (»FLIPPERJE«), namizni nogomet, biljard in light show prodam. Telefon: 75-624. M-1686
SEMENSKI KROMPIR, OVES IN KORUZO NA STORŽIH PRODAM. Mlajtinci 26. M-1687
ZASTAVO 101, štedilnik na trda goriva DERBY 84, 30-l bojler in 55 m² TERVOLA, 5 cm, prodam. Žižki 128, p. Črenšovci. M-1640

KOMPLETNO POHIŠTVO ZA KUHINJO V MURSKI SOBOTI, malo rabljeno, prodam. Informacije: Zdenka Kerec, Gerlinci 64. M-1641
SENO, VEČJO KOLIČINO, ročno pridelano, prodam. Sebeborci 86. M-1643
MIXER STAR SOUND DYNAMIX 16/2, srednjetojske skrinje 2 x 150 W z zvočnikom fender in celestion trobljimi, aktivno kretljivo, dvosistemsko, poljubna nastavitve Hz CX 202 SOUND-SYSTEME, dva elektronska bobna suncion pearl z mixerjem in bobnarski sinty, 2 mikrofona shure in činelo peiste crash 18 prodam. Vlado Mičev, Murska Sobota, Vinko Megle 10. M-1644
VARNOSTNI LOK ZA TRAKTOR DEUTZ, tovarniška izdelava, ugodno prodam. Budinci 43. M-1645
KOZO PRODAM. Kobilje 223. M-1646
ZEMLIŠČE, primerno za vinograd in počitniško hišico prodam. Agica Šostarič, Banfi 12 (Vušivčak), p. Strigova. M-1647
SVINJE ZA ZAKOL (po izbiri) prodam. Črenšovci 133. M-1648
SENO, okrog 3 t, prodam. Naslov v upravi lista. M-1649
4 PLATIŠČA, DVE GUMI MARANGONI 175/60 SR 13 M3, ŠPORTNI, prodam. Cena 50.000 din. Telefon: 71-076. M-1673
KOMBAJN JOHN DEERE-LANZ 250 prodam. Informacije dopolne: telefon 81-615/34. Ogled popoldne. Kodba, Gibina 49, p. Ljutomer. IN-18963
AVTO POLONEZ, letnik 1982, prodam. Nemec, Veščica 48, p. Ljutomer. IN-18956
ZASTAVO 750, letnik 1976, kloparsko obnovljeno, prodam. Ljubomir Smodiš, Sp. Kamenščak 60a, p. Ljutomer. IN-18557
GRADBENO PARCELO, 10 arov, in 4200 kosov opeke na Rožičkem vrhu prodam. Cezanjci 62. In-18955
SEMENSKI KROMPIR, oves in koruzo na storžih prodam. Mlajtinci 26. M-1687
SENO PRODAM. Bakovci, Panonska 22. M-1688
KOMBI IMV 1600, registriran do 14. novembra, primeren za zasebnika ali glasbenike prodam. Naslov v upravi lista ali telefon: 72-238, od 20. do 21. ure. M-1690
RENAULT 4, letnik 1976, prodam. Milan Mesarič, Lipovci 206. M-1692
VOZ Z GUMIJASTIMI KOLSI PRODAM. Ipvovci 108. M-1693
LEGLA ALI MANJŠE ENOTE KALIFORNIJSKIH DEŽEVNIKOV PRODAM. Murska Sobota, Kroška 47a. M-1694
RENAULT 16 prodam. Sečko, Gorička 55, p. Puconci. M-1695
SVEŽE BUČNO OLJE PRODAM. Informacije po telefonu 24-518. M-1696
P 126, letnik 1978, prodam. Murska Sobota, Mladinska 43. M-1697
TRAKTOR FERGUSON 65, v odličnem stanju, in PUHALNIK ELLA prodam. Zenkovi 59. M-1698
KOMBAJN FERGUSON S 630 prodam. Dolina 41, telefon: 72-640. M-1699
SENO V BALAH PRODAM. Nemčavci 3. M-1700
ZAREZNO OPEKO PRODAJMO OB ODKRIVANJU STREHE (aprila). Serec, Bakovci, Mladinska 64, telefon: 76-002. M-1701
PRIKOLICO, primerno za HONDO ALI KOSILNICO GORENJE MUTA, prodam. Lalslo, Kapca 76. M-1702
TRAKTOR FERGUSON, 40mKS, prodam. Zenkovi 15. M-1703
APN 4, pohištvo za kuhinjo z elementi, šivalni stroj na nožni pogon, vse v dobrem stanju, poceni prodam. Potočnjek, Vadarci 31, p. Bodonci. M-1704
POHIŠTVO ZA SPALNICO ugodno prodam. Telefon: 22-981. M-1707
KRAVO, staro štiri leta, vozno, s teletom, in motokultivator z vse-

mi priključki, malo rabljeno, prodam. Karel Korpič, Budinci 67, p. Šalovci. M-1709
MEŠANI GOZD IN HRASTOVINO PRODAM. Naslov v upravi lista. M-1711
PEVSKO OZVOČENJE DINACORD EMINENT 200 in ZVOČNIKE DINACORD PRODAM. Telefon: 21-280 — Bojan. M-1713
SVINJO ZA ZAKOL (130 kg) prodam. Gradišče 53. M-1714
KAKOVOSTNA LEGLA KALIFORNIJSKIH DEŽEVNIKOV prodam. Kupcem jamčim od kup humusa in vpeljevanje v delo. Caharijas, Žiberci 58, 69253 Apače. M-1715
ZASTAVO 101 GTL, letnik 1984, ugodno prodam. Flisar, Tešanovci 30. M-1716
NERABLJENO PREDNJO VEZNO PLOČEVINO ZA ZASTAVO 101 (starejši tip, z okroglimi žarometi) prodam. Telefon: 81-654. M-DL
TRIDELNE KLINASTE BRANE PRODAM. Kurbus, Radenski vrh 43, p. Radenci. M-1718
NAPRODAJ JE 9 LET STARA STANOVANJSKA HIŠA V MURSKI SOBOTI (160 m²). Naslov v upravi lista pod šifro: GO-TOVINA. M-1719
PRALNI STROJ, rabljen, prodam. Murska Sobota, Bakovska 5, ali telefon: 22-975. M-1720
KRAVO, visoko brejo, in male pujske prodam. Križevci 114 v Prekmurju. M-1721
RENAULT 4, letnik 1980, prodam. Naslov v upravi lista. M-1722
BALIRANO SENO, večjo količino, prodam. Ivanci 58, p. Bogojina. M-1723
GRAMOFON S PLOŠČAMI prodam. Gančani 182. M-1724
RENAULT 18, v dobrem stanju, prodam. Telefon: 21-249. M-1726
TRAVNIK, 51 arov, in GOZD, 43 arov, v k. o. Murska Sobota, prodam. Informacije: Telefon 061 272-272. M-1727
SEJALNIK ZA PŠENICO PRODAM. Telefon 76-582. M-1728
MALE PUJSKE PRODAM. Magdič, letališče Muzge 1, M. Sobota. M-1729
DVE MLADI BREJI KRAVI, dvoredno sejalnico za koruzo olt in dvobrazdni plug batul ter štiri delne brane prodam. Nemčavci 27. M-1730
ZASTAVO 101 — 1300, letnik 1978, prodam. M. Sobota, Prešernova 20 — popoldne. M-1031
HLEVSKI GNOJ PRODAM. Kamovci 52. LE-10111
PERLIT 70 vreč, prodam po stari ceni (po 1200 din). Telefon: 70-053. LE-10115
MALI TRAKTOR GOLDONI, 14 KM, dizel, z originalno prikolico, na kardanski pogon, in frezo prodam. Telefon: 70-256. Karel Biro, Dolga vas 21 b, Lendava. LE-10120
BELO REPO PRODAM. Gomičica 2. M-1732
POHIŠTVO ZA SPALNICO prodam. Murska Sobota, Prešernova 6. M-1733
NOVO KABINO ZA MALI FERGUSON (cena 100.000 din) in rabljeni štedilnik (4 plin + 2 elektrika, pečica, plin), prodam. Murska Sobota, Finžgarjeva 11, telefon popoldne: 26-611. M-1737
TELEVIZOR RUDI ČAJEVEC AMFORA 85, črno-beli, skoraj nov, prodam. Marija Morec, Murska Sobota, Naselje J. Kerenciča 22. M-1738
NOVA OKNA S POLKNI, brez stekel (dve 140 x 140 cm in eno 80 x 140), ugodno prodam. Telefon dopolne: 21-232, zvečer 76-657. M-MM
BREJO TELICO PRODAM. Ivan Pfeiler, Lešane 1, p. Apače. M-OP
TRAKTOR STEYR, 120 KM, prodam. Telefon zvečer: 063 745-231. M-OP
KABINO ZA TRAKTOR FERGUSON 39 ali 45 ugodno prodam. Franc Kranjec, Večeslavci

16, p. Večeslavci 16, p. Rogašovci. M-1740
ŠTIRI KRAVE PRODAM. Vaneča 47. M-1739
SENO IN OTAVO V BALAH PRODAM. Krašči 42 ali telefon: 23-342. M-1742
SEDEŽNO GARNITURO (kavč in dva fotelja) zaradi selitve prodam. Telefon po 15. uri: 81-789. IN-18964
AMI 8, letnik 1973, v odličnem stanju, prodam. Bojan Kozar, Nunska Graba 30, p. Ljutomer. IN-18965
MEŠANE JAGODE, »HUMELove VZPENJALKE«, rodijo od maja do novembra ob opori do 2 m, prodajam. Plod je velik kot jajce, z okusom in vonjem gozdnih jagod. Pošljem najmanj 20 kosov po 40 din za enega. Napredaj tudi seme kanadskih buč, tehtajo do 100 kg, bele, rumene, roza in rdeče, dobre so za kuhanje in peko (merica 100 din); stroji fižol, bel, dolg do 40 cm in težak do 3 kg; spomladansko solato, obseg glave do 30, težka je do 4 kg. Cena semena je 20 din. Za vsa naročena semena pošljem navodila. Milanka Milutinović, Odžaci, 37240. M-MM
OPEL MANTO, letnik 1977, prodam. Rankovci 19. M-1743
MOTORNO ŠKROPILNICO PANONIJA, novo, ugodno prodam. Ogled: Kmetec, Martjanci 57 B. M-1744
KOMBINIRANI HLADILNIK, ZAMRZOVALNO SKRINJO, 310 l, in električni radiator prodam. Telefon popoldne: 23-181. M-1745
KRAVO, brejo osem mesecev, in telico, brejo osem mesecev, prodam. Gradišče 14. M-1746
SENO, večjo količino, ugodno prodam. Krog, Murska 48. M-1747
KRAVO, staro tri leta, brejo sedem mesecev, kontrola A, prodam. Lipa 154, p. Turnišče. M-1748
VINO, 300 l (mešano s šmarnico), po 350 din za liter prodam. Srečko Jerebič, Moravci 75, p. Bučkovci. M-1749
TRAVNIK, 56 arov (pri letališču), prodam. Antonija Kerčmar, Murska Sobota, Trstenjakova 8. M-1750
OTROŠKO POSTELJO Z JOGIJEM PRODAM. Murska Sobota, Naselje Mladinskih delovnih brigad 14. M-1751
PREDSETVENIK METALNA 220, peresasti, enojni mravilnik, malo rabljeni, prodam. Vaneča 85. M-1752
ŠPORTNO KOLO na 5 prestav, nerabljeno in pokrov motorja (haubo), prodam. Slaptinci 21, p. Videm ob Ščavnici. M-1754
KRAVO, staro 8 let, brejo 7 mesecev, prodam. Hotiza 105. M-1755
KRMNO PESO, krompir, krmni ječmen, koruzo na storžih, in slamo v balah, prodam. Ogled v so-

boto, 19. aprila v Sebeborcih 27. M-1756
GRADBENI LES, suhi, za ostrešje (topoli), prodam. Naslov v upravi lista. M-1757
TELICO, brejo 8 mesecev, kontrola A in trosilec umetnih gnojil Vikon, nerabljen, prodam. Lipa 151. M-1758
F-126 P letnik 1978, prodam. Ogled popoldne, Brezovci 36. M-1761
DVA TRAVNIKA, 40 arov (eden primeren za vikend), prodam. Dolina 38. M-1761
DVE OTROŠKI POSTELJI, 190 x 90, ugodno prodam. Leden, Lendavska 25 b ali tel. 23-983. M-1764

kupim

ENOOSNO PRIKOLICO, prekučno, kupim. Ponudbe: Džuban, Moravske Toplice, Dolga ulica 80, telefon: 48-341. M-1661
GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK KUPIM. Telefon: 22-210, oddelek AOP, int. 236. M-1683

sobe

SOBO S SOUPORABO KUHINJE išče deklo na relaciji Murska Sobota — Gornja Radgona. Telefon: 74-067. M-1650

zaposlitve

GOSTILNA CIRMAN, MEDNO 15, 61211 Ljubljana Šentvid, takoj sprejme v redno delovno razmerje NATAKARICO IN SOBARICO TER DEKLE ZA POMOČ V KUHINJI. OD okrog 90.000 din. Stanovanje in hrana v hiši. M-1575
STAREJŠO ŽENSKO ZA VARSTVO ENOLETNEGA OTROKA IŠČEM. Telefon: 22-853. M-1736
NK DELAVCA ZAPOSIMO V CEMENTNINARSTVU. Oglasi se v Mladinski ulici 36, med 9. in 10. uro. M-1717
STAVBNE KLEPARJE SPREJMEMO V REDNO DELOVNO RAZMERJE. Urna plača zelo dobra in delo po učinku. Samsko stanovanje zagotovljeno. Informacije po telefonu: 061 263-764. M-OP

razno

IZGUBLJENO! BELEGA MAČKA POGREŠAM. Informacije za zelo lepo nagrado sporočite na naslov: Nemeš, Murska Sobota, Titova 8. M-1383

Delo in trpljenje, bilo vajino je življenje, nam ostali sta praznina in velika bolečina.

V SPOMIN

Te dni mineva leto polne žalosti, odkar je prenehalo biti srce drage mame, stare mame in babice

Helena Lipič

iz Moravskih Toplic

in tri leta, odkar nas je za vedno zapustil dragi oče, stari oče in dedek

Ivan Lipič

Ohranili vaju bomo v trajnem spominu!

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO VAJU IMELI RADI

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama in babica

Ana Sraka

iz Lipovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in v druge namene ter nam izrekli sožalje.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS za poslovljne besede. Prisrčna hvala medicinskemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu.

Žalujejo: hčerka Majda z družino, sin Slavko z družino in drugo sorodstvo

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Domjank, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kováč, Dušan Lopamnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobčan, Janko Stolinik (dopisništvo), Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarskopropagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona 74-597, dopisništvo Lendava 75-085 in dopisništvo Ljutomer 81-317. Nenaročenih kopisov in fotografij ne vračamo. Celoletna naročnina 3.000 din, polletna 1.500 din; letna naročnina za tujino 322 ASch, 46 DM, 24 Can. dol., 18 USA dol., 38 SFR; letna naročnina za delovne organizacije. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005. Devizni račun prijubljeni Ljubljana 50100—620—00112—5049512. Cena posamezne številke je 80 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1. Ureja uredniški odbor:

RAZLIČNE PLASTIČNE RO-
LETE DOBAVLJAM IN STRO-
KOVNO MONTIRAM. Infor-
macije: telefon 062/26-103. M-
1527

PREKLIC!

Preključem veljavnost zaklju-
čnega spričevala živilske šole v
Mariboru, za šolsko leto
1967/1968. Branko Grantaša,
Veržej 152. IN-18951

PREKLIC!

Preključem veljavnost potnega
lista, izdanega pri SO Ljutomer.
Rudolf Markoč, Cezanjevi št.
40 a. IN-18954

ZAKONCA S KMETIJO IŠČE-
TA OSEBO ALI DRUŽINO ZA
PREVZEM KMETIJE S PRE-
UŽITKOM, MOŽNOST DE-
DOVANJA. Naslov v upravi li-
sta. M-1658

PREKLIC!

Preključem veljavnost spričeva-
la za II., III. in IV. letnik Srednje
medicinske šole v Murski Soboti,
za šolsko leto 1963/64, 1964/65
in 1965/66. Danica Jerič, Bra-
tonci 77. M-1705

DVE STAREJŠI OSEBI V
SLOV. GORICAH iščeta mlajši
par z veseljem do kmečkega de-
la, možnost dedovanja. Eden je
lahko zaposlen. Vse informacije
pri Alojziji Omulec, Brengova, p.
Cerkvenjak v Slov. goricah. M-
1708

PREKLIC!

Preključem veljavnost hranilne
knjižice št. 745968, izdano pri
HKS Lendava TZO Črenšovci.
Terezija Kelenc, Dolnja Bistrica
55. M-1712

PREKLIC!

Preključem veljavnost spričeva-
la o končani OŠ, izdano 25. juní-
ja 1976 na OŠ Gornji Petrovci.
Slavica Smodiš, Stanjevci 60.
M-1734

PREKLIC!

Preključem veljavnost o konča-
nem I. letniku Vzgojiteljske šole
v Mariboru, izdano 25. junija
1978. Slavica Smodiš, Stanjevci
60. M-1735

GOSPODINJE POZOR!

Imate težave z zamrzovalno skri-
njo, ki rosi ali se na njej nabira
led? Pokličite servis po telefonu:
062/774-806. Popravimo vam ta-
koj, strokovno, na vašem domu.
Žlahtič, Rogaška 54, Priuj. M-
MM

ZAHVALA

Po krajši in hudi bolezni nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica in prababica

Marija Tanacek

iz Vadarec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS ter kolektivoma DS KG Rakičan in Panonka M. Sobota.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ZALUJOČI: VSI NJENI

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je po krajši bolezni, nepričakovano za-
pustil naš dragi mož, oče, brat in dedek

Jože Ošlaj

lončar
iz Filovec 50

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, sočustvovali z nami, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS Antonu Ošlaju za poslovične besede. Najlepša hvala podjetju Potrošnik tozđ Veleprodaja — posebno Transport in šoferjem, tozđ Izbira — Blagovnica, THP Postojnska jama, Elektro-mehanika Bertalanič, avtomehanične delavnice Potrošnik ter lončarjem iz Pečarovec in Tešano-vec.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Filovci, 2. aprila 1986

Žalujoči: žena Kristina, hčerka Marija z družino, sin Jože z družino, brata Janez in Franc z dru-
žinama ter drugo sorodstvo

*Bolj prebuja se pomlad,
bolj boleče je za nas,
ker te več med nami ni,
dragi mož in oče ti.*

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dobri mož, oče
in stari oče

Alojz Sreš

iz Dokležovja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ter vsem, ki ste darovali vence, šopke, prispevali za gradnjo bolnišnice ter ga pospremili na zadnji poti.

Prisrčna hvala medicinskemu osebju internega oddelka v Rakičanu, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS za poslovične besede ter sodelavcem SGP Pomurje, Agromerkurja in Lesne predelave iz M. Sobote.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Ana, sin Pavel in sin Janez z ženo Valerijo ter vnuki Janez, Matejka in Vesna

*Ni več trpljenja, ne bolečine,
življenje je trudno končalo
svoj boj.*

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil naš dragi in dobri oče, dedek, brat in
stric

Leopold Novak

upokojeni računovodja
iz Dokležovja 162a

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence in šopke, ga pospremili na njegovi po-
slednji poti in nam izrekli sožalje.

Posebna hvala osebju infektivnega oddelka za vso skrb in nego v poslednjih urah njegovega življenja, kolektivom Križevskih opelam, SDK, NK Dokležovje in tozda oblačila, duhovniku za pogrebni obred, predstavniku KS za besede slovesa in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Dokležovje, 24. marca 1986

VSI NJEGOVI

*Svečo poznam, ki se sama použiva,
zmerom je manjša, ko drugim gori,
njeno svetlobo uživajo drugi,
nanjo misleč šele, ko že zgori.*

V globoki žalosti sporočamo, da je 25. marca v 88. letu starosti preminila naša plemenita in ne-
pozabna mati

Verona Barbarič

roj. Solar
iz Turnišča

Zahvaljujemo se sosedom in botrini, turniškim in okoliškim prijateljem ter znancem, ki so v velikem številu pospremili drago pokojnico na njeni zadnji poti, na različne načine počastili njen spomin in nam izrazili sočustvovanje ob bridkem slovesu. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku dr. Vašu, župniku Ratniku, predstavnici krajevne skupnosti in domačemu pevske-
mu zboru.

V imenu vsega sorodstva otroci: Štefan, Ludvik in Ana

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi mož,
oče, stari oče in prastari oče

Štefan Hodošček

iz Zenkovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in gasilskemu sektorju, ki so dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, grob zasuli z venci in šopki, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. duhovniku za ganljive besede, pevcem žalostink in predstavniku GD Zen-
kovci za poslovične besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Ema, otroci Geza, Gizela in Šarika z družinami, štirje vnuki in pet pravnukov

*Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker tebe ni.*

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče in
stari oče

Jože Bertalanič

iz Nuskove 86

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste dragega pokojnika pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Iskrena hvala dr. Horvatu za dolgoletno zdravljenje, kolektivu zavarovalnice Triglav in kole-
ktivno Certusa iz Murske Sobote, govorniku, g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpe-
te žalostinke.

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

*Kje si dragi mož, oče in stari oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je za vedno zapustil

Jože Peček

iz M. Sobote Kroška 18

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste dragega pokojnika pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna hvala zdravnikom in osebju internega oddelka, kolektivu SGP Pomurje, SO-sekreta-
riatu za občjo upravo, predstavniku KS Turopolje, tov. Bagariju, za poslovične besede, g. ka-
planu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

M. Sobota, Szombathely, Ljubljana, 31. marca 1986

ZALUJOČI: VSI NJEGOVI

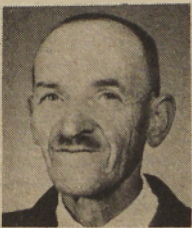
*Ne jokajte ob mojem grobu
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
šopek rož mi prinesite
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče in
stari oče

Vincenc Felkar

iz Sebebovec 86

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala kolektivu Skupnosti za zaposlovanje in sodelavkam ZGEP Pomurski tisk tozđ Kartonaža, duhovniku za pogrebni obred, predstavnici KS Sebeborci za poslovične besede,
GD in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: žena Marija, sin Ernest z ženo Gizelo, vnukinji Marjeta z možem in Vesna z Vladom

PRIKAZ PASJE ŠOLE

Ljutomersko društvo kinologov je najmlajše društvo — ustanovljeno je bilo šele lanskega novembra, vendar pa se že lahko postavi s skoraj sto člani in prav tolikimi psi. V društvu vedo, da brez javnosti dela ne bo uspehov, zato so minulo soboto na Ljutomerskem stadionu predstavili svoje — še zelo mlado — znanje, ki pa je navdušilo številne mlade šolarje. Člani društva so prikazali osnovno vzgojo, nekateri med njimi pa že kar program, ki sodi na mednarodna tekmovanja. Vsi lastniki psov in njihovi štirinožni prijatelji so se dobro odrezali in gotovo pridobili še kakšnega mladega navdušenega kinologa.

D. L.

Skok psa prek psa je po mnenju trenerjev in lastnikov psov ena najtežjih nalog; oba nastopajoča sta jo izvrstno opravila.

GORENJE ELRAD MED NEBOM IN ZEMLJO

S CATV v svet

Komisija za presojo inovacijskih dosežkov, ki so zreli za prenos v proizvodnjo, pri Medobčinski gospodarski zbornici Pomurja, je na seji prejšnji četrtek soglašala, da dobi radgonski Gorenje Elrad za prenos pasivnih in aktivnih elementov kablске televizije (CATV) v proizvodnjo 55 milijonov dinarjev posojila. Gre namreč za komunikacijski medij, ki si čedalje bolj utira pot v svet in pomeni ustvarjalno nadaljevanje prizadevanj kolektiva iz leta 1968, ko so se začeli ukvarjati z razvojem skupinskih antenskih naprav.

O prednostih projekta oziroma sistema, čigar zasnova je bila izdelana leta 1981 in so ga zaradi hitrega razvoja iz leta v leto dopolnjevali in dograjevali, le toliko, da omogoča prenos večjega števila TV in radijskih signalov ter zagotavlja enako kakovostne signale za vse naročnike. Prenos satelitskih programov je rentabilen, kajti potrebna je le ena naprava za vse naselje. Tako opremljenih naselij je v državi ničkoliko, nam najbližji sta Nova vas in Kalvarija pri Mariboru, kjer je urejen razvod TV signalov za 2000 priključkov oziroma za 1200 stanovanjskih hiš; v etapi projektiranja pa je razvod TV signalov za 30 tisoč priključkov po celotnem mestu. Kaj nam je o projektu povedal Elradov inženir elektronike v projektnem sektorju Stefan Vučak? »V začetku smo morali velik del teh sistemov uvažati prek tujega partnerja. Na osnovi izkušenj pri montažah sistemov, ki jih je v Jugoslaviji kakih 20, smo spoznali, da je

treba narediti naš, Elradov sistem CATV omrežja. Po tržnih analizah smo izdelali projekt osvajanja CATV programa Gorenja Elrad. Osnova je bila izdelana leta 1982, nato projektno obdelana in razdeljena po letih z razvojnimi nalogami. V minulih treh letih smo elemente kablškega omrežja razvijali in vpeljevali v proizvodnjo. Na osnovi izkušenj in spoznanj pri uvažanju elementov smo le-te obnavljali in izboljšali. Zdaj imajo boljše lastnosti, saj so odpravljene napake, ki smo jih ugotovili pri izkoriščanju. Med prednosti projekta je Štefan Vučak uvrstil še »možnost prenosa lokalnih postaj in informacij. Ker gre za polprofesionalne naprave, sta zagotovljeni velika kakovost in zanesljivost delovanja sistema. Ko je vpeljan dvo-smerni sistem, je možno, da gre do informacije od uporabnika do dajalca. Na ta način se da v posameznih stanovanjih kontrolirati požare in vlome ter po kablskih omrežjih prenašati računalniške podatke in daljinsko upravljati z raznimi drugimi za to primernimi stroji.« Na vprašanje, če ni posredi plagiat, kopiranje ali nekaj podobnega tistega, kar že imajo Japonci in razviti svet, je sogovornik odvrnil: »Dejstvo je, da si mi ne moremo privoščiti bazičnega razvoja in je naš aplikativni razvoj v tem smislu, da proučimo vse tujе izdelke in jih oplemenitimo z našim znanjem ter tako dosegamo, upajmo, večjo kakovost od tistega, kar bi lahko po normalni poti uvozili za drage devize.«

B. Žunec

Tudi ekološki pogledi razvoja

Ekološka ocena Pomurja bi morala biti osnova, kadar govorimo o prostoru, je bila večkrat izročena pripomba na razpravi o dolgoročnem načrtu razvoja občine Murska Sobota, ki jo je organiziralo društvo za varstvo okolja v Pomurju, udeležili pa so se je poleg naravovarstvenikov tudi strokovnjaki za nekatera področja gospodarstva.

Uvodoma je Rudi Horvat našel predvidene posege v prostor na območju soboške občine. Največ posegov je predvidenih na kmetijskih zemljiščih in zaradi tradicije »gradnje na očetovi zemlji« tudi največ pripomb (štirideset gosto tipkanih strani) na družbeni plan. Veliko je predvidenih zlozb, osuševanja in namakanja, ki so vzrok za konfliktna stanja na terenu. Še vedno mo-

čno odmeva tudi napovedana gradnja hidroelektrarn na Muri, krajinska osnova in preučitve vplivov na okolje, pa osnova in sklep zadnjega posvetovanja na to temo v Radencih. Načrtovani površinski odkopi kremenčevega peska pri Kušanovcih ter gramoznici na Ivanjcih in pri Krogu se razhajajo z zaščito obdelovalnih površin; varstvo voda, pri katerem naj bi bil poudarek na izboljšanju kakovosti vod in očiščenju Ledave ter Mure, pa usmeritev, ki bi jo morali čim prej s papirjev prenesti in uresničiti v praksi. Tako kot od besed preiti k dejanjem pri ureditvi odlagališča nevarnih odpadkov, o katerem se v Pomurju (in drugod) dogovarjajo že nekaj let, skupne rešitve pa še niso našli.

Malopozno pa pristopamo tudi h gradnji plinovoda in načrtujemo policentrični razvoj, kar pomeni, da se bo gradilo tam, kjer so že urejeni potrebni infrastrukturni objekti in se bodo intenzivneje razvijala obstoječa krajevna središča in mesta.

B. Bavčar

KROG—SATAHOVCI

Samopostrežba še letos?

Letos naj bi začeli z gradnjo samopostrežne trgovine tudi v Krogu. Sedanja trgovina je utesnjena in ne dopušča dovoljše založenosti in izbire. Prav zato je krajevna skupnost Krog—Satahovci zagotovila in v dobri meri komunalno uredila gradbeno parcelo. Zdaj je vse odvisno od Veletrgovine Potrošnik iz Murske Sobotice, ki bi s tem predvsem ob koncu tedna precej razbremenila samopostrežne trgovine v občinskem središču. Se bodo obljube res pravočasno uresničile? —js—

Obletnici krvodajalcev

Krajevna organizacija Rdečega križa Ljutomer, je pripravila priložnostno proslavo ob 110-letnici RK Jugoslavije in 33-letnici krajevnih organizacij. Na krajši slovesnosti, ki je — kljub vabilom — minila brez udeležbe predstavnikov DPO in KS, ki so bili vabljeni, je zbranim krvodajalcem spregovorila Anica Žunič — govorila je o pomenu Rdečega križa in krvodajalstvu — predsednica krajevnega odbora RK, krvodajalcem pa so za 5-, 10-, 15-, 20-, 25- in 30-kratno udeležbo na akcijah podelili priznanja. Teh priznanj je bilo 140. Za 30-kratno dajanje krvi sta prejela priznanji Anton Jurša in Božo Mlinarič, Francu Šauperlu, ki pa je dal kri že 69-krat, so izročili šopek. Slovesnost sta popestrila Mešani pevski zbor in Ljutomerski oktet kulturno-umetniškega društva Ivan Kaučič. D.L.

ROGAŠOVCI

Okrog bančne agencije čisto zares

Izpostava Ljubljanske banke — Pomurske banke v Rogošvih v utesnjenih prostorih dokaj uspešno posluje že celo desetletje. Da bi posodobili poslovanje, si že tri leta prizadevajo, da bi z lastnimi sredstvi zgradili paviljonsko stavbo, vendar se skoraj po nepotrebnem zatika okrog zemljišča. Posebna komisija si je prejšnji teden ogledala prostor za novo gradnjo, ki povsem ustreza. V banki pravijo, da bodo izpostavo v Rogošvih ukinitili in preselili v kakšno bližnje krajevno središče, če v nekaj tednih ne bodo dobili lokacijskega dovoljenja. Več kot očitno je, da gre za nepotrebna zavlačevanja! —js—

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

Še 154 telefonov

V šestih vaseh krajevnih skupnosti so se resno lotili priprav za napeljavo telefonskega omrežja. Vsak od zainteresiranih, teh je zdaj 154, bo odšel za novo pridobitev 250 tisoč dinarjev, dobičen del sredstev pa so zagotovili s krajevnim samoprispevkom. Čaka jih tudi precej prostovoljnega dela.

Interesentov za priključke je v križevski krajevni skupnosti še dosti več, vendar nekateri očitno računajo na poznejšo priključitev, zlasti na dvojčke. Take priključke bo krajevna skupnost dovolila, če bodo poravnali enake obveznosti kot drugi.

—js—

Začetek brigadirskega poletja 86

V hotelu Sremič v Krškem so med kongresom predstavili brigadirsko opremo in propagandni material za letošnje brigadirsko poletje. Center za mladinsko prostovoljno delo želi organizirano akcijo pridobiti več mladih za prostovoljno delo; tako so poleg tradicionalnih letakov in značk že natisnili letake, ki jih bodo delili po ulici, poštinih predalih in avtomobilih, ter pripravili reklamne oglase za tisk in radijski program, prav tako so za televizijo prvič pripravili tri posnetke. Letošnji plakat je v živih barvah in moderno oblikovan — po modrem nebu plavajo oblaki in med njimi kratica je MDA. BP

VIDEM OB ŠČAVNICI

Prvi praznik KS

Minulo soboto in nedeljo so v krajevni skupnosti Videm ob Ščavnici proslavili svoj prvi krajevni praznik. Minil je v znamenju številnih prireditev. Že v soboto zjutraj so učenci osnovne šole 12 talcev pripravili svoj dan in na njem predstavili svojo pestro kulturno in športno dejavnost, zvečer pa so praznik počastili s slavnostno sejo skupščine in družbenopolitičnih organizacij krajevnih skupnosti.

Na slavnostni seji je Milan Tišler, predsednik KK SZDL na kratko orisal dogodke 3. aprila 1945 in nato povzel 40 letni razvoj te krajevnih skupnosti. Ugotovil je, da je še veliko problemov — ceste, oskrba in osnovno šolstvo — nerešenih, vendar pa so vse te naloge skrbno zapisali v sedanji srednjeročni načrt. Ne samo krajevna skupnost in družbenopolitične organizacije, marveč vsi krajsani se bodo morali zavzemati za uresničitev zastavljenih nalog. Ob tem pa pričakujejo tudi pomoč širše družbeno-politične skupnosti. S slavnostne seje so ponesli tudi venec k spomeniku padlih talcev in po-

stne seje so ponesli tudi venec k spomeniku padlih talcev in po-

3. aprila 1945 — na pragu slobode, so fašistični kozaki v Blaguskem gozdu ustrelili 12 talcev. Lojze Veberič je v soboto zvečer na sprejemu za nagradence in udeležence slavnostne seje, podrobneje obrazložil takratne dogodke, saj je bil priča skoraj celotnemu dogajanju tiste dni. V spomin na žrtve so v Vidmu ob Ščavnici že pred leti pomenovali šolo v Osnovno šolo 12 talcev, letos pa so sprejeli sklep, da bodo na ta dan praznovali tudi svoj krajevni praznik.

delili priznanja KK SZDL — plaketa OF z bronastim znakom.

V nedeljo so se še zjutraj krajsani pomerili v malem nogometu in streljanju z zračno puško, sekcija žena pa je pripravila lično razstavo domačih izdelkov. Kulturno umetniško društvo Videm ob Ščavnici je po popoldne izvedlo dramo F. S. Finžgarja, Razvalina življenja.

Dušan Loparnik

Na slavnostni seji skupščine in DPO krajevnih skupnosti Videm ob Ščavnici, so podelili priznanja OF z bronastim znakom. Prejeli so jih: Anton Kosmajer (Stanetinci), Roman Prelog (Stara gora), Franc Trstenjak (Čakova), Gasilsko društvo in oddelek milice Videm ob Ščavnici.

Z UNZ V MURSKI SOBOTO

Traktorjev je vedno več na cesti

Spomladanska dela na poljih so se začela, vedno več je kmetijskih strojev, s katerimi je veliko prometnih nesreč. Na srečo morajo imeti traktoristi varnostne kabine ali loke, ki preprečujejo najhujše. Na upravi za notranje zadeve opozarjajo na budnost, posebno se, ko se na traktorskih prikolicah vozijo tovori, ki niso varno naloženi, ali se na njih vozijo tudi občani.

31. marca ob 16.30 se je zgodila prometna nesreča v naselju Pujska Cesta pri G. Radgoni. Otrokokolesar K. B. s Staveškega Vrha se je s skupino kolesarjev spustil po klancu in zaradi neprimerne hitrosti padel po cestišču ter se hudo telesno poškodoval. Odpeljali so ga v bolnišnico v Maribor.

3. aprila ob 14.00 se je na Prešernovi cesti v Ljutomeru zgodila prometna nezgoda zaradi nepravilno naloženega tovora na priklopniku traktorja, ki ga je vozil Silvo Sedlak iz Hermančev. Ko je prehitel kolesarja Alojza Kosija iz Ljutomeru, se je tovor premaknil,

zadel kolesarja in ga poškodoval. Zdravniško pomoč je iskal v bolnišnici v M. Soboti.

5. aprila ob 12.00 se je na lokalni cesti v naselju Stara Cesta zgodila prometna nesreča, ko je voznik traktorja Branko Pajčlar s Petanjec vozil z neprimerno hitrostjo. Na prikolicu je imel naložena drva, na njih pa sta sedela zakonca Martin in Veronika Horvat s Stare Ceste. Na klancu je zašle traktor zanašati. Voznik Pajčlar je zapečnil jarek, traktor se je prevrnil, Horvatova pa sta se hudo poškodovala.

TATVINA DEVIZ

5. aprila ob 21.00 je Jože Copot s Cvena na postaji milice prijavil krajo. Med 24. marcem in 5. aprilom mu je neznan storilec ukradel iz omare v spalnici 1000 šilingov, 100 mark in 50-kanadskih dolarjev. Za neznanim storilcem poizvedujejo. Potrebno pa je povedati, da se doma ne spleča hraniti deviz, bolj na varnem bodo v banki.

UKRADEL 700 kg BETONSKEGA ŽELEZA

Od 24. marca do 2. aprila je neznan storilec z delovišča novega mostu čez Ščavnico pri Biserjanah ukradel 700 kg betonskega železa v palicah, dolžine 4 m. Splošno gradbeno podjetje Konstruktor iz M. Sobotice je oškodovan za 200 tisoč dinarjev. Velikokrat se tatvine zgodijo na deloviščih, kar priča o tem, da ta niso dobro zavarovana, oziroma da tisti, ki morajo paziti na družbeno lastnino, niso dovolj budni.

POŽAR NA BAKOVSKI CESTI

2. aprila ob 16.00 je izbruhnil požar na leseni baraki Splošno gradbenega podjetja Konstruktor na Bakovski cesti. Pogorel je del barake in več opaznih plošč, ki so bile shranjene v baraki. Škode je za 2 milijona dinarjev. Požar so pogasili gasilci iz M. Sobotice, vzrok požara pa še raziskujejo.

PREPREČITI TRETJO PREKINITEV DELA

AGROSERVIS REŠUJEJO V SOZDU ABC POMURKA

Rešitev je v posodabljanju, novih programih in zdravih odnosih znotraj DO. V delovni organizaciji Agroservis iz Murske Sobotice, v kateri so delavci marca zaradi začasnega povečanja vrednosti točke in norm prekinili delo, so 3. aprila na četrtkovnem sestanku družbenopolitičnih organizacij s predstavniki sozda ABC Pomurka uspešno najti rešitev. Se večja pomoč delavcev skupnih služb je preprečila načrtovano tretjo zaporedno prekinitve dela avtomehanikov Agroservisa.

V Agroservisu je 205 delavcev v prvih treh mesecih zabeležilo 261 milijonov dinarjev celotnega prihodka, oziroma 54,9 milijona čistega dohodka.

V dogovoru s predstavniki ABC Pomurke, katere članica je tudi DO Agroservis, so se dogovorili, da bodo ves čisti dohodek razdelili za osebnih dohodkov. Manjkajočih 11 milijonov za prispevke oziroma obveze do širše družbene skupnosti bodo premostili s pomočjo Interne banke ABC Pomurke.

Tako bo poslej OD, ki je januarja znašal 43.883,00 dinarjev, s povzvišanjem vrednosti točke v februarju skupaj z v četrtletju sprejetim 15-odstotnim

povečanjem vrednosti točke večji za 35 odstotkov.

S predstavniki ABC Pomurke, ki jih je vodil predsednik KPO tega sozda, so se še dogovorili, da bodo, takoj ko bo stekla redna izdelava pločevinskih delov, ki jih za TAM izdeluje Agroservis, začeli s posodobitvijo servisa za motorna vozila. Proizvodnja za TAM je že v poskusnem obratovanju, tako da bodo servis začeli posodabljati še pred poletjem. Za dobro sodelovanje s Tovarnom avtomobilov iz Maribora se je še posebej zavzel predsednik ABC Pomurke Gusti Grof. Ob naštetem so skupne službe za reševanje gospodarskih vprašanj

premestile na Agroservis svojega ekonomista.

Temu ukrepu bo sledilo nadaljnje urejanje kadrovskih vprašanj. Med drugim bodo v kratkem naredili povzetek stanja, poslovanje pa bodo podprli z računalniškimi obdelavami. Vodstvo Agroservisa se je uspelo dogovoriti še za sodelovanje z Avtomotom iz Celja, tako da bodo na Agroservisu ponovno uvedli prodajo avtomobilov po sistemu staro za novo. Vsa rabljena vozila bodo pred prodajo urejali na soboškem Agroservisu in tako povečali obseg dela in dohodek. Slednje ni nepomembno, saj jih ob visokih obvezah, ki izhajajo iz nove naložbe, namenjene Tamovemu programu, bremenijo tudi obresti za obratna sredstva. Samo lani so za tovrstna posojila plačali 73 milijonov obresti. Pomagal jim bo tudi TAM, s katerim naj bi za delo iz Tamovega programa dosegli ugodnejšo ceno.

Boris Hegeduš